

ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสามารถในการปฐมพยาบาลเบื้องต้นของนักเรียนประถมศึกษาตอนปลาย
โรงเรียนพิรามอุทิศ อำเภอพรหมพิราม จังหวัดพิษณุโลก

ปริญญานิพนธ์
ของ
ภาวิณี ชาญวิชัย

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาการศึกษา

10 ตุลาคม 2546

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

๒๒.๐๑๕

๒๒.๑๒๑

๒๒

ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสามารถในการบูรณาการเบื้องต้นของนักเรียนประถมศึกษาตอนปลาย
โรงเรียนพิรามอุทิศ อำเภอพรหมพิราม จังหวัดพิษณุโลก

บทคัดย่อ

ของ

ภาวิณี ชาญวิชัย

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาการศึกษา

10 ตุลาคม 2546

๒๒.๑๒๑

ภาวิณี ชาญวิชัย. (2546), ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสามารถในการปฐมพยาบาลเบื้องต้นของนักเรียนประถมศึกษา
ศึกษาดอนปลาย โรงเรียนพืชมงคล อำเภอมหาราช จังหวัดพิจิตร. ปรินต์งานพิมพ์
กศ.ม. (จิตวิทยาการศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
คณะกรรมการควบคุม : รองศาสตราจารย์ เวณี กริทอง, อาจารย์ ดร. พาสนา จุลรัตน์.

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อความสามารถในการปฐมพยาบาลเบื้องต้น
ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนพืชมงคล อำเภอมหาราช จังหวัดพิจิตร กลุ่มตัว
อย่างเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 , 5 และ 6 จำนวน 428 คน เป็นนักเรียนชาย 220 คน และนักเรียน
หญิง 208 คน ปีการศึกษา 2546 เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถามความสามารถในการปฐมพยาบาลเบื้องต้น
วิเคราะห์ ข้อมูลใช้การวิเคราะห์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน และการวิเคราะห์แบบ การถดถอยพหุคูณ

ผลการวิจัย พบว่า

1. ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ทางบวกกับความสามารถในการปฐมพยาบาลเบื้องต้น อย่างมีนัยสำคัญ
ทางสถิติที่ระดับ .01 มี 6 ปัจจัย ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 (X_3) ทักษะคิดต่อการเรียนวิชาการ
ลูกเสือและ ยุวกาชาด (X_6) บุคลิกภาพ (X_9) สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับผู้ปกครอง (X_{11}) สัมพันธภาพ
ระหว่างครูกับนักเรียน (X_{12}) และสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน (X_{13})
2. ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ทางลบกับความสามารถในการปฐมพยาบาลเบื้องต้นอย่างมีนัยสำคัญทาง
สถิติที่ระดับ .01 มี 2 ปัจจัย ได้แก่ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 (X_4) และ สุขภาพจิต (X_{10})
3. ปัจจัยที่ไม่มีความสัมพันธ์กับความสามารถในการปฐมพยาบาลเบื้องต้น มี 5 ปัจจัย ได้แก่
เพศชาย (X_1) เพศหญิง (X_2) นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 (X_5) อาชีพของผู้ปกครองที่เกี่ยวข้องกับงานทาง
ด้านสุขภาพ (X_6) และอาชีพของผู้ปกครองที่ไม่เกี่ยวข้องกับงานทางด้านสุขภาพ (X_7)
4. ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสามารถในการปฐมพยาบาลเบื้องต้น เรียงลำดับจากที่ส่งผลมากที่สุดไป
น้อยที่สุด มี 4 ปัจจัย ได้แก่ คือ สัมพันธภาพระหว่างครูกับนักเรียน (X_{12}) สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับ
เพื่อน (X_{13}) ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 (X_4) และ อาชีพของผู้ปกครองที่ไม่เกี่ยวข้องกับงานทางด้านสุขภาพ (X_7)
5. สมการพยากรณ์ความสามารถในการปฐมพยาบาลเบื้องต้นของนักเรียนได้อย่างมีนัยสำคัญทาง
สถิติที่ระดับ .01 คือ สมการพยากรณ์ความสามารถในการปฐมพยาบาลเบื้องต้นโดยการนำค่าสัมประสิทธิ์
ถดถอยของตัวพยากรณ์มาเขียนสมการได้ดังนี้

5.1 สมการพยากรณ์ความสามารถในการปฐมพยาบาลเบื้องต้นของนักเรียน ในรูปคะแนนดิบ

$$\hat{Y} = 1.599 + .128 X_{12} + .097X_{13} - .104X_4 - .108X_7$$

5.2 สมการพยากรณ์ความสามารถในการปฐมพยาบาลเบื้องต้นของนักเรียนในรูปคะแนนมาตรฐาน

$$Z = .255 X_{12} + .197 X_{13} - .141 X_4 - .087X_7$$

FACTORS AFFECTING ON FIRST AID ABILITY OF UPPER PRIMARY STUDENTS OF
PIRAMEUTID SCHOOL IN AMPHOE PROMPIRAM, CHANGWAT PHITSANULOK

AN ABSTRACT
BY
PAWINEE CHANWICHAI

Presented in partial fulfillment of the requirements
for the Master of Education degree in Educational Psychology
at Srinakharinwirot University
10 October 2003

Pawinee Chanwichai. (2003). *Factors Affecting on First Aid Ability of Upper Primary Students of Pirameutid School in Amphoe Prompiram, Changwat Phitsanulok*. Master Thesis, M.Ed. (Educational Psychology). Bangkok : Graduate School, Srinakharinwirot University.
Advisor Committee: Assoc. Prof. Waythanee Greethong , Dr. Pasana Chularut .

The purpose of this research were to study factors affecting on first aid ability of upper primary students of Pirameutid School in Amphoe Prompiram, Changwat Pitsanulok. The 428 samples were the upper primary students : Prathom suksa 4 , 5 and 6 in academic year 2003. All of them were 220 males and 208 females. The instruments was analysed by The Pearson Product Moment Correlation Coefficient and Stepwise Multiple Regression Analysis.

The results were as follows ;

1. There were 6 factors significantly positive correlation among prathom suksa level 4 (X_3) attitude towards scout and junior red cross issue (X_8) personality (X_9) interpersonal relationship between students and their parent (X_{11}) interpersonal relationship between teacher and students (X_{12}) and interpersonal relationship between students and their peer groups (X_{13}) and first aid ability at .01 level.

2. There were 2 factors significantly negative correlation among prathom suksa level 5 (X_4) and mental health (X_{10}) and first aid ability at .01 level.

3. There were 5 factors no significantly correlation among males (X_1) females (X_2) prathom suksa level 6 (X_3) parent's health career (X_6) and parent's no health career (X_7)

4. Factor affecting on first aid ability from the most to the least effected were 4 factors. Those were interpersonal relationship between teacher and students (X_{12}) interpersonal relationship between students and their peer groups (X_{13}) prathom suksa level 5 (X_4) and parent's no health career (X_7)

5. The predicted first aid ability was significantly predictor at .01 level. They could showed in the following predicted equations.

5.1 The predicted first aid ability in term of raw scores were as:

$$\hat{Y} = 1.599 + .128 X_{12} + .097 X_{13} - .104 X_4 - .108 X_7$$

5.2 The predicted first aid ability in term of standardized scores were as:

$$Z = .255 X_{12} + .197 X_{13} - .141 X_4 - .087 X_7$$

งานวิจัยฉบับนี้ได้ทุนอุดหนุนการทำวิจัย

จาก ทบวงมหาวิทยาลัย

ปริญญานิพนธ์

เรื่อง

ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสามารถในการปฐมพยาบาลเบื้องต้นของนักเรียนชั้นประถมศึกษาตอนปลาย
โรงเรียนพริามอุทิศ อำเภอพรหมพิราม จังหวัดพิษณุโลก

ของ

นางสาวภาวิณี ชาญวิชัย

ได้รับอนุมัติจากบัณฑิตวิทยาลัยให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร

ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาการศึกษา

ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

(รองศาสตราจารย์ ดร. นภาพร หะวานนท์)

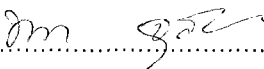
วันที่ 10 เดือน ตุลาคม พ.ศ. 2546

คณะกรรมการสอบปริญญานิพนธ์

ประธาน

(รองศาสตราจารย์ เวนี่ กรีทอง)

กรรมการ

(อาจารย์ ดร. พาสณา จุฑรัตน์)

กรรมการที่แต่งตั้งเพิ่มเติม

(อาจารย์ วิไลลักษณ์ พงษ์โสภณ)

กรรมการที่แต่งตั้งเพิ่มเติม

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ พรรณรัตน์ พลอยเลื่อมแสง)

ประกาศคุณูปการ

ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยความกรุณาของรองศาสตราจารย์ เวชณี กริทอง ประธานควบคุมปริญญานิพนธ์ อาจารย์ ดร. พาสณา จุลรัตน์ กรรมการควบคุมปริญญานิพนธ์อาจารย์วิไลลักษณ์ พงษ์โสภาก และผู้ช่วยศาสตราจารย์ พรรณรัตน์ พลอยล้อมแสง กรรมการสอบปากเปล่าที่ได้รับการแต่งตั้งเพิ่มเติมผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างยิ่ง

ขอกราบขอบพระคุณ อาจารย์วิไลลักษณ์ พงษ์โสภาก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ พรรณรัตน์ พลอยล้อมแสง และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. เรณู พุกบุญมี อาจารย์พยาบาล คณะแพทยศาสตร์โรงพยาบาลรามาธิบดี มหาวิทยาลัยมหิดล ที่กรุณาให้คำแนะนำและเป็นผู้ทรงคุณวุฒิในการตรวจเครื่องมือในการวิจัยครั้งนี้

ขอขอบคุณ นายพรธนนท์ สอนองคุณ ผู้อำนวยการโรงเรียนพินามอุทิศ อำเภอพรหมพิราม จังหวัดพิษณุโลก ที่อนุญาตให้เก็บข้อมูลต่าง ๆ ในการวิจัยครั้งนี้

ขอขอบใจนักเรียนชั้นประถมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนพินามอุทิศ อำเภอพรหมพิราม จังหวัดพิษณุโลก ที่ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้

ขอขอบคุณหัวหน้า คุณอภิญา สมณะไพศาล พี่ ๆ น้อง ๆ และเพื่อน ที่แผนก ไอ.ซี.ยู. เด็กชั้น 9 ที่เอื้ออำนวยให้ความสะดวกในการมีโอกาสได้มาเรียนปริญญาโทและเก็บข้อมูลต่าง ๆ ในการทำวิจัยในครั้งนี้

ขอขอบคุณครอบครัว อินเลื่อมใส ที่ให้การสนับสนุนและกำลังใจในการทำวิจัยครั้งนี้

ขอกราบขอบพระคุณ บิดา มารดา และครอบครัว อันเป็นที่รักยิ่งของผู้วิจัย ที่คอยให้การสนับสนุนและกำลังใจเสมอมา

สุดท้ายนี้ ผู้วิจัยขออาราธนาคุณพระศรีรัตนตรัย ให้อภัยคุ้มครองผู้มีพระคุณต่อผู้วิจัยให้มีแต่ความสุขปราศจากโรคภัยทั้งปวง

ภาวณิ ชาญวิชัย

สารบัญ

บทที่		หน้า
1	บทนำ.....	1
	ภูมิหลัง.....	1
	ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า	3
	ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า.....	3
	ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า	3
	ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า	3
	ตัวแปรที่ศึกษา	3
	นิยามศัพท์เฉพาะ	4
	กรอบแนวคิดในการศึกษาค้นคว้า	7
	สมมติฐานในการศึกษาค้นคว้า.....	7
2	เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	8
	เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความสามารถในการปฐมพยาบาลเบื้องต้น.....	8
	เอกสารที่เกี่ยวข้องกับความสามารถในการปฐมพยาบาลเบื้องต้น.....	8
	งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความสามารถในการปฐมพยาบาลเบื้องต้น.....	10
	เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า.....	11
	เอกสารที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า.....	11
	งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า.....	28
3	วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า	36
	การกำหนดประชากรและเลือกกลุ่มตัวอย่าง.....	36
	การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า	37
	การเก็บรวบรวมข้อมูล	50
	การจัดกระทำและการวิเคราะห์ข้อมูล	50
4	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	52
	สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	52
	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	53
5	สรุปผล อภิปราย และข้อเสนอแนะ.....	58
	สังเขปความมุ่งหมาย สมมุติฐาน และวิธีการศึกษาค้นคว้า	58
	สรุปผลการศึกษาค้นคว้า.....	60

สารบัญ(ต่อ)

บทที่	หน้า
5 (ต่อ) อภิปรายผล.....	61
ข้อเสนอแนะ.....	66
บรรณานุกรม.....	67
ภาคผนวก.....	74
ภาคผนวก ก.....	75
ภาคผนวก ข.....	77
ภาคผนวก ค.....	81
ภาคผนวก ง.....	84
ภาคผนวก จ.....	100
ประวัติย่อผู้วิจัย.....	106

บัญชีตาราง

ตาราง	หน้า
1 แสดงจำนวนกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามระดับชั้นและเพศ	35
2 แสดงค่าร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามเพศ ระดับชั้นปี และอาชีพของผู้ปกครอง.....	53
3 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	54
4 แสดงค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับความสามารถในการปฐมพยาบาลเบื้องต้น.....	55
5 แสดงการวิเคราะห์ความแปรปรวนของตัวแปรความสามารถในการปฐมพยาบาลเบื้องต้น.....	56
6 แสดงการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณของตัวแปรความสามารถในการปฐมพยาบาลเบื้องต้น.....	57

บัญชีภาพประกอบ

ภาพประกอบ

หน้า

1	แผนภูมิองค์ประกอบของทัศนคติ.....	14
---	----------------------------------	----

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

ในยุคกระแสโลกาภิวัตน์นี้ได้นำสิ่งที่เป็นคุณค่าและปฏิญมาสู่สังคมไทย โลกยุคนี้จึงเต็มไปด้วยการแข่งขัน สังคมมีความสับสนวุ่นวายสลับซับซ้อนมากขึ้น (สัญญา สัญญาวีรัตน์. 2514 : 77) โดยเฉพาะปัจจุบันนี้มีความเจริญก้าวหน้าทางด้านเทคนิคใหม่ ๆ ตลอดจนความสะดวกสบาย การนำเอาวิธีการทางวิทยาศาสตร์มาปรับใช้ในชีวิตประจำวันนั้น ก้าวหน้าไปไกลแสนไกล ซึ่งความก้าวหน้าต่าง ๆ เหล่านี้มีทั้งคุณมหาศาล และในขณะเดียวกันสิ่งที่มีคุณมหันต์นั้นย่อมมีโทษเป็นดาบสองคม หากผู้ใช้ใช้ไม่เป็นเพราะขาดความชำนาญ (เสนอและทัศนีย์ อินทรสุขศรี. ม.ป.ป. : 1) ทำให้จำนวนผู้ได้รับอุบัติเหตุจากการใช้เครื่องมือเครื่องใช้ดังกล่าวมีแนวโน้มเพิ่มมากขึ้นทุกปีในอัตราที่สูงมากขึ้น (ราแพน พรเทพ เกษมสันต์. 2528 : 1)

เมื่อเกิดอุบัติเหตุขึ้นภัยอันตรายต่ออวัยวะที่โดนกระทบกระทั่งอีกทางหนึ่ง คือ จากการปฐมพยาบาลหรือการดูแลรักษาที่ไม่ถูกต้องตั้งแต่แรก เป็นผลให้มีภัยอันตรายซ้ำเติมต่ออวัยวะนั้นหรืออวัยวะอื่นที่เกี่ยวข้อง เช่นผู้ที่ได้รับอุบัติเหตุทำให้มีกระดูกสันหลังหัก ถ้าเคลื่อนย้ายหรือแบกหามส่งโรงพยาบาลในลักษณะที่ไม่เหมาะสม กระดูกที่หักก็อาจเลื่อนไปกดทับไขสันหลังทำให้เกิดเป็นอัมพาตตามมา (สุสติ ธรรมรักษ์. 2525 : 1)

ปัจจุบันนี้การป้องกันอุบัติเหตุและการปฐมพยาบาลของเรายังล้าหลังอยู่เป็นอันมาก ซึ่งถ้าเปรียบเทียบกับเทคนิคที่เรานำมาใช้นั้นห่างไกลกันเหลือเกินแทบจะหม่นไม่ทันกัน หากเราจะปล่อยเวลาหรือทิ้งช่วงเวลาให้ห่างยิ่งขึ้น โดยให้เวลาล่วงเลยไป มิให้การช่วยเหลือให้ถูกต้องทันทั่วทั้งแล้ว ก็อาจหมายถึง ชีวิตของประชาชนพลเมืองในประเทศของเรา ผลที่ตามมาก็คือ การสูญเสียทางเศรษฐกิจ ปัญหาความพิการทุพพลภาพของประชาชนทุกช่วงอายุ หรือทุกเพศและทุกวัย ปัญหาสังคมจะตามมา โดยเฉพาะทางด้านแรงงาน ถ้าไม่หาทางป้องกันไว้แต่ในวัยเด็กหรือในโรงเรียน จะเห็นได้จากอัตราอุบัติเหตุต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในห้องถนน ในโรงเรียนเอง เช่น ในห้องเรียน หรือระหว่างประกอบกิจการเรียน การกีฬาต่าง ๆ เหล่านั้น เป็นต้น ล้วนแล้วแต่เปิดโอกาสให้อุบัติเหตุต่าง ๆ มีอัตราเพิ่มขึ้นเป็นลำดับ (เสนอและทัศนีย์ อินทรสุขศรี. ม.ป.ป. : 1) แต่กลุ่มการศึกษาหรือในโรงเรียนเพียงแต่เกิดตามสภาพและอันตรายไม่มากนักหาจนถึงชีวิต และเกิดกับวัยที่ยังเล่าเรียนซึ่งประชาชนส่วนใหญ่ยังไม่ให้ความสำคัญกับวัยนี้มากนัก การให้บริการการปฐมพยาบาลในโรงเรียนจึงยังไม่พัฒนาก้าวหน้าเท่าที่ควร ยิ่งมาดูในประเทศของเราแทบจะว่าเกือบจะยังไม่แพร่หลายเท่าไร ผู้บริหารยังไม่เห็นและให้ความสำคัญน้อยมากและไม่เคยมีอยู่ในแผนพัฒนาเพื่อป้องกันหรือลดอุบัติเหตุต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในโรงเรียนอย่างจริงจัง จึงเป็นปัญหาแฝงทางสาธารณสุขที่แฝงอยู่ในวงการศึกษา ซึ่งจำเป็นอย่างยิ่งที่บรรดาครูทั้งหลายและนักเรียนควรจะมีความรู้หรือการเผยแพร่ความรู้ด้านการปฐมพยาบาล (เสนอและทัศนีย์ อินทรสุขศรี. ม.ป.ป. : 4)

บุคคลที่มีความรู้ความสามารถทางด้านการปฐมพยาบาลเบื้องต้น จะต้องให้การพยาบาลเบื้องต้นแก่ผู้ที่ได้รับบาดเจ็บหรือเจ็บป่วยได้อย่างรวดเร็วและถูกต้อง แต่ทั้งนี้ก็ไม่จำเป็นที่ผู้ปฐมพยาบาลจะต้องเป็นผู้ชำนาญทางด้านการรักษาพยาบาล เช่น แพทย์และพยาบาลเท่านั้น มีการเจ็บป่วยและบาดเจ็บหลาย ๆ อย่างที่ผู้ประสบเหตุการณ์ สามารถให้การช่วยเหลือผู้เคราะห์ร้ายให้ปลอดภัยหรือบรรเทาจากความเจ็บป่วยก่อนที่จะผู้ชำนาญจะมาถึงหรือก่อนที่จะนำส่งไปรับการรักษาขั้นต่อไปหรือในบางครั้งผู้ที่ได้รับการฝึกหัดในการปฐมพยาบาลแล้ว ก็สามารถช่วยชีวิตผู้เคราะห์ร้ายได้ นอกจากนี้หลักที่สำคัญประการหนึ่งของการ

ปฐมพยาบาลคือการป้องกัน ป้องกันไม่ให้เกิดอุบัติเหตุและการเจ็บป่วยหรือเมื่อมีการบาดเจ็บหรือเจ็บป่วยแล้วก็ป้องกันไม่ให้ความรุนแรงลุกลามมากขึ้น และมีการป้องกันไม่ให้เกิดอาการแทรกซ้อนขึ้นด้วย ดังนั้น จะเห็นว่าถ้าคนส่วนใหญ่รู้จักหลักและวิธีปฐมพยาบาลแล้ว เราจะสามารถลดจำนวนผู้ป่วยที่เจ็บป่วยและบาดเจ็บลงได้ทุกวันและทุกนาที (วรวิรา กสิโกศล. 2539 : 1) ด้วยเหตุนี้ การปฐมพยาบาลจึงมีความสำคัญยิ่ง ผู้ที่มีความรู้ในการปฐมพยาบาล นอกจากใช้ความสามารถที่จะช่วยตนเองได้แล้ว ยังช่วยให้ผู้อื่นที่ได้รับบาดเจ็บปลอดภัยได้อีกด้วย ดังนั้น การปฐมพยาบาลจึงเป็นทั้งศาสตร์และศิลป์ ในการช่วยเหลือผู้ที่ได้รับบาดเจ็บให้ฟื้นคืนสู่สภาพเดิมโดยเร็ว (รัชนิพร ภูกร. 2530 : 2-3)

ผู้วิจัยได้สัมภาษณ์ครูผู้สอนวิชากิจกรรมลูกเสือและยุวกาชาด ครูประจำชั้นประถมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนพินามอุทิศ จังหวัดพิษณุโลก ปีการศึกษา 2545 เกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนด้านการปฐมพยาบาลมีในหลักสูตรของวิชาการลูกเสือและยุวกาชาด ครูผู้สอนวิชาการลูกเสือและยุวกาชาด ครูประจำชั้นให้สัมภาษณ์ว่า เด็กไม่ได้เรียนเรื่องการปฐมพยาบาล เพราะไม่มีครูที่มีความรู้หรือความชำนาญในเรื่องการปฐมพยาบาลเท่าที่ควร และผู้บริหารไม่ได้ส่งอบรม และไม่ได้เห็นความสำคัญอะไรมาก จึงทำให้เด็กได้เรียนรู้ทางด้านการปฐมพยาบาลน้อย เวลาทำการปฐมพยาบาลจะทำได้ถูกต้องตามหลักการเท่าไร และเด็ก ๆ ไม่ค่อยที่จะสนใจในการเรียนเรื่องการปฐมพยาบาลเท่าที่ควร

ผู้วิจัยได้ไปสำรวจปัญหาของนักเรียนโดยใช้คำถามปลายเปิด โดยข้อที่ 1 ถามว่า ถ้านักเรียนมีปัญหาด้านสุขภาพ ได้แก่ การได้รับอุบัติเหตุ (งูกัด หัวแตก กระตุกหัก เป็นแผล ฯลฯ) หรือมีคนทำให้นักเรียนบาดเจ็บ เช่น ผลักล้ม นักเรียนจะอย่างไรบ้าง

ในการปฐมพยาบาลเบื้องต้น ถ้าเกิดขึ้นกับนักเรียนเองหรือถ้าเกิดขึ้นกับผู้อื่น นักเรียนจะช่วยเหลืออย่างไร นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 จำนวน 170 คน ของโรงเรียนพินามอุทิศ อำเภอพรหมพิราม จังหวัดพิษณุโลก มีความสามารถในการปฐมพยาบาลเบื้องต้นต่ำ มีจำนวน 142 คน คิดเป็นร้อยละ 83.53 ได้แก่ การทำแผลนักเรียนตอบมากที่สุด ได้แก่ พาไปหาหมอ ทายาหม่อง นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 จำนวน 127 คน มีความสามารถในการปฐมพยาบาลเบื้องต้นต่ำ มีจำนวน 112 คน คิดเป็นร้อยละ 88.19 ได้แก่ การทำแผล แผลงัดต่อย นักเรียนตอบมากที่สุด ได้แก่ พาไปหาหมอ ใช้ใบสาบเสือทำแผล ทายาหม่อง เมื่อแผลงัดต่อย และนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 131 คน มีความสามารถในการปฐมพยาบาลเบื้องต้นต่ำ มีจำนวน 108 คน คิดเป็นร้อยละ 82.44 ได้แก่ พาไปหาหมอ และใช้ใบสาบเสือทำแผล งูกัดใช้ปากดูดพิษออก นักเรียนที่ตอบคำถามส่วนใหญ่ควรที่จะได้รับการพัฒนาความสามารถในการปฐมพยาบาลเบื้องต้น

คำถามข้อที่ 2 ถามว่า “นักเรียนได้แนวทางในการปฐมพยาบาลช่วยเหลือจากข้อที่ 1 มาจากที่ใด” เด็กนักเรียนชั้นประถมศึกษาตอนปลายตอบใกล้เคียงกัน คือ เคยเห็นจากพ่อแม่ โทรทัศน์ ดูจากหนังสือ และครูสอน

ผลการสำรวจดังกล่าวข้างต้นนี้ ทำให้ผู้วิจัยเห็นว่า ควรจะศึกษาแนวทางที่จะพัฒนาความสามารถในการปฐมพยาบาลของนักเรียนชั้นประถมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนพินามอุทิศ จังหวัดพิษณุโลก

ด้วยเหตุนี้ ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อความสามารถในการปฐมพยาบาลเบื้องต้นของนักเรียนชั้นประถมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนพินามอุทิศ จังหวัดพิษณุโลก อันเป็นแนวทางให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้นำข้อมูลเพื่อใช้ในการประกอบการพิจารณาปรับปรุง และพัฒนาความสามารถในการปฐมพยาบาลเบื้องต้นให้ดียิ่งขึ้นต่อไป

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

1. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ของปัจจัยด้านส่วนตัว ด้านครอบครัว และด้านสิ่งแวดล้อมที่ส่งผลต่อความสามารถในการปฐมพยาบาลเบื้องต้นของนักเรียนประถมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนพืชมงคล อำเภอพรมพืชม จังหวัดพิษณุโลก
2. เพื่อศึกษาปัจจัยด้านส่วนตัว ด้านครอบครัว และด้านสิ่งแวดล้อมที่ส่งผลต่อความสามารถในการปฐมพยาบาลเบื้องต้นของนักเรียนประถมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนพืชมงคล อำเภอพรมพืชม จังหวัดพิษณุโลก
3. เพื่อสร้างสมการพยากรณ์ความสามารถในการปฐมพยาบาลเบื้องต้นของนักเรียนประถมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนพืชมงคล อำเภอพรมพืชม จังหวัดพิษณุโลก

ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า

ผลของการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ สามารถนำไปใช้เป็นข้อมูลสำหรับผู้บริหาร ครูอาจารย์ นักเรียน ผู้ปกครอง และชุมชน ประกอบการวางนโยบายในการเพิ่มประสิทธิภาพของความสามารถในการปฐมพยาบาลเบื้องต้น

ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า เป็นนักเรียนประถมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนพืชมงคล อำเภอพรมพืชม จังหวัดพิษณุโลก ปีการศึกษา 2546 ที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 จำนวน 170 คน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 จำนวน 127 คน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 131 คน รวมทั้งสิ้น 428 คน เป็นนักเรียนชาย 220 คน และนักเรียนหญิง 208 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนพืชมงคล อำเภอพรมพืชม จังหวัดพิษณุโลก ปีการศึกษา 2546 ที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 จำนวน 170 คน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 จำนวน 127 คน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 131 คน รวมทั้งสิ้น 428 คน เป็นนักเรียนชาย 220 คน และนักเรียนหญิง 208 คน

ตัวแปรที่ศึกษา

1. ตัวแปรต้น ได้แก่
 - 1.1 ปัจจัยด้านส่วนตัว ได้แก่
 - 1) เพศ
 - 2) ระดับชั้น
 - 3) บุคลิกภาพ

- 4) ทักษะคิดต่อการเรียนวิชาการลูกเสือและยุวกาชาด
- 5) สุขภาพจิต

1.2 ปัจจัยด้านครอบครัว ได้แก่

- 1) อาชีพผู้ปกครอง ได้แก่
 - 1.1) อาชีพเกี่ยวกับงานด้านสุขภาพ
 - 1.2) อาชีพที่ไม่เกี่ยวกับงานด้านสุขภาพ
- 2) สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับผู้ปกครอง

1.3 ปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อม ได้แก่

- 1) สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับครู
- 2) สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน

2. ตัวแปรตาม ได้แก่ ความสามารถในการปฐมพยาบาลเบื้องต้น

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. ความสามารถในการปฐมพยาบาลเบื้องต้น หมายถึง การรู้วิธีและการแสดงออกของนักเรียนที่ให้การพยาบาลช่วยเหลือเบื้องต้นแก่ผู้ที่ได้รับบาดเจ็บให้ได้รับอันตรายน้อยที่สุด ซึ่งผู้ได้รับอุบัติเหตุและบาดเจ็บ ได้แก่ ญาติ เป็นแผลหกล้ม ข้อเคล็ดข้อเคลื่อน นักเรียนต้องรู้วิธีในการปฐมพยาบาลเบื้องต้นต่างๆ ได้ถูกต้องซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

1.1 แผลหกล้ม ได้แก่ ใช้น้ำสะอาดล้างแผล ทำการห้ามเลือด ใส่ยาฆ่าเชื้อ ใส่ยารักษาแผล และปิดแผลด้วยผ้าปิดแผล

1.2 ข้อเคล็ด, ข้อเคลื่อน ได้แก่ ใช้น้ำเย็นหรือน้ำแข็งประคบให้ข้อนั้นอยู่หนึ่งๆ และพันผ้าให้แน่นพอสมควร

1.3 ญาติ ได้แก่ การใช้ผ้า ยาง หรือเชือกรัดเหนือแผลและคลายเชือก หรือยางออกเป็นระยะๆ ควรให้แผลที่ถูกงูกัดอยู่หนึ่งๆ และอยู่ต่ำกว่าหัวใจ

2. ปัจจัยเกี่ยวข้องกับความสามารถในการปฐมพยาบาลเบื้องต้น หมายถึง สิ่งส่งผลต่อความสามารถในการปฐมพยาบาลเบื้องต้น ในที่นี้ผู้วิจัยได้แบ่งเป็น 3 ด้าน คือ ปัจจัยด้านส่วนตัว ปัจจัยด้านครอบครัว ปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อม ดังรายละเอียดต่อไปนี้

2.1 ปัจจัยด้านส่วนตัว ได้แก่

- 2.1.1 เพศ ได้แก่ นักเรียนชาย และนักเรียนหญิง
- 2.1.2 ระดับชั้น ได้แก่ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4, 5 และ 6

2.1.3 บุคลิกภาพ หมายถึง ลักษณะเฉพาะหรือพฤติกรรมที่แสดงออกของนักเรียนที่แสดงออกหรือตอบสนองต่อสถานการณ์ต่าง ๆ ในการดำรงชีวิตซึ่งทำให้นักเรียนนั้นมีความเป็นเอกลักษณ์ของตนเอง ซึ่งบุคลิกภาพในการวิจัยครั้งนี้แบ่งตามแบบสำรวจการกระทำกิจกรรมของเจนกินส์ (Jenkins Activity Survey) ซึ่งแบ่งออกเป็น 2 แบบ คือ

2.1.3.1 ลักษณะบุคลิกภาพแบบเอ เป็นลักษณะบุคลิกภาพของบุคคลที่รักความก้าวหน้า ชอบฟันฝ่าอุปสรรค มีความก้าวหน้า โกรธง่าย ชอบทำงานให้ประสบผลสำเร็จ และสมฤทธิ์ผลชอบทำงานด้านความรวดเร็ว และไม่ชอบการรอคอย

2.1.3.2 ลักษณะบุคลิกภาพแบบบี เป็นลักษณะบุคลิกภาพของบุคคลที่ค่อนข้างเฉื่อยชา จิตใจเยือกเย็น ทำงานไปเรื่อย ๆ ไม่หวังผลสมฤทธิ์ในการทำงานไม่ชอบฟันฝ่าอุปสรรคต่าง ๆ อดทนรอคอยได้

2.1.4 ทศนคติต่อการเรียนวิชาลูกเสือและยุวกาชาด หมายถึง ความรู้ ความรู้สึก และแนวโน้มในการแสดงพฤติกรรมของนักเรียนที่มีต่อการเรียนวิชาการลูกเสือและยุวกาชาด ดังนี้

2.1.4.1 ทศนคติด้านความรู้ หมายถึง การเห็นคุณค่า และประโยชน์ของลักษณะการเรียนวิชาการลูกเสือและยุวกาชาด

2.1.4.2 ทศนคติด้านความรู้สึก หมายถึง ความชอบ ความพอใจ ความสนุกสนานต่อการเรียนวิชาการลูกเสือและยุวกาชาด การเรียนการสอน และครูผู้สอน

2.1.4.3 ทศนคติด้านแนวโน้มในการแสดงพฤติกรรม หมายถึง ความตั้งใจเรียน ความกระตือรือร้น การกล้าแสดงออก การเข้าร่วมกิจกรรมตามที่ได้รับมอบหมาย และซักถามเมื่อมีข้อสงสัย

2.1.5 สุขภาพจิต หมายถึง ความสามารถในการปรับตัวของบุคคลให้มีความสุข ความสบายใจกับตนเองและสังคมรอบข้างได้อย่างเหมาะสม มีอารมณ์ที่มั่นคงในทุกสถานการณ์ และสามารถทำประโยชน์ให้แก่ตนเองและสังคมได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2.2 ปัจจัยด้านครอบครัว ได้แก่

2.2.1 อาชีพของบิดา มารดา หรือผู้ปกครอง หมายถึง ชนิดของงานที่บิดา มารดา หรือผู้ปกครองของนักเรียนประกอบการซึ่งเป็นรายได้หลักในครอบครัวของนักเรียน แบ่งเป็น 2 ประเภทดังนี้

2.2.1.1 อาชีพเกี่ยวกับงานด้านสุขภาพ

2.2.1.2 อาชีพที่ไม่เกี่ยวกับงานด้านสุขภาพ

2.2.2 สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับผู้ปกครอง หมายถึง พฤติกรรมที่ผู้ปกครองปฏิบัติต่อนักเรียนและพฤติกรรมที่นักเรียนปฏิบัติต่อผู้ปกครองทั้งภายในและภายนอกบ้าน เพื่อให้เกิดความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน แบ่งเป็น

2.2.2.1 การปฏิบัติของผู้ปกครองต่อนักเรียน ได้แก่ การให้ความรัก ความเอาใจใส่ ยอมรับความคิดเห็น และให้ความเป็นกันเองต่อนักเรียน ให้คำปรึกษาซักถาม แนะนำในด้านการเรียนและด้านส่วนตัว ให้ความช่วยเหลือร่วมมือและให้เวลาในการทำกิจกรรมการเรียน

2.2.2.2 การปฏิบัติของนักเรียนต่อผู้ปกครอง ได้แก่ การให้ความรัก เคารพ เชื่อฟัง และปฏิบัติตามคำสั่งแนะของผู้ปกครอง เข้าร่วมกิจกรรมในครอบครัว ปรึกษาผู้ปกครองเมื่อมีปัญหาในด้าน การเรียนและด้านส่วนตัว

3. ปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อม ได้แก่

3.1 สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับครู หมายถึง การปฏิบัติตนของครูและนักเรียนที่มีต่อกัน ทั้งในและนอกห้องเรียน เพื่อให้เกิดสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน ดังนี้

3.1.1 การปฏิบัติตนของนักเรียนต่อครูทั้งในและนอกห้องเรียน ได้แก่ การซักถามปัญหาการเรียน ปัญหาส่วนตัว และการให้ความเคารพเชื่อฟังคำสั่งสอนของอาจารย์

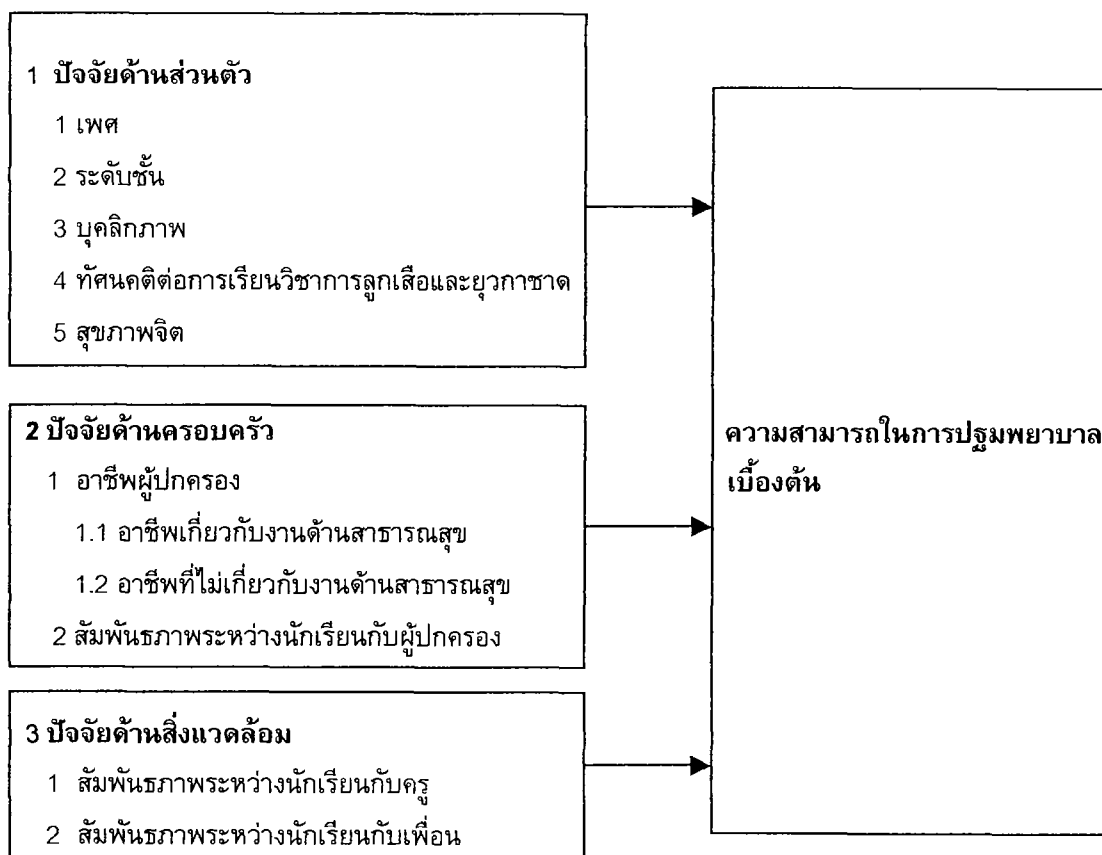
3.1.2 การปฏิบัติตนของครูที่มีต่อนักเรียนทั้งในและนอกห้องเรียน ได้แก่ การให้ความสนใจนิสิต การให้ความเป็นกันเอง และเป็นที่ปรึกษาทั้งทางด้านวิชาการและด้านส่วนตัว

3.2 สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน หมายถึง พฤติกรรมที่นักเรียนและเพื่อนปฏิบัติต่อกันทั้งภายในและภายนอกห้องเรียน ได้แก่ การช่วยเหลือพึ่งพาซึ่งกันและกัน มีความเสียสละเพื่อส่วนรวม แลกเปลี่ยนความคิดเห็นทางการเรียน ความห่วงใยใกล้ชิดสนิทสนมซึ่งกันและกัน การทำกิจกรรมต่าง ๆ ร่วมกันในกลุ่มเพื่อนเพื่อให้เกิดความสำเร็จด้านการเรียน

กรอบแนวคิดในการศึกษาค้นคว้า

ตัวแปรต้น

ตัวแปรตาม

สมมติฐานของการศึกษาค้นคว้า

1. ปัจจัยด้านส่วนตัว ด้านครอบครัว และด้านสิ่งแวดล้อม มีความสัมพันธ์กับความสามารถในการปฐมพยาบาลเบื้องต้นของนักเรียนประถมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนพืชมอูทิศ อำเภอพรมพืชม จังหวัดพิษณุโลก

2. ปัจจัยด้านส่วนตัว ด้านครอบครัว และด้านสิ่งแวดล้อม ส่งผลต่อความสามารถในการปฐมพยาบาลเบื้องต้นของนักเรียนประถมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนพืชมอูทิศ อำเภอพรมพืชม จังหวัดพิษณุโลก

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยแบ่งออกเป็นด้านต่าง ๆ ดังนี้

- 1 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความสามารถในการปฐมพยาบาลเบื้องต้น
 - 1.1 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับความสามารถในการปฐมพยาบาลเบื้องต้น
 - 2.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความสามารถในการปฐมพยาบาลเบื้องต้น
- 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า
 - 2.1 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า
 - 2.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า

1 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความสามารถในการปฐมพยาบาลเบื้องต้น

1.1 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับความสามารถในการปฐมพยาบาลเบื้องต้น

1.1.1 ความหมายของการปฐมพยาบาลเบื้องต้น

เกี่ยวกับความหมายของคำนี้ได้มีผู้ให้ความหมายไว้ในหลายลักษณะด้วยกัน เช่น

รัชชัย มุ่งการดี (2516 : 1) ได้ให้คำจำกัดความว่า การปฐมพยาบาล หมายถึง การรักษาพยาบาลคนไข้ซึ่งเจ็บป่วยโดยกะทันหัน ณ สถานที่ที่ได้รับอุบัติเหตุหรือ ณ สถานพยาบาลที่ใกล้เคียงโดยใช้เครื่องมือเท่าที่หาได้ในขณะนั้น เพื่อช่วยให้ผู้ป่วยได้มีอันตรายลดน้อยลง ก่อนที่จะส่งไปให้แพทย์รักษา ในสถานที่รักษาที่แท้จริงต่อไป

วชิรา กลสิโกศล (2539 : 1) กล่าวว่า การปฐมพยาบาล คือ การรักษาพยาบาลขั้นต้น เพื่อเป็นการช่วยเหลือผู้ที่ได้รับอุบัติเหตุหรือลดชีวิตหรือเป็นการป้องกันความพิการหรือเพื่อบรรเทาความเจ็บปวดทรมานมาก่อนส่งโรงพยาบาลหรือสถานบริการทางการแพทย์ เพื่อรับการรักษารับต่อไป

สภาาชาดอเมริกา (American Red Cross. 1973 : 1) ได้ให้ความหมายของการปฐมพยาบาลไว้ว่า การปฐมพยาบาลเป็นการให้การปฐมพยาบาลแก่ผู้ได้รับบาดเจ็บหรือเจ็บป่วยอย่างกะทันหัน รวมถึงการช่วยเหลือตนเองและครอบครัวด้วย ก่อนที่แพทย์จะให้การรักษได้ ซึ่งรวมถึงการพูดปลอบโยนให้กำลังใจแก่ผู้ป่วย และการให้ความช่วยเหลือด้วยความเต็มใจ

ราแพน พรเทพเกษมสันต์ (2528 : 20) กล่าวว่า การปฐมพยาบาล คือ การให้การพยาบาลช่วยเหลือขั้นต้นโดยรีบด่วนแก่ผู้ได้รับบาดเจ็บจากอุบัติเหตุหรือเจ็บป่วยอย่างกะทันหัน เพื่อช่วยให้ผู้ป่วยบาดเจ็บได้รับอันตรายน้อยที่สุดก่อนที่จะส่งถึงมือแพทย์

สุสดี ธรรมรักษ์ (2525 : 1) ได้กล่าวว่า การปฐมพยาบาล คือ การช่วยเหลือให้การพยาบาลเบื้องต้นแก่ผู้ที่ได้รับบาดเจ็บในกรณีฉุกเฉิน หรือเมื่อเกิดการบาดเจ็บป่วยโดยกะทันหัน ก่อนที่จะส่งต่อไปยังแพทย์โดยใช้เครื่องมือหรืออุปกรณ์ในการปฐมพยาบาลเท่าที่หาได้ในขณะนั้น

รัชนิพร ภูกร (2530 : 1) ได้ให้ความหมายของการปฐมพยาบาลไว้ว่า เป็นการช่วยเหลือขั้นต้นแก่ผู้บาดเจ็บโดยกะทันหันก่อนนำส่งแพทย์หรือสถานพยาบาล

1.1.2 ลักษณะของผู้ปฐมพยาบาลที่ดี

1. ต้องมีความรู้หรือทักษะเรื่องการปฐมพยาบาลอย่างดี หมั่นศึกษาหาความรู้ให้ทันต่อเหตุการณ์เสมอ
2. ควบคุมสติได้ดีไม่ตื่นตกใจกับเหตุการณ์ที่ประสบจนเกินไป
3. เป็นผู้ที่มีความละเอียดรอบคอบ สามารถสังเกตลักษณะอาการต่าง ๆ และมีการตัดสินใจที่ถูกต้องรวดเร็ว
4. ปลอดภัยให้กำลังใจแก่ผู้ป่วยและญาติ เป็นที่ปรึกษาให้คำแนะนำในการส่งต่อผู้ป่วยเพื่อรักษาในสถานพยาบาลต่อไป

1.1.3 ความสำคัญของการปฐมพยาบาล

ในปัจจุบันมีความก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ทำให้มีเครื่องจักร เครื่องยนต์ เครื่องอำนวยความสะดวกมากมาย ซึ่งสิ่งเหล่านี้สามารถก่อให้เกิดอุบัติเหตุชนิดต่าง ๆ มีการบาดเจ็บเกิดขึ้นได้ ประเทศไทยเราสาเหตุการตายเนื่องจากอุบัติเหตุภัยเพิ่มจำนวนของผู้บาดเจ็บและเสียชีวิตจากอุบัติเหตุภัยมากขึ้นทุกที บุคคลเมื่อมีการบาดเจ็บเกิดขึ้น หากได้รับการปฐมพยาบาลอย่างถูกต้องทันทั่วทั้งที่ ย่อมจะสามารถรักษาชีวิตหรือลดอันตรายความเจ็บปวด ลดความพิการที่อาจจะเกิดขึ้นได้ด้วย เหตุนี้การปฐมพยาบาลจึงมีความสำคัญยิ่ง ผู้ที่มีความรู้ในการปฐมพยาบาลนอกจากจะใช้ความสามารถที่จะช่วยตนเองได้แล้ว ยังช่วยให้ผู้อื่นที่ได้รับบาดเจ็บปลอดภัยได้อีกด้วย

1.1.4 ประโยชน์ของการปฐมพยาบาล

ประโยชน์ของการให้การปฐมพยาบาลในแง่ของชีวิต และความทุกข์ทรมาน เราอาจกล่าวได้ 4 ประการ คือ

1. การปฐมพยาบาลช่วยรักษาชีวิตของผู้บาดเจ็บได้ เช่น การช่วยผายปอดในรายที่หยุดหายใจ การช่วยกระตุ้นหัวใจในรายที่หัวใจหยุดทำงาน การห้ามเลือด เป็นต้น เป็นการช่วยเหลือ เพื่อรักษาชีวิต ความรวดเร็วในการช่วยปฐมพยาบาลโดยเฉพาะในเรื่องของการหยุดหายใจมีความสำคัญมาก ถ้าผู้ช่วยเหลือมีความรู้ความสามารถดีพอก็สามารถช่วยให้ชีวิตต่อไปได้
2. การปฐมพยาบาล ช่วยป้องกันไม่ให้ผู้บาดเจ็บมีสภาพหนักกว่าเดิมช่วยป้องกันอันตรายแทรกซ้อนหลังเกิดอุบัติเหตุ ตัวอย่างเช่น การปิดบาดแผล การป้องกันอัมพาต ซึ่งจะเกิดมากขึ้นในรายกระดูกสันหลังหัก การป้องกันลักษณะนี้ ได้แก่ การขนย้ายผู้ป่วยโดยให้นอนราบบนไม้กระดานแข็ง หรือการช่วยเหลือผู้ป่วยที่หมดสติ โดยการจัดหาท่านอนให้ตะแคงหน้าไปข้างใดข้างหนึ่ง ช่วยป้องกันไม่ให้ผู้ป่วยสำลักเอาน้ำลายหรือเสมหะเข้าทางเดินหายใจ ซึ่งอาจทำให้ทางเดินหายใจอุดตันได้
3. การปฐมพยาบาลช่วยบรรเทาอาการเจ็บปวดและทรมาน เช่น การเข้าเฝือกชั่วคราวในรายกระดูกหักก่อนส่งโรงพยาบาล เป็นการช่วยบรรเทาความเจ็บปวด การพันผ้าในรายที่ข้อเท้าแพลง เพื่อให้มีการเคลื่อนไหวน้อยที่สุด
4. การปฐมพยาบาลให้ผู้ป่วยได้กลับสู่สภาพเดิมโดยเร็ว เช่น การให้กำลังใจปลอดภัยผู้ป่วย การให้ความอบอุ่น ตลอดจนการขนย้ายเพื่อส่งต่อผู้ป่วยไปสู่สถานที่รักษาที่แท้จริง

1.1.5 หลักการทั่วไปในการปฐมพยาบาล

1. พยายามระงับสติอารมณ์ไม่ให้ตื่นเต้นตกใจมากเกินไป เพราะจะทำให้เราทำอะไรไม่ถูกต้องตามถึงเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นจากผู้รู้เห็นที่ใกล้ชิด ไม่ควรให้คนมุงล้อมเพราะทำให้การปฐมพยาบาลไม่สะดวก
2. ตรวจสอบสภาพผู้ป่วยให้แน่ใจเสียก่อนว่าได้รับอันตราย บาดเจ็บมากน้อยเพียงไร มีอาการใดที่จะต้องแก้ไขอย่างรีบด่วนก็ต้องกระทำก่อน ควรคลายเสื้อผ้าให้หลวม ยกเว้นในรายที่กระดูกสันหลังหัก ควรตรวจชีพจร ทางเดินหายใจ ว่าผิดปกติหรือไม่
3. ใช้สถานที่ให้เหมาะสมกับการปฐมพยาบาล คือจะต้องเป็นที่มีความอากาศโปร่ง ลมพัดถ่ายเทได้ดี แสงสว่างพอเพียงที่จะทำการปฐมพยาบาลได้สะดวก
4. ถ้าพบเลือดกำลังไหลให้ห้ามเลือดทันที และถ้าพบว่าการหายใจหยุดให้รีบผายปอดทันที
5. ถ้าพบว่าผู้ป่วยช็อก หรือหมดสติ ต้องให้การปฐมพยาบาลทันที ควรห่มผ้าให้อบอุ่นไว้เสมอ ให้หาสาเหตุของการช็อกว่าเกิดจากอะไร เช่น กินยาพิษ เป็นต้น
6. ตรวจค้นหาการหายใจหรือความพิการต่าง ๆ แล้วให้การปฐมพยาบาล
7. ผู้ป่วยที่หมดสติ ควรคำนึงถึงการบาดเจ็บที่ศีรษะ ไม่ควรให้ผู้ป่วยดื่ม น้ำ หรือรอกยาใด ๆ ทางปาก เพราะยาอาจไหลเข้าไปในหลอดทำให้ผู้ป่วยสำลักได้ ผู้ป่วยที่ยังรู้สึกให้ดูว่ามีอัมพาตครึ่งซีกของร่างกายหรือไม่ มีอาการชักหรือไม่ และตรวจดูขนาดของรูม่านตา
8. ขณะทำการปฐมพยาบาล ควรให้กำลังใจผู้ป่วย เพื่อให้ผู้ป่วยคลายความกังวลใจในอาการบาดเจ็บหรือการเจ็บป่วยของตนเอง
9. ถ้าไม่จำเป็นไม่ควรเคลื่อนย้ายผู้ป่วย ควรให้ความอบอุ่นและให้ผู้ป่วยนอนในท่าสบายที่สุด
10. อย่าใช้ของสกปรกหรือเครื่องใช้สกปรกถูกต้องขนาดแผลของผู้ป่วย
11. ระหว่างทำการปฐมพยาบาล ควรรีบไปตามแพทย์หรือเตรียมส่งสถานพยาบาล ควรทำการปฐมพยาบาลจนกว่าแพทย์หรือรถพยาบาลมาถึง หรือจนกว่าจะได้รับการรักษาพยาบาลอย่างถูกต้อง
12. การนำส่งหรือเคลื่อนที่ผู้ป่วย ควรกำหนดให้ถูกต้องว่าจะนำส่งโดยลักษณะใด เช่น พยุงแบก อุ้ม หรือหามด้วยเปล และนำส่งในท่าที่ถูกต้องกับชนิดของการบาดเจ็บ

จากข้อความข้างต้นสรุปได้ว่า การปฐมพยาบาลที่ถูกต้องเหมาะสมกับชนิดของการบาดเจ็บเป็นเรื่องสำคัญ ผู้ปฐมพยาบาล หรือผู้พยาบาลมีความรู้ มีทักษะในการช่วยเหลือผู้ป่วย โดยเฉพาะอย่างยิ่งการตัดสินใจ การช่วยเหลืออย่างฉับไว การมีวิจารณญาณในการประเมินอาการของผู้ป่วยจะช่วยรักษาชีวิตของผู้ป่วยไว้ได้ และสามารถป้องกันความพิการที่อาจจะเกิดขึ้น ถ้าหากผู้ปฐมพยาบาลขาดวิจารณญาณ ไม่สามารถที่จะประเมินอาการของผู้ป่วยในการช่วยเหลือหรือจำเป็นต้องส่งต่อแพทย์ได้แล้ว ก็จะทำให้การช่วยเหลือไม่บังเกิดผลดี บางครั้งกลับเป็นโทษมากขึ้น เพราะแทนที่จะช่วยรักษาชีวิตป้องกันความพิการ ก็อาจทำให้อาการของผู้ป่วยอยู่ในสภาพที่ทรุดหนัก หรือเกิดความพิการโดยไม่จำเป็น ดังนั้น การปฐมพยาบาลจึงเป็นทั้งศาสตร์และศิลป์ ในการช่วยเหลือผู้ป่วยให้ฟื้นคืนสู่สภาพเดิมโดยเร็ว

1.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความสามารถในการปฐมพยาบาลเบื้องต้น

งานวิจัยในประเทศ

ชัยพร พุ่มทองศรี (2534) ได้เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาปฐมพยาบาลของนักเรียนพลตำรวจ โรงเรียนตำรวจภูธร 4 โดยการสอนด้วยเทปโทรทัศน์กับการสอนปกติ ผลการวิจัยพบว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนปฐมพยาบาลของนักเรียนพลตำรวจที่สอนด้วยเทปโทรทัศน์สูงกว่าการสอนปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05

दनัย อันฤดี (2542) ได้พัฒนารายการวิเทศน์การสอนเรื่องการปฐมพยาบาลระดับมัธยมศึกษาปีที่ 1 สำหรับนักเรียนที่บกพร่องการได้ยิน ผลการวิจัยพบว่า การสอนด้วยวิเทศน์เรื่องการปฐมพยาบาลเบื้องต้นมีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ที่กำหนด

2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า

2.1 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า

2.1.1 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับทัศนคติต่อการเรียน

2.1.1.1 ความหมายของทัศนคติ (Attitude)

ทัศนคติหรือเจตคติ มีรากศัพท์จากภาษาละตินว่า "Aptus" แปลว่า โน้มเอียงเหมาะสม (Allport. 1967 : 3) ตามพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2535 อ่านว่า ทัด-สะ-นะ-คะ-ติ เป็นคำนาม หมายถึง ท่าที ความรู้สึก แนวความคิดเห็นของบุคคลต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง นักจิตวิทยาและนักการศึกษาได้ให้ความหมายของทัศนคติไว้ดังนี้

อลพอร์ต (Allport. 1935 : 417) กล่าวว่า ทัศนคติ หมายถึง สภาพแวดล้อมทางจิตซึ่งเกิดขึ้นจากประสบการณ์ที่เป็นตัวกำหนดทิศทางการตอบสนองของบุคคลต่อสิ่งเร้า หรือสถานการณ์ที่เกี่ยวข้อง

กู๊ด (Good. 1963 : 417) ได้ให้คำจำกัดความของทัศนคติ ทัศนคติ คือ ความพร้อมที่จะแสดงออกในลักษณะใดลักษณะหนึ่ง อาจเป็นการต่อต้านสถานการณ์บางอย่างบุคคลหรือสิ่งใด ๆ เช่น รักเกลียดหรือกลัว หรือไม่พอใจมากน้อยเพียงใดต่อสิ่งนั้น

คาแกน (Kagan. 1986 : 613) กล่าวว่า ทัศนคติ หมายถึง ความโน้มเอียงที่ฝังแน่นในความคิดและความรู้สึกในทางบวกหรือลบต่อสิ่งที่เกิดขึ้น

ฮิลการ์ด (Hillgard. 1967 : 583-584) กล่าวว่า ทัศนคติ หมายถึง พฤติกรรมหรือความรู้สึกที่เกิดขึ้นครั้งแรกต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ความคิด หรือสถานการณ์ใด ๆ ในทางเข้าใกล้หรือออกห่างและความพร้อมที่จะตอบสนองครั้งต่อไปในทางเอนเอียงลักษณะเดิม เมื่อพบกับสิ่งหรือสถานการณ์ดังกล่าวอีก

เมเฮรินส์ และเลฮแมนน์ (Mehrens and Lehmann. 1984) ได้ให้ความหมายของทัศนคติ ทัศนคติเป็นสภาวะก่อนการตอบสนองที่หมายถึงการบรรยายเจตคติของบุคคล จะบรรยายลักษณะว่าบุคคลนั้นมีความรู้สึกหรือพฤติกรรมอย่างไร

ไทรแอนดิส (Triandis. 1971 : 6-7) ได้ให้ความหมายของทัศนคติสรุปเป็นนัยสำคัญ 2 ประการ คือ ทัศนคติเป็นความพร้อมที่จะตอบสนอง และความเป็นความสม่ำเสมอในการตอบสนองบุคคลต่อบุคคลอื่นหรือสภาพทางสังคม

ซิมบาร์โด (Zimbardo. 1977 : 19-20) กล่าวถึง ความหมายของทัศนคติ สรุปได้ว่า ทัศนคติ หมายถึง ความพึงพอใจและไม่พึงพอใจ ความชอบและไม่ชอบที่บุคคลมีต่อบุคคล กลุ่ม สังคม สถานการณ์วัตถุหรือแนวคิด และถ้ามีสถานการณ์ใด ๆ เกิดขึ้น บุคคลเพียงแต่มีความรู้สึกต่อสิ่งนั้นโดยไม่จำเป็นต้องร่วมมือก็ได้ชื่อว่ามีความรู้สึกต่อสิ่งนั้น

ฟิชไบน์และแอจเซน (Fishbein & Ajzen. 1975) มองทัศนคติว่า เป็นอารมณ์ความโน้มเอียงจากการเรียนรู้ที่จะตอบสนองด้วยการเต็มใจ หรือไม่เต็มใจต่อเป้าหมายทัศนคติอย่างคงเส้นคงวา

กมลรัตน์ หล้าสูงษ์ (2528 : 230-231) กล่าวว่า ทัศนคติ คือ ความพร้อมของร่างกายและจิตใจที่มีแนวโน้มจะตอบสนองต่อสิ่งเร้าหรือสถานการณ์ใด ๆ ด้วยการเข้าหาหรือถอยหนีออกไป ทัศนคติแบ่งเป็น 2 ประเภท คือ ทัศนคติทางบวกหรือทัศนคติที่ดี หมายถึง แนวโน้มที่อินทรีย์จะเข้าหาสิ่งเร้าหรือสถานการณ์

นั้น เนื่องจากความชอบหรือความพอใจ และทัศนคติทางลบหรือทัศนคติที่ไม่ดี หมายถึง แนวโน้มที่อินทรีย์จะถอยหนีจากสิ่งเร้าหรือสถานการณ์นั้น ๆ เนื่องจากความไม่ชอบหรือความไม่พอใจ

บุญธรรม กิจปริดาสุทธิ์ (2535 : 45) ได้สรุปความหมายของทัศนคติ หมายถึง กริยาท่าทีรวม ๆ ของบุคคลที่เกิดจากความโน้มเอียงของจิตใจ และแสดงออกต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง โดยแสดงออกในทางสนับสนุน มีความรู้สึกเห็นดีเห็นชอบต่อสิ่งเร้านั้น หรือแสดงออกในทางต่อต้าน ซึ่งมีความรู้สึกที่ไม่เห็นชอบต่อสิ่งเร้านั้น

สุรางค์ ไคว์ตระกูล (2536 : 246) ได้ให้ความหมายของทัศนคติเป็นอักษณามัย (Disposition) หรือความโน้มเอียงที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมตอบสนองต่อสิ่งแวดล้อมหรือสิ่งเร้า ซึ่งอาจเป็นได้ทั้ง คน วัตถุ สิ่งของ หรือความคิด (Ideas) เจตคติอาจเป็นบวกหรือลบ ถ้าบุคคลมีเจตคติในทางบวกต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งก็จะเผชิญกับสิ่งนั้น ถ้ามีเจตคติในทางลบ ก็จะหลีกเลี่ยง เจตคติเป็นสิ่งที่เรียนรู้ และเป็นการแสดงออกค่านิยมและความเชื่อของบุคคล

จากความหมายของทัศนคติดังกล่าว สรุปได้ว่า ทัศนคติ หมายถึง ความรู้สึก ความคิด ความเชื่อ ของบุคคลที่มีต่อประสบการณ์ หรือสิ่งใดสิ่งหนึ่งที่บุคคลได้รับ โดยมีแนวโน้มที่จะตอบสนอง หรือแสดงพฤติกรรมออกมาในลักษณะใดลักษณะหนึ่ง ทัศนคติทางบวกหรือทัศนคติที่ดีจะแสดงออกมาในลักษณะความชอบ ความพึงพอใจ ความสนใจ เห็นด้วย ทำให้อยากปฏิบัติ อีกลักษณะหนึ่งคือ ทางลบ หรือทัศนคติที่ไม่ดีจะแสดงออกในลักษณะความเกลียด ไม่พึงพอใจ ไม่สนใจ ไม่เห็นด้วย อาจทำให้เกิดความเบื่อหน่ายหรือต้องการหนีจากสิ่งเหล่านั้น

2.1.1.2 ลักษณะสำคัญของทัศนคติ

กมลรัตน์ หล้าสูงษ์ (2528 : 231) อธิบายลักษณะสำคัญของทัศนคติ ดังนี้

1. ทัศนคติเป็นสิ่งที่เกิดขึ้นจากการเรียนรู้ หรือการได้รับประสบการณ์ มิใช่สิ่งที่มีติดตัวมาแต่กำเนิด
2. ทัศนคติเป็นดัชนีที่จะชี้แนวในการแสดงพฤติกรรม กล่าวคือ ถ้ามีทัศนคติที่ดีก็มีแนวโน้มที่จะเข้าหา หรือแสดงพฤติกรรมนั้น ๆ ตรงกันข้ามถ้ามีทัศนคติที่ไม่ดีก็มีแนวโน้มที่จะไม่เข้ามา โดยถอยหนีหรือต่อต้านการแสดงพฤติกรรมนั้น ๆ
3. ทัศนคติสามารถถ่ายทอดจากบุคคลหนึ่งไปยังบุคคลอื่นได้
4. ทัศนคติสามารถเปลี่ยนแปลงได้ เนื่องจากทัศนคติเป็นสิ่งที่ได้รับจากการเรียนรู้ หรือประสบการณ์ของแต่ละบุคคล ถ้าการเรียนรู้หรือประสบการณ์เปลี่ยนแปลงไป ทัศนคติดังนั้นก็ย่อมเปลี่ยนแปลงไปด้วย

สุรางค์ ไคว์ตระกูล (2533 : 246-247) ได้กล่าวถึงลักษณะของทัศนคติไว้ดังนี้

1. ทัศนคติเป็นสิ่งที่เรียนรู้
2. ทัศนคติเป็นแรงจูงใจที่จะทำให้บุคคลกล้าเผชิญกับสิ่งเร้าหรือหลีกเลี่ยง ฉะนั้นทัศนคติจึงมีทั้งบวกและลบ เช่น ถ้านักเรียนมีทัศนคติบวกต่อวิชาคณิตศาสตร์ นักเรียนจะชอบเรียนวิชาคณิตศาสตร์และเมื่ออยู่ชั้นมัธยมศึกษา ก็จะเลือกเรียนแขนงวิทยาศาสตร์ ตรงข้ามกับนักเรียนที่มีทัศนคติลบต่อวิชาคณิตศาสตร์ก็จะไม่ชอบหรือไม่มีความสนใจที่จะเรียน เมื่ออยู่ชั้นมัธยมศึกษาจะเลือกเรียนทางสายอักษรศาสตร์ ภาษา

3. ทักษะคิดประกอบด้วยองค์ประกอบ 3 อย่างคือ องค์ประกอบเชิงความรู้สึกอารมณ์ (Affective Component) องค์ประกอบเชิงปัญญาหรือการรู้คิด (Cognitive Component) และองค์ประกอบเชิงพฤติกรรม

4. ทักษะคิดเปลี่ยนแปลงได้ยาก การเปลี่ยนแปลงของทักษะคิดอาจจะเปลี่ยนจากบวกเป็นลบ หรือจากลบเป็นบวก ซึ่งบางครั้งเรียกว่า การเปลี่ยนแปลงทิศทางของทักษะคิด หรืออาจจะเปลี่ยนแปลงความเข้มข้น (Intensity) หรือความมากมาย ทักษะคิดบางอย่างอาจจะหยุดเลิกไปก็ได้

5. ทักษะคิดเปลี่ยนแปลงตามชุมชนหรือสังคมที่บุคคลนั้นเป็นสมาชิกเนื่องจากชุมชนหรือสังคมหนึ่ง ๆ อาจจะไม่มีความนิยมที่เป็นอุดมการณ์พิเศษเฉพาะ ฉะนั้นความนิยมเหล่านี้จะมีอิทธิพลต่อทักษะคิดของบุคคลที่เป็นสมาชิกในกรณีที่ต้องการเปลี่ยนทักษะคิดจะต้องเปลี่ยนความนิยม

6. สังคมประภคิต (Socialization) มีความสำคัญต่อพัฒนาการทักษะคิดของเด็กโดยเฉพาะ ทักษะคิดต่อความคิดและหลักการที่เป็นนามธรรม อุดมคติ เช่นทักษะคิดต่อเสรีภาพในการพูด การเรียน เด็กที่มาจากครอบครัวที่มีสภาพเศรษฐกิจสังคมสูง จะมีทักษะคิดบวกสูงสุดที่สุด

สรุปลักษณะของทักษะคิด ได้ว่า เป็นสิ่งที่เกิดจากการเรียนรู้ ประสบการณ์ เปลี่ยนแปลงได้ สามารถถ่ายทอดจากบุคคลหนึ่งไปยังบุคคลอื่นได้ และเป็นตัวกำหนดพฤติกรรมทั้งภายในและภายนอกของบุคคล

2.1.1.3 องค์ประกอบของทักษะคิด

ทักษะคิดจะมีองค์ประกอบอะไรบ้าง จำนวนเท่าไร นักจิตวิทยามีความเชื่อแตกต่างกัน ยังไม่มีบทสรุปแน่นอน เพราะแต่ละคนหรือแต่ละกลุ่มพยายามศึกษาค้นคว้าไปเรื่อย ๆ ปัจจุบันมีแนวความคิดแตกต่างกันอยู่ 3 กลุ่ม (ธีรพร อูวรรณโณ .2529 ; Oskamp. 1977 ; Ajzen & Fishbein. 1980)

ก. ทักษะคิดมีองค์ประกอบเดียว ตามความคิดหรือแนวความคิดนี้พิจารณาได้จากนิยามเจตคตินั้นเอง กลุ่มนี้จะมองเจตคติเกิดจากการประเมินเป้าหมายของเจตคติว่ารู้สึกชอบหรือไม่ชอบ นักจิตวิทยาในกลุ่มนี้ได้แก่ เทอร์สโตน (Thurstone. 1931) แอลพอร์ต (Allport. 1935) และคนอื่น ๆ อีกหลายคน

ข. ทักษะคิดมีสององค์ประกอบ ตามแนวความคิดนี้มองเจตคติประกอบด้วยองค์ประกอบทางสติปัญญา (Cognitive) และด้านความรู้สึก (Affective) นักจิตวิทยาที่สนับสนุนการแบ่งเจตคติเป็น 2 องค์ประกอบได้แก่ แคทซ์ (Katz. 1960)

ค. ทักษะคิดมีสามองค์ประกอบ แนวความคิดนี้เชื่อว่า เจตคติมี 3 องค์ประกอบ หรือ 3 ส่วน (Three components) ได้แก่

1) ด้านสติปัญญา (Cognitive component) ประกอบไปด้วยความรู้ ความคิด และความเชื่อที่ผู้นั้นมีต่อเป้าหมายทักษะคิด ถ้าสมมติให้รัสเซียเป็นเป้าหมายทักษะคิด คำกล่าวที่ว่า "รัสเซียเป็นประเทศเผด็จการ" ถือเป็นความเชื่อต่อประเทศรัสเซีย ดังนั้นข้อคิดเห็นต่อเป้าหมายใดเป้าหมายหนึ่งถือเป็นความเชื่อ ตัวอย่างของความเชื่อต่าง ๆ เช่น "คนไทยรักสงบ" "ครูทำให้ชาติเจริญ" "วัดผลไม้ประโยชน์ต่อสังคม" ฯลฯ ความเชื่อที่กล่าวมาแล้วเป็นเพียงด้านสติปัญญาเท่านั้น

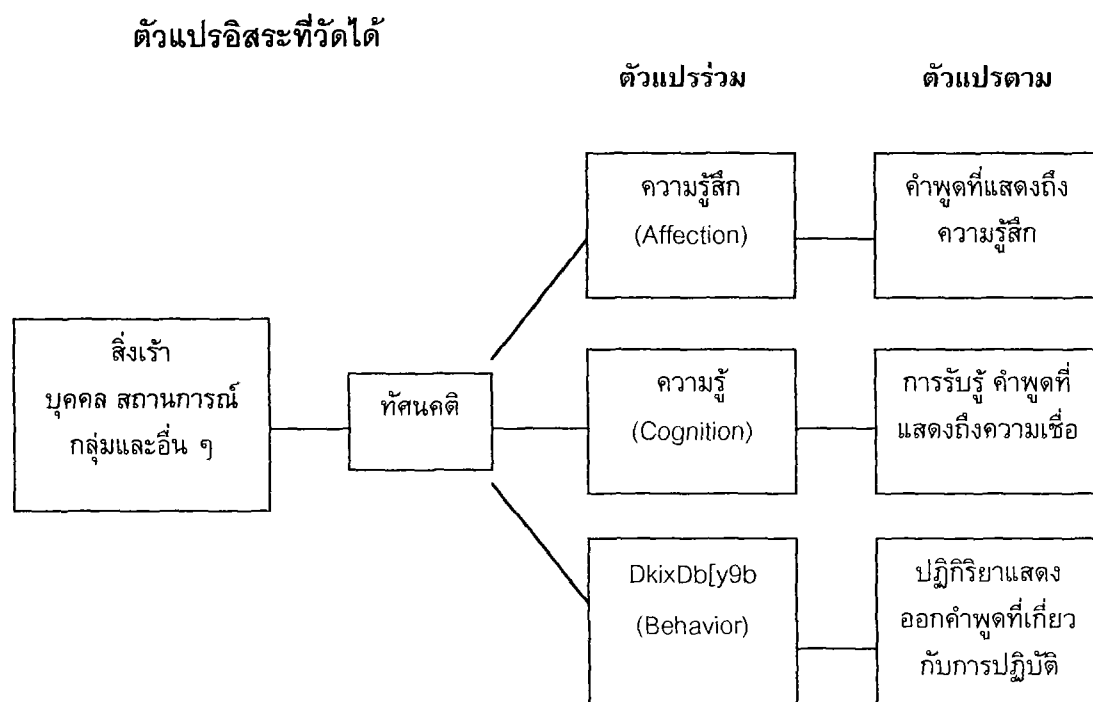
2) ด้านความรู้สึก (Affective component) หมายถึง ความรู้สึกหรืออารมณ์ของคนใดคนหนึ่งที่มีต่อเป้าหมายทักษะคิด รู้สึกชอบหรือไม่ชอบสิ่งนั้น พอใจหรือไม่พอใจ หลังจากการสัมผัสหรือรับรู้เป้าหมายของทักษะคิดแล้ว สามารถแสดงความรู้สึกโดยการประเมินสิ่งนั้นว่าดีหรือไม่ดี ตัวอย่างเช่น "ข้าพเจ้าไม่ชอบประเทศเผด็จ

การ" "ข้าพเจ้าชอบนิสัยคนไทย" "ข้าพเจ้าชอบวัดผล" "ครูเป็นอาชีพที่ดี" ฯลฯ ความรู้สึกเป็นการแสดงอยู่ในใจคน ๆ นั้น

3) ด้านพฤติกรรม (Behavioral component) บางที่เรียกว่า Action component) เป็นด้านแนวโน้มของการจะกระทำหรือจะแสดงพฤติกรรม ทศนคติเป็นพฤติกรรมซ่อนเร้น ในขั้นนี้เป็นการแสดงแนวโน้มของการจะกระทำหรือจะแสดงพฤติกรรม ทศนคติเป็นพฤติกรรมซ่อนเร้น ในขั้นนี้เป็นการแสดงแนวโน้มของการกระทำต่อเป้าหมายที่ตนคิดเท่านั้นยังไม่แสดงออกจริง ดังตัวอย่าง "ถ้าใครพูดถึงประเทศเผด็จการ ข้าพเจ้าจะเดินหนี" "ถ้าเห็นคนไทยที่โหดร้ายข้าพเจ้าจะเข้าไปคบหา" "ถ้ามีการอภิปรายทางวัดผลข้าพเจ้าจะไปฟัง" ในขั้นนี้เป็นแนวโน้มที่จะกระทำอยู่ในใจ

แนวคิด 3 ประการนี้เป็นของโรเซนเบิร์ก และโฮฟแลนด์ (Rosenberg & Hovland. 1960) แนวคิดนี้มีทั้งคนยอมรับและไม่ยอมรับ การศึกษาความสัมพันธ์ภายใน 3 ส่วนจะเป็นเครื่องตัดสิน

ไทรแอนดิส (Triandis. 1971 : 2-3) ได้เสนอแผนภูมิประกอบของทัศนคติ ดังแสดงในภาพประกอบ 1 ดังนี้

เชิดศักดิ์ โฉวาสินธุ์ (2520 : 40) กล่าวถึงองค์ประกอบของทัศนคติที่สำคัญ 3 ประการ คือ

1. Cognitive Component เป็นองค์ประกอบทางด้านความคิด หรือความเข้าใจของบุคคลที่มีต่อสิ่งเร้านั้น ๆ เพื่อเป็นเหตุผลในการที่จะสรุปเป็นความเชื่อ หรือช่วยในการประเมินผลสิ่งเร้านั้น ๆ
2. Feeling Component เป็นองค์ประกอบทางด้านความรู้สึก หรืออารมณ์ของบุคคลที่มีความสัมพันธ์กับสิ่งเร้า เป็นผลเนื่องมาจากการที่บุคคลประเมินผลสิ่งเร้านั้นแล้วว่าพอใจหรือไม่พอใจ ต้องการหรือไม่ต้องการ ดีหรือเลวอย่างไร

3. Action Tendency Component เป็นองค์ประกอบทางด้านความพร้อม หรือความโน้มเอียงที่บุคคลจะประพฤติปฏิบัติ หรือตอบสนองต่อสิ่งเร้าในทิศทางที่จะสนับสนุนหรือคัดค้าน ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับความเชื่อ หรือความรู้สึกของบุคคลที่ได้จากการประเมินผล

โดยสรุป ทักษะคิด ประกอบด้วย 3 องค์ประกอบที่สำคัญ คือ องค์ประกอบด้านความรู้แจ้ง องค์ประกอบด้านความรู้สึก และองค์ประกอบด้านความโน้มเอียงที่จะแสดงพฤติกรรม

2.1.1.4 การเกิดทัศนคติ

ธีรพร อูวรรณโณ (กสิการ ตรีสกุล. 2536 : 32 ; อ้างอิงจาก ธีรพร อูวรรณโณ. 2521) ได้ศึกษาและสรุปเกี่ยวกับการเกิดทัศนคติไว้ดังนี้

1. อิทธิพลของพ่อแม่ อาจเรียกได้ว่า เป็นแหล่งที่มีอิทธิพลสูงสุด โดยเฉพาะเด็กอ่อนวัยเรียน ซึ่งจะพัฒนาค่านิยม ความเชื่อ และความรู้สึกนึกคิดขึ้นมาในกรอบของครอบครัวซึ่งมีพ่อแม่เป็นหลัก
2. อิทธิพลจากกลุ่มต่าง ๆ ในโรงเรียน ครูและเพื่อนจะมีอิทธิพลต่อการสร้างทัศนคติของเด็ก โรงเรียนที่จะวางระเบียบกฎเกณฑ์ให้นักเรียนปฏิบัติ หรือหนังสือที่ใช้ในการเรียนการสอนจะมีอิทธิพลต่อการสร้างทัศนคติของเด็กไม่น้อย นักเรียนที่มีครูเป็นแบบอย่างดี การพัฒนาทัศนคติก็จะเป็นไปในทางที่ดี
3. อิทธิพลจากประสบการณ์ส่วนตัว ประสบการณ์ที่รุนแรงหรือกระทบกระเทือนจิตใจหรือประสบการณ์ของความสำเร็จจะทำให้คนมีทัศนคติที่แตกต่างกันไป
4. อิทธิพลจากสื่อมวลชน เช่น วิทยุ โทรทัศน์ จะมีผลต่อการเกิดและเปลี่ยนแปลงทัศนคติ โดยสรุปการเกิดทัศนคติเกิดจากอิทธิพลของพ่อแม่ ครู เพื่อน ประสบการณ์ส่วนตัวและสื่อมวลชน

2.1.1.5 การเปลี่ยนแปลงทัศนคติ

เซอร์เบิร์ต ซี. เคลแมน (ประไพ คุณจักร. 2516 ; อ้างอิงจาก ชูชีพ อ่อนโคกสูง ม.ป.ป. : 7) ได้อธิบายการเปลี่ยนแปลงทัศนคติว่า เป็นไปตามสภาพแวดล้อมของสังคมได้กระบวนการ ดังนี้

1. การยินยอม (Compliance) คือ การยินยอมรับอิทธิพลจากผู้อื่น เพื่อให้เขาปฏิบัติต่อตนในทางที่ต้องการและพอใจ
2. การเลียนแบบ (Identification) คือ การแสดงพฤติกรรมเพื่อให้เหมือนสมาชิกในสังคมหรือเพื่อให้คนอื่นเห็นว่าตนเป็นคนเก่ง เพื่อจะมีสัมพันธภาพอันดีกับคนอื่น
3. การรับอิทธิพลจากสิ่งต่าง ๆ เนื่องจากตรงกับค่านิยมที่มีอยู่ในตัวบุคคลเอง (Internalization) ไทรแอนดิส (Triandis. 1971 : 3) กล่าวถึง สาเหตุของการเปลี่ยนแปลงทัศนคติว่า เป็นเพราะ
 - 1) ได้รับข้อมูลใหม่จากบุคคลหรือสื่อมวลชน
 - 2) ได้รับประสบการณ์ตรงหรือความกระทบกระเทือนใจ
 - 3) ถูกบังคับให้ปฏิบัติไม่ตรงกับทัศนคติของตน
 - 4) การรักษาทางจิตใจ เพื่อให้เข้าใจเหตุผลที่ถูกต้องขึ้น
 - 5) เปลี่ยนเพื่อให้สอดคล้องกับพฤติกรรมใหม่

โดยสรุป การเปลี่ยนแปลงทัศนคติจะเป็นไปตามสภาพแวดล้อมของสังคม โดยการยินยอมรับอิทธิพลจากผู้อื่น จากสื่อมวลชน และการเลียนแบบจากประสบการณ์

2.1.1.6 ทฤษฎีเกี่ยวข้องกับการเปลี่ยนแปลงทัศนคติ

ธีระ ชัยยุทธยรรยง และคนอื่น ๆ (2539 : 83-84) ได้กล่าวถึง ทฤษฎีเกี่ยวข้องกับการเปลี่ยนแปลงทัศนคติไว้ดังนี้

1. ทฤษฎีเสริมแรง (Reinforcement Theory) ฮอฟแลนด์ เจนนิส และเคลลี (Hovland Janis and Kelly) ได้ร่วมกันศึกษาเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงทัศนคติ โดยยึดหลักของการเสริมแรงว่าทัศนคติจะเปลี่ยนแปลงเมื่อบุคคลเปลี่ยนความคิดเห็น (Opinion) อันเนื่องมาจากได้รับประสบการณ์ ถ้าบุคคลมีประสบการณ์ที่ดีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง เนื่องจากการได้รับการเสริมแรงทางบวก บุคคลจะมีทัศนคติที่ดีต่อสิ่งนั้นและในทางตรงกันข้าม บุคคลมีประสบการณ์ที่ไม่ดีต่อสิ่งใดที่เป็นไปทางลบ เช่น เคยได้รับการลงโทษ บุคคลก็จะมีทัศนคติไม่ดีต่อสิ่งนั้น

2. ทฤษฎีการมีส่วนร่วม (Active Participation Theory) จากการศึกษาในจิตวิทยาสังคมทัศนคติหรือพฤติกรรมจะเปลี่ยนได้ถ้ามีส่วนร่วมในสถานการณ์นั้น ๆ ทำให้การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการมีส่วนร่วมโดยตรง (Active Participation) จะมีการเกิดการเปลี่ยนแปลงทัศนคติให้ยืนยาวกว่าโดยทางอ้อม (Passive Participation)

3. ทฤษฎีความสมดุล (Balance Theory) ซาเทิน (Sartain) กล่าวว่า โดยปกติบุคคลจะพยายามรักษาความสมดุลของทัศนคติของตนเองไว้ คือ เมื่อมีทัศนคติที่ดีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง และได้รับข้อมูลต่าง ๆ เกี่ยวกับสิ่งนั้น ๆ ในด้านที่ตักจะทำให้ทัศนคติที่มีต่อสิ่งนั้นอยู่ในสภาพสมดุลไม่เกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม แต่ในทางตรงกันข้ามถ้าบุคคลได้รับข้อมูลเกี่ยวกับสิ่งนั้นในทางไม่ดี ก็ทำให้เกิดความขัดแย้งกับทัศนคติเดิม ทำให้บุคคลเกิดความพยายามที่แก้ไขปัญหาคความขัดแย้งนั้น ซึ่งอาจทำให้ทัศนคติเปลี่ยนแปลงไปในทางยอมรับหรือปฏิเสธข้อมูลใหม่ที่รับก็ได้ เพื่อทำให้ความรู้สึกขัดแย้งนั้นลดน้อยลงมากที่สุด

4. ทฤษฎีการตัดสินทางสังคม (Social Judgement Theory) ซึ่งเชอริฟ และ เชอริฟ (Sherif and Sherif) ได้ยืนยันว่า ทัศนคติเป็นสิ่งที่เกิดจากการเรียนรู้ โดยการเรียนรู้นั้นจะสัมพันธ์กับหลักเกณฑ์ต่าง ๆ ทางสังคม ประกอบกับมีความคิดเกี่ยวกับตนเองอยู่ด้วย การเปลี่ยนแปลงทัศนคติจะเกิดขึ้นเมื่อมีความขัดแย้งระหว่างทัศนคติเดิมกับข้อมูลใหม่ที่รับจากทฤษฎีการเปลี่ยนแปลงทัศนคติที่กล่าวมาทั้งหมดแสดงให้เห็นว่าการเปลี่ยนแปลงทัศนคตินั้นเป็นสิ่งที่สามารถจัดกระทำให้เกิดขึ้นได้ โดยการให้การเสริมแรง การให้มีส่วนร่วม การให้ความรู้หรือประสบการณ์ใหม่ ตลอดจนการให้การเรียนรู้สิ่งแวดล้อมทางสังคม ก็อาจทำให้บุคคลปรับทัศนคติของตนได้เหมาะสมกับสภาวะของสังคม เพื่อช่วยให้ตนปรับตัวให้เข้ากับสังคมดีขึ้น

2.1.1.7 เทคนิคการวัดทัศนคติ

กฤษกร ตรัสกุล (2536 : 28-29) กล่าวถึงวิธีการสร้างเครื่องมือวัดทัศนคติ สามารถทำได้หลายวิธี คือ

1. วิธี Equal Appearing Intervals เทอร์สโตน (Thurstone) ใช้วัดทัศนคติของบุคคลโดยอาศัยกฎแห่งการเปรียบเทียบเพื่อตัดสินใจ (Law of Comparative Judgement) คือให้ผู้ตอบตัดสินข้อความที่แสดงถึงทัศนคติต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งว่าเห็นด้วยหรือไม่เห็นด้วย ในข้อความเหล่านั้นอย่างน้อยเพียงใด โดยให้กลุ่มผู้ตัดสินพิจารณาว่าข้อความแต่ละข้อความที่เสนอมานั้นควรจะอยู่ในระดับไหน เมื่อแบ่งความคิดเห็นจากเห็นด้วยมากที่สุด ถึงไม่เห็นด้วยที่สุด 11 ระดับ เท่า ๆ กัน เมื่อกลุ่มผู้ตัดสินพิจารณาตัดสินหมดทุกข้อความแล้ว นำแต่ละค่ามาหาสเกล (Scale Value) คือ หาค่าแห่งมัธยฐานของแต่ละสเกลสำหรับวัดทัศนคติต่อไป

2. วิธี Summated Ratings หรือ Likert Method ซึ่งสร้างขึ้นโดย ลิเคิร์ท (Likert) เป็นวิธีการวัดทัศนคติโดยการนำเอาข้อความที่จะใช้วัดทัศนคติไปให้ผู้ตอบลงความเห็นว่ามีความรู้สึกต่อข้อความเหล่านั้นอย่างไรบ้าง เมื่อแบ่งความคิดเห็นจากเห็นด้วยอย่างยิ่ง เห็นด้วย ไม่เห็นด้วย หรือไม่เห็นด้วยอย่างยิ่งแล้วกำหนดคะแนนให้ในแต่ละความคิดเห็น ซึ่งอาจจะเป็น 1 2 3 4 และ 5 ตามลำดับ หากเป็นข้อความทางบวก (Positive Statement) และอาจเป็น 1 2 3 4 และ 5 ตามลำดับ หากเป็นข้อความทางลบ (Negative Statement) โดยเลือกข้อความที่สามารถจำแนกกลุ่มที่มีทัศนคติที่ดีและกลุ่มที่มีทัศนคติที่ไม่ดีได้ เพื่อนำไปใช้วัดทัศนคติต่อไป

3. วิธี Semantic Differential (Osgood) ซึ่งใช้วัดความหมายของทัศนคติ ในรูปความหมายของคำคุณศัพท์ โดยให้บุคคลทำเครื่องหมายแสดงความคิดเห็นลงไปในสเกล ซึ่งอยู่ระหว่างคำคุณศัพท์ที่มีความหมายตรงกันข้ามกับคู่หนึ่ง ๆ เช่น ดี-ไม่ดี ชอบ-ไม่ชอบ ฯลฯ ผู้ตอบต้องพิจารณาว่า ทัศนคติของตนมีความหมายสอดคล้องกับคุณศัพท์ในแต่ละสเกลอย่างไร มากน้อยแค่ไหน แล้วกรอกข้อความเห็นลงไปในสเกล การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ผู้วิจัยเลือกใช้วิธีการวัดทัศนคติของลิเคิร์ท เนื่องจากวิธีการวัดทัศนคติของลิเคิร์ท เนื่องจากวิธีการวัดทัศนคติของลิเคิร์ทนั้นเป็นที่นิยมใช้กันโดยทั่วไป แล้วในการใช้น้ำหนักของคะแนน 5 ระดับนั้น ช่วยทำให้สามารถหาระดับทัศนคติของกลุ่มตัวอย่างได้สะดวกกว่าแบบอื่น ๆ

2.1.1.8 อิทธิพลของทัศนคติต่อการเรียนการสอน

ทัศนคติเป็นความรู้สึกนึกคิดของบุคคลซึ่งมีอิทธิพลต่อการกระทำในการแสดงพฤติกรรมดังที่ คณาจารย์คณะวิชาการศึกษา วิทยาลัยครูสวนดุสิต (2519 : 102-104) กล่าวถึง อิทธิพลของทัศนคติ (Influence of Attitude) ดังนี้

1. อิทธิพลต่อการเรียนการสอน ความรู้สึก และความคิดเห็นของนักเรียนต่อวิชาต่าง ๆ ในหลักสูตรและต่อตัวครูนั้น มีความสำคัญต่อการเรียนการสอน คือ ทัศนคติต่อวิชาต่าง ๆ การเรียนไม่อยู่ในโอวาทของครูการเรียนการสอนจะประสบความล้มเหลว

2. อิทธิพลต่อการแสดงความคิดเห็น ถ้านักเรียนมีทัศนคติที่ดีต่อบุคคลใด สิ่งใด หรือข้อเสนอนั้นใด จะแสดงความคิดเห็นออกมาในทางสนับสนุนเห็นคุณค่า เพื่อให้บุคคลอื่นเข้าใจและเห็นด้วย ถ้านักเรียนมีทัศนคติที่ไม่ดีจะแสดงความคิดเห็นในทางคัดค้านต่อต้าน (Against) ไม่เห็นด้วยทั้งสิ้น

3. อิทธิพลต่อการเข้าสมาคม บุคคลจะเลือกเข้าสมาคมกับบุคคลหรือกลุ่มคนที่มีทัศนคติคล้ายคลึงกับตน หลีกเลียงจากบุคคลหรือกลุ่มคนที่มีทัศนคติขัดแย้งกัน ทั้งนี้เพื่อการทำกิจกรรมต่าง ๆ จะได้ดำเนินไปด้วยความเรียบร้อยประสบผลสำเร็จ เพราะสมาชิกทุกคนมีความรู้สึก หรือความคิดเห็นสอดคล้อง

4. อิทธิพลต่อพฤติกรรมของบุคคล ผู้ที่มีทัศนคติไม่ดีย่อมรับหรือไม่ยอมรับในสิ่งใด บุคคลใดสถานการณ์ใด อาจรู้ได้จากการสังเกตพฤติกรรมที่บุคคลแสดงออกมา อาจเป็นคำพูด ท่าทาง อากัปกริยา สีหน้า น้ำเสียง ซึ่งจะบอกให้ทราบว่า พอใจ หรือไม่พอใจในสิ่งนั้น หรือสถานการณ์นั้น ๆ

5. อิทธิพลต่อชีวิตประจำวันในวันหนึ่ง ๆ เราต้องสัมพันธ์เกี่ยวข้องกับกิจกรรมต่าง ๆ เราได้รับข่าวสารจากวิทยุโทรทัศน์ หนังสือพิมพ์ การอภิปรายของบุคคลต่าง ๆ ข้อเท็จจริงหรือข้อคิดเห็นใด ๆ ที่ขัดแย้งและความคิดเห็น เราไม่ยอมรับทำให้รู้สึกขัดแย้งภายใน

ปราณี รามสูตร (2528 : 193-194) กล่าวถึง เกี่ยวกับอิทธิพลของทัศนคติที่มีต่อการเรียนการสอน ดังนี้

1. ทัศนคติที่มีผลต่อวิชาที่เรียนที่ชอบ เช่น นักเรียนชอบครูคนหนึ่งมาก เมื่อรู้ว่าครูนั้นสอนวิชาใด นักเรียนก็อยากเรียนด้วย ทำให้เกิดความชอบในวิชานั้น มีทัศนคติที่ดีต่อวิชานั้น ถ้าเขาเรียนวิชาดังกล่าวย่อมมีแนวโน้มว่าเขาจะต้องพยายามเรียนให้ได้ผลดี เป็นต้น

2. ทัศนคติมีผลต่อการเอาใจใส่ในการเรียน เช่น ถ้านักเรียนไม่ชอบวิชาใด ไม่ชอบครูผู้สอนวิชาใด นักเรียนก็มักไม่สนใจเรียนวิชานั้น ไม่เข้าเรียนเมื่อถึงชั่วโมงเรียนวิชานั้น ไม่ทำการบ้าน หากนักเรียนมีทัศนคติไม่ดีต่อโรงเรียน หรือคณะครูเป็นส่วนรวม จะไม่เอาใจใส่ในการเรียนไม่ว่าวิชาใด เป็นต้น

3. ทัศนคติมีผลต่อการรับรู้ บุคคลรับรู้หรือแปลความหมายสิ่งเร้าตามทัศนคติของตนที่มีต่อสิ่งเร้านั้น และมีผลสะท้อนไปสู่การเรียนรู้ในที่สุด เช่น แสงดาวถูกครูถามด้วยความเป็นห่วงว่าทำการบ้านว่าทำการบ้านวิชาคณิตศาสตร์เสร็จหรือไม่ แปลความหมายว่าครูจับผิด เพราะแสงดาวไม่ชอบครูอยู่เดิมแล้ว ทำให้ไม่อยากเรียนวิชาคณิตศาสตร์

4. ทัศนคติมีอิทธิพลทำให้บุคคลมุ่งมั่นที่จะทำสิ่งใดสิ่งหนึ่งให้ได้ผลดี เช่น นักเรียนรักครู ชอบวิชาที่ครูสอนเมื่อเริ่มต้นเรียนก็อาจตั้งจุดหมายไว้ในใจว่า วิชานี้เขาจะต้องทำคะแนนให้สูง การตั้งจุดหมายเช่นนี้เป็นแรงจูงใจที่สำคัญมากที่จะผลักดันให้นักเรียนตั้งใจเรียน ตั้งใจศึกษาค้นคว้าหาความรู้ ส่งผลสะท้อนถึงประสิทธิภาพในการเรียนรู้ท้ายที่สุด

จากเอกสารดังกล่าวสรุปได้ว่า ทัศนคติมีอิทธิพลต่อการเรียนการสอน หากผู้เรียนมีทัศนคติที่ดีต่อวิชาที่เรียน ผู้เรียนจะสนใจ ตั้งใจเรียน และเข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ แต่ถ้าผู้เรียนมีทัศนคติที่ไม่ดีต่อวิชาใด เขาจะรู้สึกเบื่อหน่าย ไม่สนใจ ไม่เข้าร่วมกิจกรรมใด ๆ ที่เกี่ยวข้องกับวิชานั้น ๆ ส่วนครูผู้สอนมีบทบาทสำคัญในการสร้างและพัฒนาทัศนคติของผู้เรียน

2.1.2 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับบุคลิกภาพ

2.1.2.1 ความหมายและความสำคัญของบุคลิกภาพ

"บุคลิกภาพ" นักจิตวิทยาและนักวิชาการให้ความหมายไว้หลายทัศนะด้วยกัน ได้แก่ อนาคตาชี (จรรยา เกษศรีสังข์. 2537 : 11-15 ; อ้างอิงจาก Anastasi. 1968) กล่าวว่า บุคลิกภาพของบุคคลเกิดจากปฏิสัมพันธ์ระหว่างพันธุกรรมกับสิ่งแวดล้อม พันธุกรรมเดียวกันแต่อยู่ในสิ่งแวดล้อมต่างกัน อาจก่อให้เกิดบุคลิกภาพต่างกันได้ หรือแม้แต่สภาพแวดล้อมและพันธุกรรมเดียวกัน นอกจากนี้ ฮิลการ์ดและแอทกินสัน (ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์. 2530 : 41 ; อ้างอิงจาก Hilgard and Atkinson. 1967) กล่าวว่า บุคลิกภาพ หมายถึง ลักษณะรวมของบุคคล และวิธีการแสดงออกของพฤติกรรมของเขา ส่วน ออลพอร์ต (จรรยา เกษศรีสังข์. 2537 : 11-15 ; อ้างอิงจาก Allport. 1967) ได้อธิบายว่า บุคลิกภาพ เป็นระบบการเคลื่อนไหวของอินทรีย์ที่อยู่ภายในจิตใจบุคคล และเป็นตัวกำหนดลักษณะนิสัย (Traits) ประจำตัวของบุคคลนั้นทั้งหมด

รุช (ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์. 2530 : 41 ; อ้างอิงจาก Ruch. 1953) กล่าวว่า บุคลิกภาพ คือ ตัวเราทั้งตัว หรืออัตตาที่แสดงพฤติกรรมต่าง ๆ ออกมาและพฤติกรรมต่าง ๆ ที่แสดงออกมานั้นเป็นกระจกเงาสะท้อนความรู้สึกนึกคิดหรือทัศนคติของบุคคลนั้น ๆ นอกจากนี้สายสุรี จุติกุล (2511 : 8) กล่าวเช่นเดียวกันว่า บุคลิกภาพ หมายถึง ส่วนต่าง ๆ ของบุคคลที่รวมกันแล้วทำให้บุคคลนั้นแตกต่างจากบุคคลอื่น ส่วนต่าง ๆ นั้น ได้แก่ อุปนิสัยใจคอ ความสนใจ ทัศนคติ วิธีการปรับตัว โครงสร้างของร่างกาย ซึ่งส่วนต่าง ๆ เหล่านี้จัด

เป็นลักษณะที่สำคัญของแต่ละบุคคล และเชดคักดี โฆวาสินธุ์ (2530 : 3) กล่าวว่า บุคลิกภาพ หมายถึง ลักษณะนิสัยที่รวมเป็นแบบฉบับเฉพาะตัวของแต่ละบุคคล และเป็นสิ่งที่ทำให้เห็นความแตกต่างระหว่างบุคคล ซึ่งพิจารณาได้จากรูปแบบพฤติกรรมของบุคคลนั้น

จากความหมายของบุคลิกภาพ ดังกล่าว สรุปได้ว่า บุคลิกภาพ คือ ลักษณะของบุคคลที่แสดงออกด้านการกระทำเป็นลักษณะนิสัยของบุคคลเฉพาะตัว ซึ่งเกิดจากพันธุกรรมและสิ่งแวดล้อม

2.1.2.2 ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อบุคลิกภาพ

กาญจนา คำสุวรรณ (2524 : 194-195) กล่าวว่า ประสบการณ์ที่เกิดจากการเรียนรู้ทางสังคม และส่งผลต่อบุคลิกภาพนั้น แบ่งออกเป็น 2 ลักษณะ คือ

1. ประสบการณ์ร่วมทางวัฒนธรรม เป็นประสบการณ์ที่บุคคลได้รับเหมือนกัน หรือต่างกัน มีผลให้บุคคลมีบุคลิกภาพที่แตกต่างกันตามความเชื่อ ทศนคติ ค่านิยม ประเพณี และคำสอนของสังคมนั้น
2. ประสบการณ์เฉพาะตัว เป็นอิทธิพลที่ได้รับจากการอบรมเลี้ยงดูของบิดามารดา ผู้ปกครอง ที่แตกต่างกันมีผลให้แต่ละคนได้รับการหล่อหลอมบุคลิกภาพไม่เหมือนกัน ผู้ที่ได้รับการเลี้ยงดูที่เหมาะสม ได้รับความรัก เอาใจใส่ดูแล ให้กำลังใจ ก็จะพัฒนาบุคลิกภาพไปในทิศทางเหมาะสม มีความเชื่อมั่นในตนเอง มีเหตุผลและมองโลกในแง่ดี ในขณะที่ผู้ที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลยหรือเข้มงวด จะมีบุคลิกภาพไปในทิศทางตรงกันข้าม มีความก้าวร้าว ไม่ไว้วางใจคนหวาดระแวง และมีทัศนคติไม่ดีต่อสังคม

ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์ (2530 : 44) กล่าวว่า ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อบุคลิกภาพ ประกอบด้วย พันธุกรรม สิ่งแวดล้อม และช่วงเวลาในชีวิตของบุคคล กล่าวคือ

1. พันธุกรรม สิ่งถ่ายทอดทางพันธุกรรม ส่วนมากเป็นลักษณะทางกายภาพ เช่น ความสูง ต่ำ ลักษณะเส้นผม สีของผิว ชนิดของโลหิต โรคภัยไข้เจ็บบางชนิด และข้อบกพร่องทางร่างกายบางชนิด เช่น ตาบอดสี ศีรษะล้าน นิ้วเกิน มือติดกัน ฯลฯ ซึ่งลักษณะทางกายเหล่านี้เป็นอิทธิพลของพันธุกรรมที่มีต่อบุคลิกภาพของแต่ละบุคคลทั้งสิ้น
2. สิ่งแวดล้อม มีอิทธิพลต่อการพัฒนาของมนุษย์ทั้งพัฒนาการทางกาย ทางจิต และบุคลิกภาพ คือ บุคคลอื่น ๆ รอบตัวเรา ครอบครัว กลุ่มคน และวัฒนธรรม สิ่งแวดล้อมที่เป็นมนุษย์คนอื่น ๆ นี้ จะมีอิทธิพลอย่างมากต่อการพัฒนาทางบุคลิกภาพ ทัศนคติ และพฤติกรรมทางสังคมมนุษย์
3. ช่วงเวลาในชีวิตของมนุษย์ แสดงถึง ระดับการพัฒนาการทางร่างกายและจิตใจ อันเกิดจากอิทธิพลร่วมระหว่างพันธุกรรมและสิ่งแวดล้อม ตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน และแม้ระยะสำคัญของการพัฒนาของมนุษย์ส่วนมากจะอยู่ในช่วงชีวิตเด็กเป็นส่วนใหญ่

อิริคสัน (ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์, 2530 : 42 ; อ้างอิงจาก Erikson, 1959) เชื่อว่า การพัฒนาบุคลิกภาพของมนุษย์นั้น มิได้หยุดยั้งแต่ในวัยเด็ก แต่จะมีการพัฒนาลักษณะต่าง ๆ ของบุคลิกภาพอย่างเป็นลำดับ ตลอดช่วงชีวิตของบุคคล แต่ละบุคคล

ฉลอง ภิมยรัตน์ (2531 : 29-30) กล่าวว่า ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อบุคลิกภาพมี 2 ปัจจัยใหญ่ ๆ

1. องค์ประกอบด้านพันธุกรรม เป็นการถ่ายทอดยีนส์จาก พ่อ แม่ หรือบรรพบุรุษไปสู่ลูกหลาน ได้แก่ ลักษณะทางด้านรูปร่าง หน้าตา ท่าทาง ผิวพรรณ อารมณ์ ตลอดจนระบบประสาทและเลือด เป็นลักษณะที่ติดตัวมาแต่เกิด
2. องค์ประกอบทางด้านสิ่งแวดล้อมทั้งที่เป็นธรรมชาติและสภาพวัฒนธรรม ประเพณี กฎเกณฑ์ ระเบียบต่าง ๆ ในสังคมที่บุคคลเกี่ยวข้องอยู่ เป็นผลให้เกิดการเรียนรู้และปรับตัวให้สมกับ

สภาพแวดล้อมนั้น ๆ ได้แก่ ลมฟ้าอากาศ ที่อยู่อาศัย อาหาร ตลอดจนคนที่อยู่ใกล้ชิด องค์ประกอบด้านสิ่งแวดล้อมนี้ มีผลให้บุคคลเกิดการเรียนรู้ที่แตกต่างกัน ส่งผลให้บุคลิกภาพของคนแตกต่างกัน

จากข้อความดังกล่าว สรุปได้ว่าอิทธิพลของพันธุกรรม สิ่งแวดล้อม และช่วงเวลาในชีวิตของบุคคล เป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลให้ภาพในการพัฒนาบุคลิกภาพของบุคคลให้มีลักษณะที่แตกต่างกันไป

2.1.2.3 ประเภทของบุคลิกภาพ

การพิจารณาถึงความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะที่แสดงออกทางกายโดยเฉพาะอย่างยิ่งลักษณะเค้าหน้าหรือโครงสร้างต่าง ๆ ของร่างกายและบุคลิกภาพ เป็นความเชื่อที่มนุษย์เรานั้น มีลักษณะทางสรีระเป็นแบบแผนไป แต่ละแบบอาจเกี่ยวข้องกับสัมพันธ์กับบุคลิกภาพแต่ละอย่าง (Luthan. 1989 : 160) ดังนั้น จึงมีผู้แบ่งบุคลิกภาพของคนออกเป็นหลายประเภท เช่น ความคิดของจุง (Hergenharn. 1990 : 58-85 ; citing Jung. n.d.) ได้พิจารณาบุคลิกภาพของคนโดยยึดถือสังคมเป็นหลัก เขาได้แบ่งบุคลิกภาพของคนออกเป็น 2 ประเภท คือ

1. บุคลิกภาพที่ชอบเก็บตัว (Introvert) เป็นคนที่ไม่ชอบยุ่งเกี่ยวกับผู้อื่น เคร่งครัดต่อระเบียบแบบแผน มีมาตรการและกฎเกณฑ์ที่แน่นอนในการควบคุมอุปนิสัยของตนเอง เชื่อตัวเอง และการกระทำทุกอย่างที่มักจะทำขึ้นอยู่กับตัวเองเป็นใหญ่ บุคคลประเภทนี้จะผูกพันกับตนเองมากกว่าที่จะผูกพันกับสังคมหรือบุคคลอื่น

2. บุคลิกภาพที่ชอบแสดงตัว (Extrovert) เป็นคนเปิดเผย คุยเก่ง ร่าเริง ปรับตัวได้ดี ในสิ่งแวดล้อมต่าง ๆ มีความเชื่อมั่นในตนเองบนรากฐานของเหตุผลและความจริง

ส่วนเครซเมอร์ (Samuel. 1981 : 190-191 ; citing Kretschmer. 1921) และเชลดอน (Burger. 1986 : 189 ; citing Sheldon. 1942) เห็นว่าบุคลิกภาพของคนขึ้นอยู่กับรูปร่างลักษณะของคน จึงได้แบ่งบุคลิกภาพของคนตามรูปร่างหรือโครงสร้างทางสรีรวิทยาสอดคล้องกันเป็น 3 ประเภท คือ

1. ประเภทที่มีรูปร่างอ้วนเตี้ย คอโต ร่างกายมีไขมันมาก พุงยื่น (Pygmy หรือ Endomorphy) คนประเภทนี้เป็นคนที่ชอบแสวงหาความสบาย ไม่รีบร้อน ชอบการสังคม สนุกสนานรื่นเริง โกรธง่ายหายเร็ว และกินจุ

2. ประเภทที่มีรูปร่างผอมสูง ตัวยาว แขนยาว อ่อนแอ (Ectomorphy) คนประเภทนี้มีลักษณะเคร่งขรึม เอาการเอางาน มีความเครียดทางอารมณ์อยู่เป็นนิจ ชอบสันโดษ ไม่เข้าสังคม

3. ประเภทที่มีรูปร่างสูงใหญ่ แข็งแรง เต็มไปด้วยกล้ามเนื้อ ร่างกายแข็งแรงชอบออกกำลังกาย (Atheletic หรือ Mesomorphy) คนประเภทนี้ชอบทำอะไรแปลก ๆ ช้น ๆ ไม่ใคร่มีความทุกข์ร้อนไม่เคยพูดถึงเรื่องความเป็นความตาย สนุกอยู่เสมอ

นอกจากนี้ ฟรีดแมน และโรเซนแมน (Farmer and others. 1984 : 34 ; citing Friedman and Rosenman. 1974) ได้แบ่งบุคลิกภาพของคนตามลักษณะพฤติกรรมที่แสดงออก โดยแบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ บุคลิกภาพแบบเอและบุคลิกภาพแบบบี รายละเอียดของบุคลิกภาพทั้ง 2 มีดังนี้

1. บุคลิกภาพแบบ เอ (Type A Personality) เป็นบุคลิกภาพของบุคคลที่มีพฤติกรรมดังต่อไปนี้ (Organ and Hamner. 1982 : 272-273 ; Farmer and others. 1984 : 35 ; Smith and Anderson. 1986 : 1166-1167 ; Fontana and others. 1987 : 177)

- 1.1 มีความทะเยอทะยาน (Intense Ambition) เป็นบุคลิกภาพที่มีความปรารถนาอย่างแรงกล้าที่จะประสบความสำเร็จ

1.2 ชอบแข่งขัน (Competitive Drive) เป็นบุคคลที่ชอบต่อสู้แข่งขันกับผู้อื่นเพื่อให้ตนเองได้ดีกว่าคนอื่น

1.3 แข่งขันกับเวลา (Time Urgency) เป็นบุคคลที่กระทำการต่าง ๆ อย่างเร่งด่วน ใช้เวลาให้เกิดประโยชน์มากที่สุด ทำงานตามแผนเวลา

1.4 สร้างศัตรู (Hostility) เป็นบุคคลที่ยึดตนเองเป็นที่ตั้ง ชอบแสดงออกนอกทาง ช่มชู้ผู้อื่น อาฆาตแค้น และขาดความเห็นใจผู้อื่น

1.5 ออดทนต่ำ (Impatient) เป็นบุคคลที่มีความอดทนต่ำต่อการรอคอย และอดทนต่ำต่อสภาพแวดล้อมทางกายภาพ ทนไม่ได้กับความเฉื่อย

1.6 มีความก้าวร้าว (Aggressiveness) เป็นบุคคลที่นิยมใช้ความรุนแรงในการแก้ปัญหา ความคับข้องใจ แบ่งเป็นความก้าวร้าวทางวาจา และความก้าวร้าวทางร่างกาย

2. บุคลิกภาพแบบ บี (Type B Personality) เป็นบุคลิกภาพที่มีลักษณะตรงกันข้ามกับบุคลิกภาพแบบ เอ ซึ่งเป็นบุคลิกภาพที่ไม่ทะเยอทะยาน ไม่มุ่งเอาชนะ มีความสงบเสถียร ทำงานไปพักผ่อนไป ไม่รีบร้อน (Green and others. 1985 : 165 ; Mitchell and Lanson. 1987 : 203 ; Robbins. 1989 : 511)

2.1.2.4 ประวัติความเป็นมาของการศึกษาบุคลิกภาพแบบ เอ และบุคลิกภาพแบบ บี

บุคลิกภาพแบบ เอ เป็นบุคลิกภาพที่ค้นพบในราวปี ค.ศ. 1960 อันเนื่องมาจากนายแพทย์ โรเซนแมน (Rosenman) ได้เริ่มสังเกตผู้ป่วยโรคหัวใจว่ามีบุคลิกภาพบางอย่างที่แปลกไปจากผู้ป่วยอื่น ๆ จากการสังเกตเหตุการณ์บางอย่างในคลินิกโรคหัวใจของเขา พบว่า แก้วอี้ที่ผู้ป่วยโรคหัวใจมานั่งตรวจนั้นจะมีรอยสักเฉพาะตรงขอบแก้วอี้เท่านั้น แสดงว่า คนใช้ส่วนใหญ่ของเขานั่งแต่ตรงขอบแก้วอี้ซึ่งทำให้เขาคิดว่าคนเช่นนี้ต้องเป็นคนรีบร้อน เพราะคนที่ทำอะไรรับเร่ง มักนั่งแก้วอี้แค่ตรงขอบแก้วอี้ จะได้ลุกขึ้นได้รวดเร็ว คล้ายกับเป็นลักษณะของความพร้อมที่จะเคลื่อนไหวได้ทันที จากความคิดนี้ทำให้เขาคิดว่า น่าจะมีบุคลิกภาพบางอย่างที่เป็นปัจจัยเสี่ยงต่อการเกิดโรคหัวใจ ซึ่งสอดคล้องกับการสังเกตของเขาอีกว่า ผู้ป่วยโรคหัวใจบางคนนั้นไม่มีปัจจัยเสี่ยง (Risk Factor) ที่เคยเชื่อกันว่าเป็นสาเหตุสำคัญของโรคหัวใจเลย แต่เดิมนั้น พบว่า การมีโคเรสเตอรอลสูง ความดันโลหิตสูง การสูบบุหรี่ การเป็นเบาหวาน และความอ้วน เป็นปัจจัยที่เสี่ยงต่อการเกิดโรคหัวใจ ดังนั้น เขาจึงใช้เวลานาน 8 ปี ในการร่วมกันศึกษาและวิจัยบุคลิกภาพผู้ป่วยโรคหัวใจและในที่สุดก็พบว่า มีบุคลิกภาพชนิดหนึ่งซึ่งต่อมาเราใช้ชื่อว่าบุคลิกภาพแบบ เอ และบุคคลที่มีบุคลิกภาพตรงกันข้ามเรียกว่ามีบุคลิกภาพแบบ บี มีการค้นพบบุคลิกภาพแบบ เอ นั้นถือว่าการค้นพบที่สำคัญเพราะบุคลิกภาพแบบ เอ เป็นปัจจัยที่เสี่ยงกว่าปัจจัยกายภาพทุกตัว ถ้าเปรียบเทียบระหว่างผู้ป่วยโรคเบาหวาน โรคความดันโลหิตสูงหรือโรคไขมันในหลอดเลือดสูงกับคนที่มีบุคลิกภาพแบบ เอ แล้ว คนที่มีบุคลิกภาพแบบ เอ จะถือว่าเป็นปัจจัยที่เสี่ยงที่สุดของการเกิดโรคหัวใจ (จรรยา เกษศรีสังข์. 2537 :14; อ้างอิงจาก รังสิต ห่มระฤก. 2532)

จากประวัติความเป็นมาของการศึกษาบุคลิกภาพแบบ เอ และบุคลิกภาพแบบ บี นั้น ฟรีดแมน และโรเซนแมน (จรรยา เกษศรีสังข์. 2537 : 14 ; อ้างอิงจาก Friedman and Rosenman. 1974) สรุปลักษณะ-บุคลิกภาพแบบ เอ และบุคลิกภาพ บี ได้ดังนี้

บุคลิกภาพแบบ เอ (Type A Behavior Patter Personality) หมายถึง บุคคลที่มีบุคลิกภาพรีบร้อน ชอบแข่งขัน และก้าวร้าว ชอบทำงานให้ได้มาก ๆ ในเวลาน้อย ๆ ที่ความรู้สึกว่าเวลาผ่านไปอย่างรวดเร็ว มีความมานะพยายามมากในการทำงาน ชอบฝ่าฟันอุปสรรคต่าง ๆ เพื่อประสบความสำเร็จ

ชอบทำงานด้วยความรวดเร็ว หนไม่ไ้กับงานที่ล่าช้า มีความต้องการพักผ่อนน้อยกว่าคนอื่น และถูกกระตุ้นให้เกิดความรู้สึกโกรธและก้าวร้าวได้ง่าย

บุคลิกภาพแบบ บี (Type B Behavior Patter Personality) หมายถึง บุคคลที่มีบุคลิกภาพที่มีความผ่อนคลาย ไม่รีบร้อน และไม่ก้าวร้าว มีลักษณะเรื่อย ๆ เฉื่อย ๆ ชอบการพักผ่อนดำเนินชีวิตแบบง่าย ๆ และไม่ชอบฝ่าฝืนอุปสรรคในการทำงาน

2.1.2.5 การวัดลักษณะบุคลิกภาพแบบ เอ และบุคลิกภาพแบบ บี

บุคลิกภาพแบบ เอ และ บี แบบวัดที่ใช้ในปัจจุบันมี 3 แบบ (จรรยา เกษศรีสังข์. 2537 : 15 ; อ้างอิงจาก Friedman and Rosenman. 1974) คือ

แบบที่ 1 แบบสัมภาษณ์อย่างมีโครงสร้าง (Structure Interview : SI) ประกอบด้วยข้อคำถาม 25 ข้อ เป็นการถามโดยให้ผู้ตอบรายงานพฤติกรรมตนเองในสถานการณ์ต่าง ๆ ที่ทำให้คนที่มีบุคลิกภาพแบบ เอ ไม่สามารถทน เช่น สถานการณ์ที่ทำให้เกิดความโกรธ สถานการณ์ที่มีการแข่งขันอย่างมาก แบบสัมภาษณ์นี้เป็นการวัดการแสดงออกทางด้านกายภาพ

แบบที่ 2 มาตราวัดลักษณะบุคลิกภาพแบบ เอ ของเฟรมมิงแฮม (Framingham Type A Scale : FTAS) เป็นแบบวัดรายงานตนเองเช่นเดียวกับแบบที่หนึ่ง ประกอบด้วยข้อคำถาม 10 ข้อ วัดทางด้านแรงขับมุ่งสัมฤทธิ์ การมีความรู้สึกที่เวลาผ่านไปอย่างรวดเร็ว และการรับรู้ที่มีความกดดันในการทำงาน

แบบที่ 3 แบบสำรวจการกระทำกิจกรรมของ เจนกินส์ (Jenkins Activity Survey : JAS) เป็นแบบสอบถามที่ประกอบด้วยข้อคำถาม 20 ข้อ บุคคลรู้สึกที่เวลาผ่านไปอย่างรวดเร็ว ทำงานด้วยความรีบเร่ง ไม่ลดละต่อความอ่อนล้าหรือการทำงานที่ประสบความสำเร็จล้มเหลว นอกจากนี้ยังรายงานว่าตนเองทำงานหนัก และมีความต้องการผลสัมฤทธิ์มากกว่า โดยเฉพาะกลุ่มตัวอย่างที่อยู่ในวัยผู้ใหญ่ รายงานว่า มีความต้องการความก้าวหน้าในอาชีพ มีความตั้งใจเพิ่มสถานภาพอาชีพให้สูงขึ้น รับรู้ว่าได้รับแรงเสริมจากการทำงานกว่า อีกทั้งยังมีระดับการศึกษาสูงกว่า

นอกจากนี้ สตรูบ และคนอื่น ๆ (Strube and others. 1987) ได้ให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับแบบสำรวจกิจกรรมของเจนกินส์ว่า เป็นแบบวัดบุคลิกภาพแบบเอ โดยให้ผู้ตอบรายงานพฤติกรรมตนเองว่า มีการแสดงออกอย่างไรและได้ศึกษา พบว่า คนที่มีลักษณะบุคลิกแบบ เอ มีความเชื่อถือว่าความสำเร็จมาจากความล้มเหลว มีแรงขับในการแข่งขันสูง มุ่งสัมฤทธิ์ และมีความรู้สึกที่เวลาผ่านไปอย่างรวดเร็ว

จากเอกสารที่เกี่ยวข้องกับบุคลิกภาพที่กล่าวมาข้างต้นนั้น จะเห็นได้ว่า บุคลิกภาพเป็นการแสดงออกทั้งด้านการกระทำและความคิด ซึ่งเป็นผลมาจากพันธุกรรมและสิ่งแวดล้อม รวมทั้งประสบการณ์ต่าง ๆ ที่บุคคลได้รับ

2.1.3 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับสุขภาพจิต

2.1.3.1 ความหมายของสุขภาพจิต

สุขภาพจิต (Mental Health) คือ สุขภาพของจิตใจที่ดีของมนุษย์หรือการมีสภาพจิตที่ดี เช่น มีจิตใจเบิกบานแจ่มใสอยู่เสมอ ไม่มีความวิตกกังวลใด ๆ มีแนวความคิดถูกต้อง ส่วนบุคคลที่สุขภาพจิตเสื่อมย่อหมายถึง บุคคลที่มีสุขภาพจิตผิดปกติ มีความกังวลทุกข์ร้อนอยู่เสมอ ตลอดจนมีแนวความคิดพฤติกรรมผิดไปจากปกติธรรมดา

เอลลี โบวเออร์ (Eli Bower) นักจิตวิทยา ได้ให้ความหมายของสุขภาพจิตว่า “สุขภาพจิต” คือ ความสามารถของบุคคลในการแก้ปัญหาต่าง ๆ ให้หลุดพ้นจากความกดดันและความบีบคั้นของชีวิต ผู้ที่มีสุขภาพจิตดี คือ ผู้ที่แก้ปัญหาชีวิตได้เหมาะสมตามสภาพแวดล้อมของตน

องค์การอนามัยโลก (ดรณรัตน์ ผลสวัสดิ์. 2544 : 20 ; อ้างอิงจาก WHO. : 1986) ได้ให้ความหมายของสุขภาพจิตไว้ว่า หมายถึง ความสามารถของบุคคลที่ปรับตัวให้มีความสุขอยู่กับสังคมและสิ่งแวดล้อมได้ดี มีความสัมพันธ์อันดีงามกับบุคคลอื่น และดำรงชีวิตอยู่ได้ด้วยความสะดวกอย่างสุขสบาย รวมทั้งสนองความต้องการของตนเองในโลกที่กำลังเปลี่ยนแปลงนี้ได้ โดยไม่มีข้อขัดแย้งภายในจิตใจเกิดขึ้น

สุชา จันทรเฒ (ดรณรัตน์ ผลสวัสดิ์. 2544 : 19 ; อ้างอิงจาก สุชา จันทรเฒ. : 2527) กล่าวว่า สุขภาพจิต เป็นสมรรถภาพในการปรับตัวให้เข้ากับสิ่งแวดล้อมได้ดี มีความคิดถูกต้องแก้ปัญหาในการดำเนินชีวิตได้อย่างเหมาะสม สามารถทำประโยชน์ให้แก่ตนเองและสังคมได้อย่างมีประสิทธิภาพ และคนที่มีสุขภาพจิตดีนั้น ต้องมีร่างกายที่แข็งแรง มีความคิดดี อารมณ์มั่นคง มีความสามารถในการทำงานและปรับตัวเข้ากับสังคมได้ดี

ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์ (ดรณรัตน์ ผลสวัสดิ์. 2544 : 20 ; อ้างอิงจาก ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์. : 2530) กล่าวว่า สุขภาพจิต หมายถึง ความสมบูรณ์ทางจิตใจของมนุษย์ที่จะช่วยให้มนุษย์ดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างเป็นสุข ปราศจากโรคจิตประสาท มีความสามารถในการปรับตัวได้อย่างเหมาะสม มีความมั่นคงทางใจ มีสมรรถภาพในการทำงาน มีสัมพันธ์ภาพที่ดีกับบุคคลอื่น และสามารถทำประโยชน์ให้แก่ตนเองและสังคมได้อย่างมีประสิทธิภาพ

สรุปได้ว่า สุขภาพจิต หมายถึง ความสามารถในการปรับตัวของบุคคล ให้มีความสุขความสบายใจกับตนเองและสังคมรอบข้างได้อย่างเหมาะสม มีอารมณ์ที่มั่นคงในทุกสถานการณ์และสามารถทำประโยชน์ให้แก่ตนเองและสังคมได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2.1.3.2 ความสำคัญของสุขภาพจิต

ประเทศที่เจริญจะต้องประกอบด้วยทรัพยากร คือ บุคคลที่มีสุขภาพจิตดี โดยที่ประชากรจะต้องเป็นผู้ที่มีความรับผิดชอบต่อตัวเอง ครอบครัว สังคม และประเทศชาติ การรับผิดชอบย่อมแตกต่างกันไปตามวัย เด็กมีหน้าที่รับผิดชอบด้านศึกษาเล่าเรียน ช่วยเหลือพ่อแม่พี่น้อง เพื่อร่วมโรงเรียน และเพื่อนบ้าน พอเติบโตเป็นผู้ใหญ่ก็ต้องมีความรับผิดชอบต่อครอบครัว ต่อหน้าที่การงานของตน และต่อสังคมรอบข้าง รู้จักที่จะปรับตัวให้เข้ากับบุคคลและสิ่งแวดล้อมรอบด้านด้วย

ข้อน่าคิดอีกอย่างหนึ่งคือ เวลาญาติพี่น้องเจ็บป่วยทางกาย เราก็มักหันเหความสนใจอย่างเต็มที่ไปแต่ครั้งเมื่อบุคคลเหล่านี้เจ็บป่วยทางใจ หรือพูดง่าย ๆ ว่าเป็นโรคจิตนั่นเอง เราพากันเมินหน้าหนี ไม่อยากเข้าใจ มีความรังเกียจทั้ง ๆ ที่จริงแล้วโรคจิตก็เหมือนกับอาการไข้เช่นโรคทางกายอื่น ๆ เช่น ปวดคอบวม ไข้สูง ปวดท้อง เป็นต้น ดังที่ได้กล่าวมาแล้วจะเห็นได้ว่าสุขภาพจิตนั้นมีความสำคัญเท่ากับสุขภาพทางกาย เพราะกายกับจิตนั้นย่อมอยู่คู่กันเสมอ

ความสำคัญของสุขภาพจิตในชีวิตประจำวัน คือ การให้บุคคลมีความรับผิดชอบในการทำงานที่ตนทำ ทั้งทางด้านส่วนตัวและทางด้านสังคม มีความคิดสร้างสรรค์รู้จักใช้ความสามารถของตน มีทัศนคติต่อสิ่งต่าง ๆ ให้เป็นคนที่มีความกระตือรือร้นในการทำงาน การประกอบอาชีพ และพยายามแก้ไขปัญหาลักษณะต่าง ๆ ที่ตนประสบให้เป็นไปอย่างดีที่สุด และถูกต้องที่สุดในสายตาของตนเองและสังคม

2.1.3.3 ลักษณะของผู้ที่มีสุขภาพจิตดี

เอิกเบอร์ต (ดรณรัตน์ ผลสวัสดิ์. 2544 : 23 ; อ้างอิงจาก Egbert : 1980) กล่าวว่า ลักษณะของผู้ที่มีสุขภาพจิตดี มีดังนี้

1. รู้จักตนเอง สามารถพัฒนาบุคลิกภาพผสมผสานกันได้เหมาะสมกับความเป็นจริง
2. เป็นผู้ที่ตั้งความหวังไว้ในทิศทางที่เป็นจริงได้

3. เป็นผู้ที่เกี่ยวข้องชีวิตและจุดมุ่งหมายในชีวิต
4. เป็นผู้ที่มีพลังในการดำรงชีวิตและสามารถก่อให้เกิดความหวังของชีวิต
5. มีความสามารถในการปรับความคิด พฤติกรรม ตามประสบการณ์ของชีวิตแต่ละช่วงได้
6. สามารถเปิดเผยตนเอง และสร้างสัมพันธภาพกับผู้อื่นได้

กรมสุขภาพจิต (ดร.รัตนัน ผลสวัสดิ์. 2544 : 23 ; อ้างอิงจาก กรมสุขภาพจิต : 2537) รายงานถึงลักษณะของผู้มีสุขภาพจิตดีนั้น ควรมีลักษณะเข้าใจและยอมรับความแตกต่างระหว่างบุคคล รู้จักหน้าที่และความรับผิดชอบตนเองและสังคม มีระบบระเบียบในการคิดและยึดมั่นคุณธรรม รับฟังและสนใจผู้อื่น มีโลกทัศน์กว้าง มีความสามารถแก้ไขปัญหาได้อย่างเหมาะสมกับสถานการณ์ สามารถปรับตัวกับสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงได้อย่างพึงพอใจ มีความยืดหยุ่นมั่นคง มีขอบเขต มีมนุษยสัมพันธ์ ยอมรับความเป็นจริงที่มีอยู่ สามารถจัดการเพื่อตอบสนองความต้องการทางร่างกายได้อย่างเหมาะสม

สมประสงค์ โอวาทกา และฉวีวรรณ สัตยธรรม (ดร.รัตนัน ผลสวัสดิ์. 2544 : 23 ; อ้างอิงจาก สมประสงค์ โอวาทกา และฉวีวรรณ สัตยธรรม : 2539) กล่าวว่า ผู้มีสุขภาพจิตดี หมายถึง บุคคลซึ่งมีความพึงพอใจกับสภาพที่ตนเองได้ปรับตัวให้เข้ากับสถานการณ์และสิ่งแวดล้อมต่าง ๆ ได้ รวมทั้งทำให้ผู้ที่อยู่ร่วมกันมีความสุข อบอุ่น ยอมรับผู้อื่นและเป็นตัวของตัวเอง พร้อมทั้งจะเผชิญปัญหาต่าง ๆ โดยไม่ท้อแท้ ใช้สติปัญญาอย่างสุขุมเพื่อแก้ไขปัญหา

เกรก และ เพอร์โก (ดร.รัตนัน ผลสวัสดิ์. 2544 : 23 ; อ้างอิงจาก Kriegh & Perko : 1983) ได้กล่าวโดยสรุปถึง ลักษณะของผู้มีสุขภาพจิตที่ดี ไว้ดังนี้

1. เต็มไปด้วยความเป็นมิตร ความมีเมตตา กรุณา
2. รู้จักการให้อภัย
3. จิตในมั่นคง อบอุ่น
4. มีความรักให้กับผู้อื่น
5. มีความไว้วางใจ
6. มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ และมีแรงจูงใจ
7. มีเอกลักษณ์
8. รู้จักการยอมรับและเห็นใจผู้อื่น
9. มีเป้าหมายในชีวิต
10. มีผลผลิตทางการทำงาน
11. มีความรับผิดชอบดูแลเอาใจใส่
12. มีความพึงพอใจในตนเอง
13. อุทิศตัวเพื่อสังคม
14. มีความสนุกสนาน รื่นเริง

2.1.3.4 ลักษณะของผู้ที่มีปัญหาสุขภาพจิต

เกรก และ เพอร์โก (ดร.รัตนัน ผลสวัสดิ์. 2544 : 25 ; อ้างอิงจาก Kriegh & Perko : 1983) ได้เสนอวิธีการส่งเสริมสุขภาพจิตตนเองไว้ดังนี้

1. ฝึกควบคุมอารมณ์ ไม่ด่วนดีใจ เสียใจ หรือโกรธเร็วเกินไป หรือมากเกินไป
2. ฝึกให้มีอารมณ์ขัน
3. มองโลกในแง่ดี

4. ฝึกให้มีความอดทน โดยตั้งใจที่จะเอาชนะใจตนเอง
5. ผ่อนคลายความเครียดทุกครั้งที่มีโอกาส
6. ใช้เหตุผลและคิดทุกครั้ง ก่อนตัดสินใจ โดยคำนึงถึงความสัมพันธ์กับคนรอบข้าง
7. รับฟังเหตุผลและความคิดของผู้อื่นด้วยใจเป็นกลาง และรักการให้อภัย
8. มองการณ์ไกล รู้จักคอยจังหวะที่เหมาะสม และรู้จักยืดหยุ่นตามสถานการณ์
9. ทำตนให้เป็นประโยชน์ ทั้งต่อตนเอง และปรับปรุงตนเอง ทำให้รู้จักตนเองมากขึ้น
10. เมื่อผิด ยอมรับผิด ย่อมได้รับการให้อภัยเป็นการตอบแทน
11. เมื่อผิด ยอมรับผิด ย่อมได้รับการให้อภัยเป็นการตอบแทน

การส่งเสริมสุขภาพจิต เราสามารถกระทำได้ด้วยตนเองอย่างง่าย โดยสามารถทำได้ตลอดเวลา และทุกสถานการณ์ การหมั่นฝึกปฏิบัติตนเองให้มีสุขภาพจิตที่ดีอย่างสม่ำเสมอ ย่อมส่งผลให้เราสามารถปรับตัวในการดำเนินชีวิตในสังคมได้อย่างมีความสุข

2.1.4 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับผู้ปกครอง

สัมพันธภาพในครอบครัวมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมของบุคคล สัมพันธภาพที่ดีในครอบครัวเกิดจากบุคคลในครอบครัวให้ความรัก ความห่วงใย ความเข้าใจซึ่งกันและกัน เมื่อประสบปัญหาที่หันหน้าเข้าปรึกษากัน บิดา มารดาเป็นบุคคลที่สำคัญที่สุดที่เด็กรักและเชื่อฟัง ดังนั้นถ้าบิดามารดาได้อุทิศเวลาในการอบรมขัดเกลานิสัยเด็ก ให้ความรัก ความอบอุ่นอย่างเพียงพอ เด็กจะประพฤติตนในทางที่ดี เป็นสมาชิกใหม่ที่สมบูรณ์ของสังคม ดังที่มีด (Kando. 1971 : 178 ; citing Mead. 1934) กล่าวว่า จากการปฏิสัมพันธ์ เด็กจะเกิดการเรียนรู้ที่จะสวมบทบาทของบุคคลที่อยู่ใกล้ชิด เริ่มด้วยการสวมบทบาทของบิดา มารดา โดยเด็กจะยอมรับเอาเอกลักษณ์ของบิดามารดาและยึดถือเป็นโลกของตัวเอง ขณะเดียวกันก็จะเรียนรู้บทบาทของตัวเองด้วยการสวมบทบาทที่บิดามารดากำหนดให้ บิดา มารดา จึงเป็นบุคคลที่ฝึกให้เด็กรู้จักประพฤติปฏิบัติเหมาะสมกับบทบาทของตนเองในสังคม

โกลด์เนอร์และโกลด์เนอร์ (Gouldner and Gouldner. 1963 : 52) ศึกษาพบว่า ผู้ที่มีปฏิสัมพันธ์กับเด็กจะอธิบายลักษณะของเด็กหลาย ๆ ลักษณะตามที่รับเอาเอกลักษณ์ของสังคมไว้ และคาดหวังว่าเด็กจะประพฤติตัวให้เป็นไปตามลักษณะที่กำหนดให้ และจะประมาณค่าเด็กตามลักษณะที่กำหนดให้ด้วย บุคคลเหล่านั้นจะสอนเด็กให้รู้จักตัดสินใจตนเองตามค่านิยม เช่น ความซื่อสัตย์ ความขยันหมั่นเพียร ความสะอาดและความสำเร็จในการเรียนสิ่งเหล่านี้ต่อมาจะกลายเป็นส่วนหนึ่งของพฤติกรรมบุคคล

เมื่อพิจารณาถึงสิ่งที่กล่าวมาข้างต้น จะเห็นว่าในด้านความสัมพันธ์ภาพระหว่างนักเรียนกับผู้ปกครอง การให้ความรักความเข้าใจซึ่งกันและกัน เมื่อประสบปัญหาหันหน้าเข้าปรึกษากัน ซึ่งเหล่านี้จะช่วยเสริมการเรียนรู้ให้ประสบความสำเร็จในการเรียนยิ่งขึ้น

2.1.5 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับครู

รอตแมน (Rothman. 1968 : 34-36) กล่าวว่า สิ่งที่ควรคำนึงถึงให้มากที่สุดในระบบการเรียนการสอนนั้น คือ สัมพันธภาพที่ดีของครูผู้สอนกับผู้เรียน ครูจะต้องยอมรับ เข้าใจ เป็นกันเอง ตลอดจนส่งเสริมให้นักเรียนรู้จักพัฒนาตนเอง และครูจะต้องแสดงให้เห็นนักเรียนเห็นได้ชัดเจนอีกด้วยนั่นคือ ครูจะต้องมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี

นพพงษ์ บุญจิตราดุลย์ (2527 : 48) ได้กล่าวถึงปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียนและผู้สอนว่าผู้สอนไม่ควรสร้างบรรยากาศแห่งความกลัวให้เกิดขึ้น การเรียนรู้มิใช่เกิดในชั้นเรียนเสมอไป ดังนั้นการพบปะซักถาม

นอกชั้นเรียนจะสร้างบรรยากาศแห่งความเป็นมิตรได้ง่ายขึ้น อย่าทำให้เกิดการเสียหน้า และควรฟังความคิดเห็นจากนักเรียนบ้าง

ประดินันท์ อุปรมัย (2527 : 33) ได้กล่าวถึงปฏิสัมพันธ์ในชั้นเรียนดังนี้ คือ ปฏิสัมพันธ์ในชั้นเรียน อาจเกิดขึ้นได้ทั้งระหว่างครูกับนักเรียน และระหว่างนักเรียนกับนักเรียนด้วยตนเอง ถ้าปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียนเป็นไปด้วยดี หมายถึง ทั้งครูและนักเรียนต่างก็มีความสัมพันธ์อันดีต่อกัน โดยครูเปิดโอกาสให้นักเรียนมีโอกาสดซักถาม ตอบคำถาม และเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนการสอนให้มาก บรรยากาศในชั้นเรียนก็就会有ความน่าสนใจ น่าสนุก อายากรู้อยากเห็น และกระตือรือร้น นอกจากนั้นปฏิสัมพันธ์ที่ดีระหว่างนักเรียนกับนักเรียนด้วยกันเองก็มีส่วนช่วยให้เกิดบรรยากาศที่ดีขึ้นในชั้นเรียนด้วยเช่นกัน

จากที่กล่าวมาข้างต้นสรุปได้ว่า สัมพันธภาพของนักเรียนกับครูมีความสำคัญ นอกจากด้านการเรียนการสอนและให้การอบรมแก่นักเรียนแล้ว ครูต้องมีสัมพันธภาพที่ดีกับนักเรียน ส่งเสริมให้กำลังใจ ให้คำแนะนำ ปรีกษา มีความเมตตากรุณา มีเหตุผล มีบุคลิกภาพดี ให้ความรักความอบอุ่นกับนิสิตเพื่อช่วยให้นิสิตมีพฤติกรรมการเรียนที่ดีต่อไป

2.1.6 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน

กลุ่มเพื่อนมีอิทธิพลต่อการเปลี่ยนแปลงพัฒนาการทางความรู้ ทักษะคิด บุคลิกภาพ และคุณธรรมของนักศึกษา นักศึกษาต้องใช้เวลาส่วนใหญ่อยู่ในสถานศึกษา จึงต้องปรับตัวให้เข้ากับสภาพแวดล้อมในกลุ่มเพื่อน เบนเนตต์ (Bennett. 1952 : 35) ให้ข้อเสนอแนะว่า สถาบันอุดมศึกษาควรได้ส่งเสริมให้นักเรียนรักใคร่กันฉันท์เพื่อน และมีความสัมพันธ์อันดีต่อกัน เพื่อประโยชน์แก่ตัวนักศึกษาเอง และเมื่อออกไปทำงานในอนาคตจะได้ช่วยเหลือซึ่งกันและกันต่อไป

ไพฑูรย์ สินลารัตน์ (2518 : 135) อธิบายว่าความสัมพันธ์ของนักศึกษามี 2 ลักษณะ คือ ความสัมพันธ์ทางอารมณ์และความสัมพันธ์ทางปัญญา โดยความสัมพันธ์ทางอารมณ์เป็นความสัมพันธ์ที่ตั้งอยู่บนพื้นฐานของความผูกพันระหว่างเพื่อนกับเพื่อน กิจกรรมที่เกี่ยวกับความสัมพันธ์แบบนี้ ได้แก่ กิจกรรมบันเทิง การเลี้ยงสังสรรค์ และการเลี้ยงรับเลี้ยงส่ง ส่วนความสัมพันธ์ทางปัญญาดังอยู่บนพื้นฐานของหลักการและเหตุผล อาศัยความรู้ ความคิด สติปัญญา และเหตุผลเป็นเครื่องเชื่อมโยง กิจกรรมที่เกี่ยวกับความสัมพันธ์แบบนี้ ได้แก่ การอภิปราย การประชุม การถกเถียงทางวิชาการ และสัมมนาเชิงปฏิบัติการ

การที่จะทำให้บุคคลสามารถปฏิบัติตนกับเพื่อนได้อย่างถูกต้องเหมาะสม เพื่อให้เกิดความสัมพันธ์ที่ดีต่อกันความปฏิบัติดังนี้ (กันยายน สุวรรณแสง. 2533 : 61-65 ; ปราณี พรรณวิเชียร. 2534 : 76-78)

1. แสดงกริยายิ้มแย้มแจ่มใส เพราะรอยยิ้มเป็นการแสดงออกซึ่งความรัก ที่มีความหมายมากที่สุดแต่ลงทุนน้อยที่สุด
2. แสดงความสนใจกับบุคคลอื่น เช่น การทักทาย การไต่ถามทุกข์สุข
3. ตั้งใจฟังบุคคลอื่นพูด หากท่านกำลังทำงาน เมื่อมีบุคคลอื่นมาสนทนาด้วยก็ควรจะเก็บงานที่ทำเอาไว้ชั่วคราวก่อน อย่าทำงานไปด้วยสนทนาไปด้วย เพราะเป็นกิริยาที่ไม่เหมาะสม อันแสดงถึงการไม่ให้ความสนใจบุคคลนั้น
4. แสดงกริยารับฟังข้อคิดเห็น หรือข้อเสนอแนะของบุคคลอื่น
5. ทำตนให้เป็นคนมองโลกในแง่ดี อย่าจ้องจับผิดบุคคลอื่น จะทำให้เกิดความหวาดระแวงซึ่งกันและกัน หากบุคคลอื่นทำอะไรก็ให้มองในแง่ดีไว้ก่อน อย่าคอยจ้องแต่นินทา

ของเขามาผิด ๆ นอกจากนั้นสมาชิกที่ทำงานร่วมกันไม่ควรนิทนาบกันและกัน ทั้งนี้เพราะว่าการวิพากษ์วิจารณ์ หรือแม้กระทั่งการนิทนาบได้ก่อให้เกิดประโยชน์ในการสร้างความสามัคคีหรือการร่วมมือร่วมใจแต่ประการใด

8. ยกย่องชมเชยเพื่อนสมาชิกที่ร่วมงานด้วยกันเมื่อมีโอกาสอันควร พฤติกรรมเช่นนี้เป็นสิ่งที่พึงประสงค์ของทุกคน แต่ก็ไม่ควรทำพร่ำเพรื่อเกินไป การยกย่องชมเชยทั้งต่อหน้าและลับหลังด้วยความภาคภูมิใจ และมีเหตุผลต่อเพื่อนร่วมงาน เป็นการสร้างกำลังใจให้แก่ผู้ถูกชม การจะขอความร่วมมือจากเพื่อนสมาชิกในการทำกิจกรรมต่าง ๆ ก็จะได้สะดวกขึ้น

จากที่กล่าวมาข้างต้นสรุปได้ว่า การปฏิบัติตนกับเพื่อนนับได้ว่าเป็นสิ่งที่มีความสำคัญเป็นอย่างมาก เพราะการปฏิบัติตนกับเพื่อนได้ถูกต้องเหมาะสมจะทำให้เกิดมีสัมพันธภาพที่ดี ดำเนินชีวิตอย่างมีความสุข ดังนั้น แนวทางความประพฤติปฏิบัติที่เหมาะสมกับเพื่อน คือ มีกิริยาเรียบร้อยมีไม้มองโลกในแง่ดีรู้จักระงับอารมณ์ วางตัวอยู่ในฐานะที่เหมาะสม มีความจริงใจ รู้จักช่วยเหลือเกื้อกูลซึ่งกันและกัน มีทัศนคติและความรู้สึกที่ดีกับหมู่คณะ มีความเป็นอิสระในการเสนอความคิดเห็น แต่ถ้าหากว่าคนใดประพฤติปฏิบัติกับเพื่อนอย่างไม่ถูกต้องเหมาะสม ก็จะทำให้เกิดปัญหาขึ้นกับตนเอง เช่น มีความรู้สึกต่อตนเองในทางที่ไม่ดี เข้ากับกลุ่มเพื่อนไม่ได้ ไม่สามารถดำเนินชีวิตอย่างมีความสุข

2.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า

2.2.1 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับทัศนคติต่อการเรียน

งานวิจัยในต่างประเทศ

แจ๊คสันและลาฮาเดอรั (Jackson and Lahademe. 1967 : 15-18) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกับทัศนคติของนักเรียนที่มีต่อโรงเรียน กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 192 คน เป็นชาย 148 คน เป็นหญิง 144 คน มีเขาวนปัญญาเฉลย 103.9 ผลการศึกษา พบว่า นักเรียนมีความพอใจในครูน้อยที่สุด และความพอใจของนักเรียนที่มีต่อประสบการณ์ในโรงเรียน หรือทัศนคติของนักเรียนที่มีต่อโรงเรียนและครูผู้สอนไม่มีความสัมพันธ์กันกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน

คาน (Khan. 1969 : 216-221) ได้ศึกษาทัศนคติทางการเรียนกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน พบว่า ทัศนคติของนักเรียนชายที่มีต่อครูจะมีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ส่วนนักเรียนหญิงแทนที่จะเป็นทัศนคติที่มีต่อครู กลับเป็นนิสัยในการเรียนที่มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

เอิร์ทวิสเทิล และโดโรธี (นภาพร เมฆรักษาวนิช. 2515 : 20 ; อ้างอิงจาก Entwistle and Dorothy. 1970) ได้ศึกษาว่า บุคลิกภาพ วิธีเรียน จะมีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหรือไม่ ผลการศึกษา พบว่า ผู้ที่มีบุคลิกภาพแบบเก็บตัวจะมีวิธีการเรียนหรือนิสัยในการเรียนและผลการเรียนดีกว่าผู้ที่มีบุคลิกภาพแบบแสดงตัว

งานวิจัยในประเทศ

บุษกร เพชรวิวรรณ์ (2519 : 75) ได้ศึกษาทัศนคติของนักเรียนมัธยมศึกษาที่มีต่อครูในโรงเรียนภาคกลาง กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 1,176 คน ผลการศึกษา พบว่า เมื่อเปรียบเทียบทัศนคติต่อครูของกลุ่มนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง ปานกลาง และต่ำ พบว่า ทัศนคติต่อครูของนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ต่างกัน มีความแตกต่างกันเฉพาะในด้านการสอนและการปกครองเท่านั้น

ชวนชัย เชื้อสารุชน (2522 : 61) ได้ศึกษาตัวแปรที่มีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิชาภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จังหวัดชลบุรี โดยใช้ตัวแปรด้านทัศนคติของนักเรียนที่มีต่อครูที่สอนวิชาภาษาไทย ผลการศึกษาพบว่า ทัศนคติของนักเรียนที่มีต่อครูที่สอนวิชาภาษาไทยมีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

นภาพร เมฆรักวณิช (2515 : 65-67) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างนิสัยในการเรียนและทัศนคติในการเรียนกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนรัฐบาล ปีการศึกษา 2514 เขตพระนคร จำนวน 400 คน เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา คือ แบบสำรวจนิสัยการเรียนและทัศนคติในการเรียน ผลการศึกษาพบว่า นิสัยความขยันหมั่นเพียร การใช้เวลา และทัศนคติที่มีต่อการเรียนมีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 พบว่านักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง มีนิสัยขยันหมั่นเพียร และทัศนคติในการเรียนดีกว่านักเรียนที่มีผลการเรียนต่ำอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

อัจฉรา วงศ์โสธร และคนอื่น ๆ (2525 : 95-98) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการเรียนรู้อะไรและความสำเร็จในการเรียนภาษาอังกฤษของผู้เริ่มเรียน โดยศึกษาองค์ประกอบต่าง ๆ ได้แก่ ความถนัดทางการเรียน ทัศนคติ แรงจูงใจ และนิสัยในการเรียน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้เป็นนักเรียนที่เริ่มเรียนภาษาอังกฤษจากโรงเรียนสามเสนวิทยาลัย จำนวน 97 คน พบว่า ทัศนคติ แรงจูงใจ นิสัยในการเรียน มีความสัมพันธ์กับความสำเร็จในการเรียนภาษาอังกฤษตามความสามารถของแต่ละบุคคล

จากงานวิจัยดังกล่าวสรุปได้ว่า ทัศนคติเป็นตัวแปรที่สำคัญในการเกิดการเรียนรู้ ถ้านักเรียนมีทัศนคติที่ดีต่อการเรียนรู้ จะทำให้นักเรียนสนใจการเรียน และมีความพร้อมที่จะเรียนรู้ ส่งผลให้นักเรียนมีผลการเรียนสูงขึ้น

2.2.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับบุคลิกภาพ

งานวิจัยในต่างประเทศ

เคลลี และ ฮุสตัน (Kelly and Houston. 1985 : 634) ได้ศึกษาบุคลิกภาพแบบ เอ และแบบ บี จำแนกตามความต่างทางด้านลักษณะชีวสังคมภูมิหลัง และการทำงานกลุ่มตัวอย่างเป็นหญิงที่ทำงานนอกบ้าน จำนวน 220 คน โดยแบ่งกลุ่มออกเป็น 2 กลุ่ม ผลการศึกษา พบว่า หญิงที่ทำงานนอกบ้านมีลักษณะบุคลิกภาพแบบ เอ มีระดับการศึกษาสูงกว่า ระดับสถานภาพทางอาชีพสูงกว่า มีชั่วโมงการทำงานมากกว่า มีปริมาณงานที่ทำมากกว่า มีความสับสนในบทบาทการทำงาน ความเครียดในการทำงาน และต้องการประสบการณ์การทำงานมากกว่าบุคคลที่มีลักษณะบุคลิกภาพแบบ บี

ไคลว์เวอร์และไวน์ดเนอร์ (Kleiwier and Weidner. 1987 : 204) ได้ศึกษาเรื่อง "ลักษณะบุคลิกภาพแบบ เอ และระดับความมุ่งมั่น โดยศึกษาจากการตั้งเป้าหมายของความสำเร็จของเด็กและผู้ปกครอง" กลุ่มตัวอย่าง เป็นเด็กชาย จำนวน 32 คน และเด็กหญิง จำนวน 41 คน มีอายุระหว่าง 9-12 ปี โดยแบ่งกลุ่มตัวอย่างออกเป็นเด็กที่มีลักษณะบุคลิกภาพแบบ เอ และ บี พบว่า เด็กทั้งสองกลุ่มได้ตั้งเป้าหมายความสำเร็จแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ แต่ในการกระทำพฤติกรรม เด็กที่มีบุคลิกภาพแบบ เอ จะทำงานสำเร็จมากกว่า และมีความเพียรพยายามเพื่อให้ประสบความสำเร็จมากกว่า

สตรูบ และ โบแลนด์ (อัจฉรา วงศ์วัฒนามงคล. 2533 : 19-20 ; อ้างอิงจาก Strube and Boland. 1986) ได้ศึกษาการรับรู้สาเหตุของการกระทำ และความเพียรในการทำงานของบุคคลที่มีลักษณะบุคลิกภาพแบบ เอ และแบบ บี ผลการศึกษา พบว่า กลุ่มที่มีลักษณะบุคลิกภาพแบบ เอ มีความเชื่อถือใน

ความสำเร็จมากกว่าความล้มเหลว ส่วนความสัมพันธ์ระหว่างการวินิจฉัยความยากของงานกับความเพียรในการทำงานลดลง และจะมีความเพียรพยายามมากในงานที่มีความยากปานกลางในขณะที่บุคคลที่มีบุคลิกภาพแบบ บี นั้น มีความเชื่อถือในความสำเร็จและความล้มเหลวไม่แตกต่างกัน และการวินิจฉัยความยากของงาน และความเพียรพยายามมีความสัมพันธ์กันทางบวก

สตรูเป และ คนอื่น ๆ (อัจฉรา วงศ์วัฒนางมล. 2533 : 19-20 ; อ้างอิงจาก Strube and other. 1987) ได้ศึกษาสถานการณ์ที่ไม่สามารถควบคุมได้ซึ่งเป็นสถานการณ์ที่มีความพยายาม และความสำเร็จไม่สอดคล้องกัน ผลการศึกษา พบว่า บุคคลที่มีลักษณะบุคลิกภาพแบบ เอ มีความพยายามมากขึ้น เพื่อให้ตนเองสามารถควบคุมสถานการณ์ได้

บลูเมนทอลล์ (ชุมพูนุท พงษ์ศิริ. 2535 : 28 ; อ้างอิงจาก Bluementhal. 1978) ได้ศึกษาบุคลิกภาพแบบ เอ และแบบ บี ของเด็กนักเรียนชายและหญิง ผลการศึกษา พบว่า เด็กนักเรียนที่มีบุคลิกภาพแบบ เอ จะเป็นบุคคลที่มีความเครียดสูงกว่าเด็กนักเรียนที่มีบุคลิกภาพแบบ บี

ชวาทซ์ และคนอื่น ๆ (ปิยกาญจน์ กิจอุดมทรัพย์. 2539 : 24 ; อ้างอิงจาก Schwartz and others. 1986) ได้ศึกษาเปรียบเทียบพฤติกรรมของบุคคลที่มีลักษณะบุคลิกภาพแบบ เอ และ บี ที่ประสบความสำเร็จ ความล้มเหลวในสถานการณ์ที่ไม่มีผู้ใดเคยประสบความสำเร็จ และในสถานการณ์ที่มีบางคนประสบความสำเร็จ ผลการศึกษา พบว่า คนที่มีลักษณะบุคลิกภาพแบบ เอ มีความมุ่งหวังความสำเร็จในสถานการณ์ที่มีโอกาสประสบความสำเร็จได้ แต่จะไม่เอาตัวไปผูกมัดกับงานที่ไม่มีโอกาสประสบความสำเร็จ

งานวิจัยในประเทศ

อัจฉรา วงศ์วัฒนางมล (2533 : 126-127) ได้ศึกษาตัวแปรทางพฤติกรรมศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาต่อในระดับบัณฑิตศึกษา กลุ่มตัวอย่าง เป็นนิสิตระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร จำนวน 240 คน เป็นผู้ที่มีการพฤติกรรมการศึกษาต่อจำนวน 120 คน และไม่มีพฤติกรรมการศึกษาต่อจำนวน 120 คน ตัวแปรที่ศึกษา คือ จิตลักษณะพื้นฐานของบุคคล โดยศึกษาบุคลิกภาพแบบ เอ และบุคลิกภาพแบบ บี และสภาพแวดล้อมที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการศึกษาต่อผลการศึกษา พบว่า “บุคคลที่มีพฤติกรรมการศึกษาต่อ” มีบุคลิกภาพแบบ เอ อายุน้อย มีความเครียดในการทำงานสูง มีความกลัวความสำเร็จสูง เป็นโสด มีทัศนคติที่ดีต่อการศึกษาต่อ มีสถานภาพทางเศรษฐกิจและสังคมค่อนข้างสูง และมีการรับรู้ความมั่นคงในการทำงานสูง

ชุมพูนุท พงษ์ศิริ (2535 : 73-74) ได้ศึกษาตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับความวิตกกังวลในการฝึกปฏิบัติงานบนหอผู้ป่วยของนักศึกษาพยาบาลวิทยาลัยพยาบาลสภากาชาดไทย กรุงเทพมหานคร กลุ่มตัวอย่าง เป็นนักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 2, 3 และ 4 วิทยาลัยพยาบาลสภากาชาดไทย กรุงเทพมหานคร จำนวน 230 คน ผลการศึกษาพบว่า นักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 3 มีความวิตกกังวลสูงกว่านักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 2 และ 4 และนักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 2 มีความวิตกกังวลต่ำสุด และนักศึกษาพยาบาลที่มีบุคลิกภาพแบบ เอ จะมีความวิตกกังวลสูงกว่านักศึกษาพยาบาลที่มีบุคลิกภาพแบบ บี

จรรยา เกษศรีสังข์ (2537 : 105) ได้ศึกษาวิธีการเผชิญปัญหาของนักเรียนนายร้อยตำรวจ พบว่า นักเรียนนายร้อยตำรวจที่มีบุคลิกภาพแบบ เอ มีวิธีการเผชิญปัญหาแบบสู้ปัญหา ยกเว้น วิธีการเผชิญปัญหาด้านการเรียนภาคปฏิบัติ ส่วนนักเรียนนายร้อยตำรวจที่มีบุคลิกภาพแบบ บี มีวิธีการเผชิญปัญหาด้านต่าง ๆ แบบยอมยอม

จากงานวิจัยดังกล่าว สรุปได้ว่า บุคคลที่มีลักษณะบุคลิกภาพแบบ เอ จะมีความเพียรพยายามในการทำงาน เพื่อประสบความสำเร็จมากกว่า รักความก้าวหน้ามากกว่า มีความเครียด และวิตกกังวลในการทำงานสูงกว่าบุคคลที่มีลักษณะบุคลิกภาพแบบ บี

2.2.3 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสุขภาพจิต

งานวิจัยในต่างประเทศ

โอเบอร์ตัฟเฟอร์ (Oberteuffer. 1954: 296-297) ได้ศึกษาสุขภาพจิตเกี่ยวกับการศึกษาในโรงเรียน ผลการศึกษาพบว่า อิทธิพลของชั้นเรียนก็เป็นสิ่งแวดล้อมอย่างหนึ่งที่มีอิทธิพลต่อสุขภาพจิตของเด็ก และการจัดบรรยากาศของห้องเรียนดี จะมีส่วนช่วยให้นักเรียนปรับตัวเข้ากับสิ่งแวดล้อม

เดลฟี (Delph. 1971: 5029 A) พบว่า เด็กที่มาจากครอบครัวที่มีฐานะยากจน มีการปรับตัวไม่ดี

วานอร์ (นิภาพรรณ โสมนพันธ์ 2525:25; อ้างอิงจาก Ringness 1968:270) พบว่าเด็กที่มีฐานะทางเศรษฐกิจต่ำ มีแนวโน้มขาดความอบอุ่น มีอาการทางประสาท มีความยากลำบากในการควบคุมอารมณ์ปรับตัวเข้ากับสังคมลำบากกว่าเด็กที่มีฐานะทางเศรษฐกิจปานกลางและฐานะเศรษฐกิจสูง

เรดลิกและคนอื่นๆ (นิภาพรรณ โสมนพันธ์ 2525: อ้างอิงมาจาก Redlick n.d:unpage) ศึกษาคนไข้ที่อยู่ในโรงพยาบาลจิตเวช พบว่าคนไข้มีฐานะทางเศรษฐกิจต่ำ ร้อยละ 78 และสปิงเกอร์ (นิภาพรรณ โสมนพันธ์ 2525:26;อ้างอิงมาจาก Spnnger 1953:321-328) พบว่าความมั่นคงทางอารมณ์ของเด็กมีความสัมพันธ์อย่างใกล้ชิดกับฐานะความเป็นอยู่ของครอบครัว กล่าวคือ เด็กที่มาจากบ้านที่ยากจนมีฐานะทางเศรษฐกิจและสังคมต่ำ จะเป็นคนที่ปรับตัวไม่ดีและอารมณ์ไม่มั่นคง มีปริมาณมากกว่าเด็กที่มาจากรอบครัวที่มีฐานะทางเศรษฐกิจและสังคมสูง

แคนท์เวลล์ และเบเคอร์ (Cantwell & Baker. 1984: 503-507) ได้ศึกษาเรื่องบิดา มารดา ที่เจ็บป่วยทางจิตกับความผิดปกติทางจิตของเด็กที่อยู่ในภาวะเสี่ยงสูงในครอบครัว ผลการศึกษาพบว่า บิดาหรือมารดา ในครอบครัวที่คนใดคนหนึ่งเป็นโรคจิต ก็จะเป็นเหตุให้บุตรในครอบครัวเป็นโรคจิตได้ และองค์ประกอบทางจิต สังคม เช่น ความกดดันจากสภาพแวดล้อม จะทำให้เป็นโรคจิตได้ซึ่งโรคจิตนี้ไม่ได้เกิดจากพันธุกรรมอย่างเดียว แต่เกิดจากสิ่งแวดล้อมและการอบรมเลี้ยงดู การปรับตัวในสังคม เป็นต้น

งานวิจัยในประเทศ

พิมลศรี จันทพร (2540:80-81) ได้ศึกษาสุขภาพจิตของครูผู้สอนและนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดสุราษฎร์ธานี ทั้งในเขตและนอกเขตเทศบาล กลุ่มตัวอย่างเป็นครูผู้สอนนักเรียน จำนวน 91 คน และนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 592 เป็นชาย 292 คน และหญิง 300 คน ผลการศึกษาพบว่าตัวแปรที่มีผลทำให้ระดับสุขภาพจิตแตกต่างกัน ได้แก่ สถานที่ตั้งของโรงเรียนในเขตกับนอกเขตเทศบาล เพศ สภาพครอบครัว วิธีการอบรมเลี้ยงดู ความสัมพันธ์ระหว่างบิดากับมารดาความสัมพันธ์นักเรียนกับพี่น้อง อาชีพของผู้ปกครอง และระดับการศึกษาของผู้ปกครอง

วรารคณา แสงวิภาค (2542 : 98-100) ได้ศึกษาสุขภาพจิตของนักเรียนมัธยมศึกษาในเขตเทศบาลเมือง จังหวัดชัยภูมิ จำนวน 1,338 คน เป็นนักเรียนชาย 533 คน และนักเรียนหญิง 805 คน เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบคัดกรองปัญหาสุขภาพจิต จี เอช คิว -28(GHQ-28) ผลการศึกษาพบว่า นักเรียนมีสุขภาพจิตโดยรวมอยู่ในระดับปกติ ตัวแปรที่มีความสัมพันธ์กับสุขภาพจิตของนักเรียน ได้แก่ อายุ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสัมพันธ์ภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน บรรยากาศการเรียนการสอน สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับครู การให้บริการ นักเรียน และสิ่งแวดล้อมที่โรงเรียนโดยรวม ด้านตัวแปรที่สามารถ

พยากรณ์สุขภาพจิตของนักเรียน เมื่อใช้ตัวพยากรณ์ด้านส่วนตัว ด้านครอบครัวและสิ่งแวดล้อมที่โรงเรียน แยกย่อย ได้แก่ สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับผู้ปกครองบรรยากาศการเรียนการสอน สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน การให้บริการนักเรียนและลำดับที่ของการเกิด ซึ่งสามารถอธิบายความแปรปรวนของสุขภาพจิต ได้ร้อยละ 15.80

อุไร ชมมะลิ (2542:74) ได้ศึกษาระดับสุขภาพจิตของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการประถมศึกษาแห่งชาติ จังหวัดนครปฐม จำนวน 400 คน เป็นนักเรียนชาย 213 คน และนักเรียนหญิง 187 คน เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบคัดกรองปัญหาสุขภาพจิต จี เอช คิว -30 (GHQ-30) ผลการศึกษาพบว่า ตัวแปรที่มีผลต่อสุขภาพจิต ได้แก่ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน บรรยากาศในชั้นเรียน และแรงสนับสนุนทางสังคม โดยนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระดับปานกลาง มีสุขภาพจิตดีกว่านักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ นักเรียนที่อยู่ในบรรยากาศในชั้นเรียนแบบประชาธิปไตย มีสุขภาพจิตดีกว่านักเรียนที่ได้รับการสนับสนุนทางสังคมน้อย

สรุปว่า ผู้ที่อยู่รอบข้างเด็กทุกคน ย่อมมีอิทธิพลต่อการเจริญเติบโตของสุขภาพจิตและการปรับตัว ซึ่งถ้าเด็กได้รับความรัก ความอบอุ่นจากครอบครัวที่เพียงพอ ปัญหาในด้านต่าง ๆ โดยเฉพาะด้านการเรียนก็จะไม่เกิด และเด็กจะมีความสุขกับการปรับตัวต่อสภาพแวดล้อมในทุกสังคมที่ต้องพบเจอ จนเติบโตเป็นผู้ใหญ่ที่มีสุขภาพจิตดี และไม่ทำตัวเป็นปัญหาต่อสังคม

2.2.4 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับผู้ปกครอง

งานวิจัยในต่างประเทศ

แอมมอน (ศิริวงศ์ ทับสายทอง. 2523 : 42-43 ; อ้างอิงจาก Ammons.1949) พบว่า พ่อมีบทบาทสำคัญต่อพัฒนาการทางบุคลิกภาพของลูกเป็นอย่างมาก พ่อเป็นผู้แสดงให้เห็นถึงลักษณะทางการตอบโต้ทางอารมณ์ กิจกรรมทางสังคม ความสนใจตนเองและความทะเยอทะยาน การที่พ่อมีส่วนร่วมในครอบครัวในลักษณะประชาธิปไตยจะทำให้ลูกคุ้นเคยและปรารถนาใช้พ่อเป็นตัวแบบในการสร้างบุคลิกลักษณะ ทั้งด้านความสนใจ นิสัยใจคอ ความมีวินัย ความมีอำนาจ และรู้จักแนวทางในการจัดชีวิต

ฮาร์นีย์ (ประมวญ ดิดคินสัน. 2511 : 44-51 ; อ้างอิงจาก Harney. n.d) พบว่า เด็กที่เติบโตในครอบครัวที่พ่อแม่ปล่อยปละละเลย ชอบบ่นจู้จี้ ไม่เอาใจใส่ก็จะปลูกฝังทัศนคติแบบเดียวกันให้กับเด็ก ทำให้เด็กกลายเป็นคนขาดความเคารพนับถือตนเอง ขาดระเบียบแบบแผนในการทำงาน เฉื่อยชาไม่กระตือรือร้น ไม่มีความทะเยอทะยาน ไม่สามารถรับผิดชอบและเป็นตัวของตัวเองได้เลย

โรเซน และดีแอนเดอร์ท (มาริสา รัษฎปต์. 2532 : 35-37 ; อ้างอิงจาก Rose and D' Andrade. 1959) ได้ศึกษาปฏิสัมพันธ์ระหว่างบิดาและมารดา กับเด็กที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูงและต่ำ ผู้ทดลองต้องการทราบว่าขณะที่เด็กได้รับคำสั่งให้ทำงานนั้น บิดามารดามีปฏิกิริยาต่อเด็กอย่างไร คาดหวังผลสำเร็จอย่างไร สูงหรือต่ำกว่ามาตรฐานและหวังให้เด็กพึ่งตนเองได้เพียงไร ผลการศึกษาพบว่า ลักษณะของพ่อแม่แบ่งได้เป็น 3 ประเภท ดังนี้

1. ประเภทแสดงอำนาจเหนือเด็ก ทำให้เด็กมีการพึ่งตนเองต่ำและมีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ต่อบิดาจะเป็นผู้ตัดสินใจให้และมีการบังคับเด็กให้ทำงานให้ได้ตามเกณฑ์มาตรฐานที่สุด
2. ประเภทที่บิดามารดามีความคาดหวังในมาตรฐานการทำงานของเด็กต่ำ ทำให้เด็กมีการพึ่งตนเองต่ำ และมีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ต่ำด้วย

3. ประเภทบิดามารดาไม่เคร่งเครียดกับเด็กมากเกินไป และไม่ปล่อยเด็กมากเกินไป เด็กพวกนี้จะมีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูง

การศึกษาของโรเซน พบว่า มารดาที่เข้มงวด กำหนดแนวทางการตัดสินใจของลูกทำให้เด็กมีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูง ถ้าบิดาแสดงอำนาจเหนือเด็กและมีการบังคับเด็กให้ทำงานให้ได้ตามเกณฑ์มาตรฐานที่สุด เด็กจะมีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ต่ำ และบิดามารดาที่คาดหวังในมาตรฐานการทำงานของเด็กลด เด็กจะมีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ต่ำ

แมคเคลแลนด์ (McClelland. 1961 : 253) พบว่า มีความสัมพันธ์กันสูงระหว่างพ่อแม่ที่เข้มงวดกับแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ต่ำของลูก และจากการศึกษาในประเทศตุรกีเฉพาะกลุ่มนักเรียนที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูง พบว่า ในช่วงวัยเด็กมักจะหลบหลีกผู้ปกครองที่เข้มงวด

แคลเดล และ เลสเซอร์ (Kandel and Lesser. 1962 : 221-222) ศึกษาเรื่องการศึกษาของวัยรุ่นในสหรัฐอเมริกา พบว่า การตัดสินใจของผู้ปกครองมีความสัมพันธ์โดยตรงต่อการศึกษาของบุตรมากกว่าสภาพทางเศรษฐกิจและกลุ่มเพื่อน

งานวิจัยในประเทศไทย

มธุรส วีระกำแหง (2515 : 53) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ การคิดแบบไม่ยึดตนเองเป็นศูนย์กลาง การอบรมเลี้ยงดูในการฝึกให้พึ่งตนเองและในการยับยั้งการพึ่งตนเองของเด็กไทยเชื้อชาติไทยและเด็กไทยเชื้อชาติจีน พบว่า แม่ไทยฝึกให้ลูกพึ่งตนเองมากกว่าแม่จีน แต่ปรากฏว่าเด็กจีนมีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์มากกว่าเด็กไทย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และแม่จีนที่ฝึกให้ลูกพึ่งตนเองมากจะมีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูง ถ้าฝึกให้ลูกพึ่งตนเองน้อยจะมีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ต่ำและแม่ไทยฝึกให้ลูกพึ่งตนเองมากและน้อย ลูกจะมีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ต่ำ แต่ถ้าฝึกให้ลูกพึ่งตนเองปานกลางจะมีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูง

दनัย งามมานะ (2518 : 46) ได้ศึกษาความรู้สึกลึกซึ้งของความอยากรู้อยากเห็นของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 และ 7 ที่ได้รับการเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลยกับแบบเอาใจใส่มากเกินไป พบว่า พ่อแม่ที่ให้ความคุ้มครองเกินไปจะทำให้เด็กมีความรู้สึกไม่พอใจ ความอยากรู้อยากเห็นและแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ต่ำ

จากการศึกษางานวิจัยทั้งในประเทศไทยและในต่างประเทศเกี่ยวกับสัมพันธภาพในครอบครัวกับแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ พบว่า สัมพันธภาพในครอบครัวน่าจะมีส่วนเกี่ยวข้องกับแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนดอนเมืองทหารอากาศบำรุง

2.2.4 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับครู

งานวิจัยในต่างประเทศ

แฟลนเดอร์ส (ธีรวัฒน์ นิจนตร. 2526 : 84 ; อ้างอิงจาก Flanders.1959 : 18) ประมวลผลการวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียน พบว่า อิทธิพลทางอ้อมที่ช่วยให้นักเรียนมีอิสระในการแสดงออก เช่น การยอมรับความคิดเห็นของนักเรียน การยกย่องชมเชย มีความสัมพันธ์กับเจตคติที่ดีต่อครู และช่วยให้นักเรียนมีนิสัยในการทำงานดีขึ้น

ไทเลอร์ (Tyler. 1964 : 16) ศึกษาสัมพันธภาพระหว่างครูกับนักเรียนในอุดมคติ พบว่า สัมพันธภาพที่ดีในอุดมคตินั้น ครูต้องมีการสื่อความเข้าใจที่ดีกับนักเรียน เป็นมิตรที่ดี ให้ความรัก ความเป็นกันเอง มีความเข้าใจและยอมรับนักเรียน

หลุยส์ และคนอื่น ๆ (Lewis and others. 1965 : 396-401) ศึกษาสัมพันธภาพระหว่างครูกับนักเรียนที่ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยศึกษานักเรียนระดับชั้น 6 จำนวน 644 คน พบว่า นักเรียนที่มีการรับรู้ถึงสัมพันธภาพที่ดีกับครูโฮมรูม จะมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

งานวิจัยในประเทศ

สมาธิ วงศ์ปลุกแก้ว (2526 : 49) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปฏิสัมพันธ์ของครูกับนักเรียน ในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ในเขตกรุงเทพมหานคร ผลการศึกษา พบว่า นักเรียนที่มีปฏิสัมพันธ์กับครูแบบประชาธิปไตย และแบบปล่อยปละละเลย มีความเชื่อมั่นในตนเอง แตกต่างกัน นักเรียนชายและนักเรียนหญิง มีปฏิสัมพันธ์กับครูแบบประชาธิปไตย และแบบปล่อยปละละเลย มีความเชื่อมั่นในตนเองแตกต่างกัน แต่ไม่พบความแตกต่างระหว่างความเชื่อมั่นในตนเองของนักเรียนชายและนักเรียนหญิงมีปฏิสัมพันธ์กับครูแบบอัตตาธิปไตย

จากรายงานการวิจัยสรุปได้ว่า สัมพันธภาพของครูกับนักเรียน มีผลต่อพฤติกรรมของนักเรียน การปฏิบัติตัวของครูที่มีต่อนักเรียนที่แสดงถึงการให้ความรัก ความเอาใจใส่ การยอมรับ ความใกล้ชิดสนิทสนมและเป็นกันเอง เป็นการส่งเสริมให้นักเรียนมีความคิดริเริ่ม สามารถแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ได้ มีความสุขในขณะ que ศึกษาอยู่ที่สถานศึกษา

2.2.5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน

งานวิจัยในต่างประเทศ

เดวิด (David.1971 : 5789 A) ได้ศึกษา พบว่า นักศึกษาที่มีความพึงพอใจความสัมพันธ์ในชั้นมาก จะมีผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการสูงกว่านักศึกษาที่มีความพอใจความสัมพันธ์กับเพื่อนในชั้นเรียนน้อย

บอยด์ (Boyd. 1979 : 175) ได้ศึกษาเกี่ยวกับการวัดผลสัมฤทธิ์และความก้าวหน้าทางวิชาการของนักศึกษาผิวดำ จำนวน 800 คน จากมหาวิทยาลัย 40 แห่ง ในช่วง 10 ปี (ระหว่างปี ค.ศ. 1970 – 1979) พบว่า ความเปลี่ยนแปลงของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาที่ชัดเจนในช่วง 10 ปีนั้น วัดได้จากลักษณะความสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มเพื่อน การมีส่วนร่วมในกิจกรรมของมหาวิทยาลัย

เดออสเตอร์ (ซมฺนุช บุญสิทธิ์. 2541 : 28 ; อ้างอิงจาก Descoster. 1981) ได้ศึกษาสัมพันธภาพระหว่างเพื่อนของนักเรียนในโรงเรียนมัธยม พบว่า นักเรียนที่มีความพึงพอใจในการมีสัมพันธภาพระหว่างเพื่อนในชั้นเรียนมีแนวโน้มของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่านักเรียนที่มีความพอใจในความสัมพันธ์ระหว่างเพื่อนในชั้นเรียนต่ำ

งานวิจัยในประเทศ

พูนทรัพย์ วงษ์พานิช (2523 : 13-20) ได้ศึกษาองค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในระดับปริญญาตรี ครุศาสตร์บัณฑิต ของบุคลากรทางการศึกษาและครูประจำการ ในวิทยาลัยครูกรุงเทพมหานคร พบว่า การปรับตัวเข้ากับเพื่อนมีอิทธิพลสูงสุดกับสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนของบุคลากรทางการศึกษาและครูประจำการ

จุไร ชุมชุม (2526 : 176) ศึกษาสภาพแวดล้อมทางสังคมในกลุ่มเพื่อนของนิสิตนักศึกษา มหาวิทยาลัยในกรุงเทพมหานคร พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกับสภาพแวดล้อมสังคมกลุ่มเพื่อนของนิสิตนักศึกษา มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

รัตนดา ดวงแก้ว (2527 : 155) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างเชาว์ปัญญา สภาพแวดล้อมทางปัญญาและฐานะทางสังคมมีติดกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนิสิตที่กำลังศึกษาในระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 3 คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย จำนวน 314 คน ผลการศึกษา พบว่า กลุ่มเพื่อนมีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากงานวิจัยเกี่ยวกับสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน สรุปได้ว่า บุคคลสามารถดำรงชีวิตได้อย่างมีความสุข จะต้องมีความสัมพันธ์ที่ดีกับบุคคลอื่น มีการปรับตัวเข้ากับกลุ่มเพื่อน สังคม และ

สิ่งแวดล้อมได้ดี ส่งผลให้มีแนวโน้มในการเรียนสูงขึ้น ส่วนบุคคลที่มีปัญหาด้านสัมพันธภาพกับเพื่อนทำให้เกิดความขัดแย้งในกลุ่ม เป็นเหตุให้การเรียนไม่มีประสิทธิภาพ มีความตึงเครียดทางอารมณ์และไม่มีความสุข

บทที่ 3

วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า

แหล่งข้อมูลและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า เป็นนักเรียนประถมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนพืชมอทิศ อำเภอพรหมพิราม จังหวัดพิษณุโลก ปีการศึกษา 2546 ที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 จำนวน 170 คน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 จำนวน 127 คน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 131 คน รวมทั้งสิ้น 428 คน เป็นนักเรียนชาย 220 คน และนักเรียนหญิง 208 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนพืชมอทิศ อำเภอพรหมพิราม จังหวัดพิษณุโลก ปีการศึกษา 2546 ที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 จำนวน 170 คน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 จำนวน 127 คน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 131 คน รวมทั้งสิ้น 428 คน เป็นนักเรียนชาย 220 คน และนักเรียนหญิง 208 คน ดังแสดงในตาราง 1

ตาราง 1 แสดงจำนวนกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามระดับชั้นและเพศ

ชั้น	เพศ		รวม
	ชาย	หญิง	
ประถมศึกษาปีที่ 4	88	82	170
ประถมศึกษาปีที่ 5	60	67	127
ประถมศึกษาปีที่ 6	72	59	131
รวม	220	208	428

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า

แบบสอบถามปัจจัยที่ส่งผลต่อความสามารถในการปฐมพยาบาลเบื้องต้นซึ่ง แบ่งเป็น 8 ตอนดังนี้

- ตอนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลส่วนตัว
- ตอนที่ 2 แบบสอบถามทัศนคติต่อการเรียนวิชาการลูกเสือและยุวกาชาด
- ตอนที่ 3 แบบสอบถามบุคลิกภาพ
- ตอนที่ 4 แบบสอบถามสุขภาพจิต
- ตอนที่ 5 แบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับผู้ปกครอง
- ตอนที่ 6 แบบสอบถามเกี่ยวกับสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับครู

ตอนที่ 7 แบบสอบถามเกี่ยวกับสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน

ตอนที่ 8 แบบสอบถามความสามารถในการปฐมพยาบาลเบื้องต้น

การสร้างเครื่องมือและการหาคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า

ตอนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลส่วนตัวของนักเรียน ได้แก่ เพศ ระดับชั้น อาชีพของผู้ปกครอง

ตัวอย่างแบบสอบถามข้อมูลส่วนตัวของนักเรียน

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน () ตามสภาพที่เป็นจริงของท่าน

1. เพศ () ชาย () หญิง
2. ขณะนั้น นักเรียนกำลังศึกษาอยู่ในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่
 - () ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4
 - () ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5
 - () ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6
3. ผู้ปกครองของนักเรียนมีอาชีพ
 - () ผู้ปกครองมีอาชีพที่เกี่ยวข้องกับงานด้านสุขภาพ ได้แก่ แพทย์, พยาบาล, อยู่กรรม
อนามัย
 - () ผู้ปกครองไม่มีอาชีพที่เกี่ยวข้องกับงานด้านสุขภาพ ได้แก่ ชาวนา ค้าขาย รับจ้าง

ตอนที่ 2 แบบสอบถามทัศนคติต่อการเรียนวิชาการลูกเสือและยุวกาชาด

2.1 ผู้วิจัยศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับทัศนคติต่อการเรียน วิชาการลูกเสือและยุวกาชาด เพื่อนำมาเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม

2.2 ผู้วิจัยศึกษาแบบสอบถามทัศนคติต่อการเรียนของ รพีพรรณ สุธาปัญญกุล (2541) ปิยะกาญจน์ กิจอุดมทรัพย์ (2539) และ จริยา วิไลวรรณ (2532) โดยใช้นิยามศัพท์เฉพาะเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม

2.3 ผู้วิจัยสร้างแบบสอบถามทัศนคติต่อการเรียนวิชาการลูกเสือและยุวกาชาด โดยใช้แนวคิดข้อที่ 1 และข้อที่ 2 ในการสร้างแบบสอบถาม

ลักษณะของแบบสอบถามเกี่ยวกับทัศนคติต่อการเรียนวิชาการลูกเสือและยุวกาชาด มี 5 ระดับ ซึ่งประกอบด้วย 3 ด้าน คือด้านความรู้ ด้านความรู้สึก และแนวโน้มที่จะแสดงพฤติกรรมต่อการเรียนวิชาการลูกเสือและยุวกาชาด

ตัวอย่างแบบสอบถามทัศนคติต่อการเรียนวิชาการลูกเสือและยุวกาชาด

แบบสอบถามนี้เป็นแบบสอบถามทัศนคติการเรียนวิชาการลูกเสือและยุวกาชาด ขอให้ให้นักเรียนอ่านข้อความในแบบสอบถามแต่ละข้อ แล้วพิจารณาตอบให้ตรงกับความเป็นจริงของนักเรียนมากที่สุด

คำตอบของนักเรียนจะไม่มีผลต่อคะแนนในวิชาใด ๆ ทั้งสิ้น แต่จะเป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อส่วนรวม ขอให้นักเรียนตอบด้วยความสบายใจ

ก. ด้านความรู้

คำชี้แจง แบบสอบถามนี้ประกอบด้วยข้อความเกี่ยวกับทัศนคติต่อการเรียนวิชาการลูกเสือและยุวกาชาด

ขอให้นักเรียนอ่านข้อความแล้วพิจารณาว่าเป็นจริงตามความคิดเห็นของนักเรียนมากน้อยเพียงใด แล้วตอบโดยทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ต้องการเพียงข้อละเครื่องหมายเท่านั้น

เห็นด้วยอย่างยิ่ง	หมายถึง ข้อความตรงกับความคิดของนักเรียนมากที่สุด
เห็นด้วย	หมายถึง ข้อความตรงกับความคิดของนักเรียนมาก
ไม่แน่ใจ	หมายถึง ข้อความตรงกับความคิดของนักเรียนบางครั้งบ้างและบางครั้ง ไม่ตรงกับความคิดของนักเรียน
ไม่เห็นด้วย	หมายถึง ข้อความไม่ตรงกับความคิดของนักเรียนมาก
ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	หมายถึง ข้อความไม่ตรงกับความคิดของนักเรียนมากที่สุด

ข้อ	ข้อความ	เห็นด้วย อย่างยิ่ง	เห็นด้วย	ไม่แน่ใจ	ไม่เห็น ด้วย	ไม่เห็น ด้วย อย่างยิ่ง
0	การเรียนวิชาการลูกเสือและยุวกาชาด มีประโยชน์ต่อนักเรียน					

ข. ด้านความรู้สึก

คำชี้แจง ให้นักเรียนทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องใดช่องหนึ่งทางขวามือ ซึ่งตรงกับความรู้สึกที่แท้จริงของนักเรียน โดยมีเกณฑ์ดังนี้

มากที่สุด	หมายถึง ข้อความตรงกับความรู้สึกของนักเรียนมากที่สุด
มาก	หมายถึง ข้อความตรงกับความรู้สึกของนักเรียนมาก
ปานกลาง	หมายถึง ข้อความตรงกับความรู้สึกของนักเรียนบางครั้งบ้างและบางครั้งก็ไม่ตรงกับ ความรู้สึกของนักเรียน
น้อย	หมายถึง ข้อความตรงกับความรู้สึกของนักเรียนน้อย
น้อยที่สุด	หมายถึง ข้อความตรงกับความรู้สึกของนักเรียนน้อยที่สุด

ข้อ	ข้อความ	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
0	การเรียนรู้วิชาการลูกเสือและยุวกาชาดเป็นสิ่งแปลกใหม่ ทำหาย					

ค. ด้านแนวโน้มที่จะแสดงพฤติกรรม

คำชี้แจง ให้นักเรียนทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องใดช่องหนึ่งทางขวามือ ซึ่งตรงกับพฤติกรรมที่เคยเกิดขึ้น หรืออาจเกิดขึ้นในอนาคตของนักเรียนในด้านการเรียนรู้วิชาการลูกเสือและยุวกาชาด โดยมีเกณฑ์ดังนี้

เป็นประจำ หมายถึง ข้อความตรงกับพฤติกรรมที่เคยเกิดขึ้น หรืออาจเกิดขึ้นในอนาคตของนักเรียนทุกครั้ง

บ่อยครั้ง หมายถึง ข้อความตรงกับพฤติกรรมที่เคยเกิดขึ้น หรืออาจเกิดขึ้นในอนาคตของนักเรียนบ่อยมากแต่ไม่ทุกครั้ง

บางครั้ง หมายถึง ข้อความตรงกับพฤติกรรมที่เคยเกิดขึ้น หรืออาจเกิดขึ้นในอนาคตของนักเรียนบ้างและบางครั้งก็ไม่ตรงกับพฤติกรรมที่เคยเกิดขึ้น หรืออาจเกิดขึ้นในอนาคตของนักเรียน

นาน ๆ ครั้ง หมายถึง ข้อความตรงกับพฤติกรรมที่เคยเกิดขึ้น หรืออาจเกิดขึ้นในอนาคตของนักเรียนน้อยครั้ง

ไม่เคยเลย หมายถึง ข้อความตรงกับพฤติกรรมที่เคยเกิดขึ้น หรืออาจเกิดขึ้นในอนาคตของนักเรียนน้อยครั้งจนเกือบจะไม่เกิดขึ้นเลย

ข้อ	ข้อความ	เป็นประจำ	บ่อยครั้ง	บางครั้ง	นาน ๆ ครั้ง	ไม่เคยเลย
0	วิชาการลูกเสือและยุวกาชาดฝึกให้ข้าพเจ้ามีวินัย					
00	นักเรียนเตรียมความพร้อมด้วยการศึกษาหาความรู้จากแหล่งต่าง ๆ					

เกณฑ์การให้คะแนนแบบสอบถามเกี่ยวกับทัศนคติต่อการเรียนรู้วิชาการลูกเสือและยุวกาชาด

1. ข้อความที่มีความหมายทางบวก ให้คะแนนดังนี้

เห็นด้วยอย่างยิ่ง	มากที่สุด	เป็นประจำ	ให้	5	คะแนน
เห็นด้วย	มาก	บ่อยครั้ง	ให้	4	คะแนน
ไม่แน่ใจ	ปานกลาง	บางครั้ง	ให้	3	คะแนน
ไม่เห็นด้วย	น้อย	นาน ๆ ครั้ง	ให้	2	คะแนน

ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	น้อยที่สุด	ไม่เคยเลย	ให้	1	คะแนน
2. ข้อความที่มีความหมายทางลบ ให้คะแนนดังนี้					
เห็นด้วยอย่างยิ่ง	มากที่สุด	เป็นประจำ	ให้	1	คะแนน
เห็นด้วย	มาก	บ่อยครั้ง	ให้	2	คะแนน
ไม่แน่ใจ	ปานกลาง	บางครั้ง	ให้	3	คะแนน
ไม่เห็นด้วย	น้อย	นาน ๆ ครั้ง	ให้	4	คะแนน
ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	น้อยที่สุด	ไม่เคยเลย	ให้	5	คะแนน

เกณฑ์การแปลความหมายของทัศนคติต่อการเรียนวิชาการลูกเสือและยุวกาชาด (วิเชียร เกตุสิงห์. 2538 ; 9)

คะแนนเฉลี่ย 3.67-5.00 หมายถึง ทัศนคติทางบวกต่อการเรียนวิชาการลูกเสือและยุวกาชาด

คะแนนเฉลี่ย 2.34-3.66 หมายถึง ทัศนคติปานกลางต่อการเรียนวิชาการลูกเสือและยุวกาชาด

คะแนนเฉลี่ย 1.00-2.33 หมายถึง ทัศนคติทางลบต่อการเรียนวิชาการลูกเสือและยุวกาชาด

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามบุคลิกภาพ มีขั้นตอนการสร้างดังนี้

3.1 ผู้วิจัยศึกษาทฤษฎี เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับบุคลิกภาพ

3.2 ผู้วิจัยได้ใช้แบบวัดบุคลิกภาพแบบ เอ และบุคลิกภาพแบบ บี ซึ่งเป็นแนววัดที่อัจฉรา วงศ์วัฒนมงคล (2533 : 159-162) ดัดแปลงมาจากแบบสำรวจการกระทำกิจกรรมของเจนกินส์ (Jenkins Activity Survey) เป็นแบบสอบถามรายงานตนเอง และได้ปรับปรุงให้สอดคล้องกับนิยามศัพท์เฉพาะ

3.3 ลักษณะแบบสอบถามเกี่ยวกับบุคลิกภาพเป็นแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ตามแบบของลิเคอร์ท มี 5 ระดับ

ตัวอย่างแบบสอบถามบุคลิกภาพ

คำชี้แจง แบบสอบถามนี้เป็นแบบวัดข้อเท็จจริงของท่าน เมื่อท่านอ่านข้อความแล้ว โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องขวามือ ช่องใดช่องหนึ่งใน 5 ช่อง ที่ตรงกับข้อเท็จจริงของท่านมากที่สุด แบบวัดนี้จะแบ่งเป็น 5 ระดับ ดังนี้ คือ

จริงที่สุด	หมายถึง ข้อความตรงกับข้อเท็จจริงของท่านมากที่สุด
จริง	หมายถึง ข้อความตรงกับข้อเท็จจริงของท่านมาก
จริงปานกลาง	หมายถึง ข้อความนั้นบางครั้งตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนและบางครั้งก็ไม่ตรงกับข้อเท็จจริง
จริงน้อย	หมายถึง ข้อความตรงกับข้อเท็จจริงของท่านน้อย
จริงน้อยที่สุด	หมายถึง ข้อความตรงกับข้อเท็จจริงของท่านน้อยที่สุด

ข้อ	ข้อความ	จริงที่สุด	จริง	จริงปานกลาง	จริงน้อย	จริงน้อยที่สุด
1	เมื่อข้าพเจ้ามีนัด ข้าพเจ้าชอบไปถึงที่นัดหมายก่อนเวลา					
2	ข้าพเจ้ารู้สึกโมโห ถ้ามีคนมาขัดจังหวะในขณะที่ข้าพเจ้าไม่สามารถทำสิ่งที่ข้าพเจ้าตั้งใจไว้					

เกณฑ์การให้คะแนน

ข้อความที่มีความหมายทางบวก ให้คะแนนดังนี้

จริงที่สุด	ให้	5	คะแนน
จริง	ให้	4	คะแนน
จริงปานกลาง	ให้	3	คะแนน
จริงน้อย	ให้	2	คะแนน
จริงน้อยที่สุด	ให้	1	คะแนน

ข้อความที่มีความหมายทางลบ ให้คะแนนดังนี้

จริงที่สุด	ให้	1	คะแนน
จริง	ให้	2	คะแนน
จริงปานกลาง	ให้	3	คะแนน
จริงน้อย	ให้	4	คะแนน
จริงน้อยที่สุด	ให้	5	คะแนน

การแปลความหมายแบบสอบถามบุคลิกภาพ (อัจฉรา วงศ์พัฒนามงคล. 2533 : 57-58)

ผู้ที่ได้คะแนน	60-100	มีบุคลิกภาพแบบ เอ
ผู้ที่ได้คะแนน	20-59	มีบุคลิกภาพแบบ บี

ตอนที่ 4 แบบคัดกรองสุขภาพจิตไทยจีเอสคิว 30 (THI GHQ30) ของโกลเบอร์ก และวิลเลียม (Goldberg and William. 1988) แปลเป็นภาษาไทยโดยนายแพทย์ ธนา นิลชัยโกวิทย์ และคณะภาควิชาจิตเวชศาสตร์ คณะแพทยศาสตร์รามธิบดี มหาวิทยาลัยมหิดล สำหรับประเทศไทยได้มีการทดลองใช้ในปี พ.ศ. 2538 กับประชาชน เขตหนองจอก 100 คน ที่มารับบริการของหน่วยแพทย์เคลื่อนที่ของ โรงพยาบาลรามธิบดีได้ค่าความเชื่อมั่น 0.83 แบบคัดกรองสุขภาพจิต ไทยจีเอสคิว 30 (THI GHQ30) ประกอบด้วยคำถาม 30 ข้อ เป็นแบบคัดกรองปัญหาสุขภาพจิตเบื้องต้น ไม่สามารถวินิจฉัยโรคได้

ตัวอย่างแบบคัดกรองสุขภาพจิต ไทยจีเอสคิว 30 (THI GHQ30)

คำชี้แจง สุขภาพโดยทั่วไปของท่านในระยะ 2-3 สัปดาห์ที่ผ่านมาเป็นอย่างไรบ้างกรุณาตอบคำถามต่อไปนี้ โดยขีด ✓ ลงใน () ที่ใกล้เคียงกับสภาพของท่านในปัจจุบันหรือในช่วง 2-3 สัปดาห์ที่ผ่านมามากที่สุด โดยไม่รวมถึงปัญหาที่ท่านเคยมีในอดีตและกรุณาตอบคำถามทุกข้อ

ในระยะที่ผ่านมาท่าน

(1) สามารถมีสมาธิจดจ่อกับสิ่งที่กำลังทำอยู่ได้

() ดีกว่าปกติ () เหมือนปกติ () แย่กว่าปกติ () แย่กว่าปกติมาก

เกณฑ์การให้คะแนน

ผู้ตอบ 2 ข้อแรก จะได้คะแนน 0 คะแนน

ผู้ตอบ 2 ข้อหลัง จะได้คะแนน 1 คะแนน

เกณฑ์การแปลผล (ธนา นิลชัยโกวิทย์ และคนอื่น ๆ . ; 2539)

0 – 5 คะแนน สุขภาพจิตดี

6 - 30 คะแนน สุขภาพจิตบกพร่อง

ตอนที่ 5 แบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับผู้ปกครอง มีขั้นตอนการสร้างดังนี้

5.1 ศึกษานิยามศัพท์เฉพาะ เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับผู้ปกครอง

5.2 ศึกษาแบบสอบถามเกี่ยวกับสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับผู้ปกครองแล้วนำมาปรับปรุงให้สอดคล้องกับนิยามศัพท์เฉพาะ โดยผู้วิจัยศึกษามาจากแนวความคิดของพรจิรา วงศ์ชนะภัย (2545) และ เสาวรัตน์ จุลรัตน์ (2535)

5.3 ลักษณะแบบสอบถามเกี่ยวกับสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับผู้ปกครองเป็นแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ตามแบบของลิเคอร์ท มี 5 ระดับ

ตัวอย่างแบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับผู้ปกครอง

คำชี้แจง แบบสอบถามนี้เป็นแบบวัดข้อเท็จจริงของท่าน เมื่อท่านอ่านข้อความแล้ว โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องขวามือ ช่องใดช่องหนึ่งใน 5 ช่อง ที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านมากที่สุด ซึ่งแบ่งเป็น 5 ระดับ ได้แก่

จริงที่สุด	หมายถึง ข้อความตรงกับความคิดของท่านจริงมากที่สุด
จริง	หมายถึง ข้อความตรงกับความคิดของท่านจริงพอสมควร
จริงบ้าง	หมายถึง ข้อความตรงกับความคิดของท่านบ้าง บางครั้งก็ไม่ตรงกับความคิดของท่าน
ไม่จริง	หมายถึง ข้อความไม่ตรงกับความคิดของท่านมาก
ไม่จริงที่สุด	หมายถึง ข้อความไม่ตรงกับความคิดของท่านมากที่สุด

ข้อที่	ข้อความ	จริงที่สุด	จริง	จริงปานกลาง	จริงน้อย	จริงน้อยที่สุด
1	<u>พฤติกรรมที่ผู้ปกครองปฏิบัติต่อนักเรียน</u> ผู้ปกครองแสดงให้เห็นว่าเขารักเขาเจ้ามาก					
2	ผู้ปกครองแสดงให้เห็นว่าท่านภูมิใจในตัวเขาเจ้ามาก					
3	<u>พฤติกรรมที่นักเรียนปฏิบัติต่อผู้ปกครอง</u> เขาเจ้าชอบโต้เถียงผู้ปกครอง					
	เขาเจ้าเชื่อฟังคำสั่งสอนของผู้ปกครอง					

เกณฑ์การให้คะแนน

ผู้วิจัยตรวจและให้คะแนนตามความหมายของคำถามในแต่ละข้อ ดังนี้

1. ข้อความที่มีความหมายทางบวก ให้คะแนนดังนี้

จริงที่สุด	ให้	5	คะแนน
จริง	ให้	4	คะแนน
จริงบ้าง	ให้	3	คะแนน
ไม่จริง	ให้	2	คะแนน
ไม่จริงที่สุด	ให้	1	คะแนน

2. ข้อความที่มีความหมายทางลบ ให้คะแนนดังนี้

จริงที่สุด	ให้	1	คะแนน
จริง	ให้	2	คะแนน
จริงบ้าง	ให้	3	คะแนน
ไม่จริง	ให้	4	คะแนน
ไม่จริงที่สุด	ให้	5	คะแนน

การแปลความหมาย (วิเชียร เกตุสิงห์. 2538 : 9)

คะแนนเฉลี่ย 3.67-5.00 หมายถึง สัมพันธภาพในครอบครัวดี

คะแนนเฉลี่ย 2.34-3.66 หมายถึง สัมพันธภาพในครอบครัวดีพอใช้

คะแนนเฉลี่ย 1.00-2.33 หมายถึง สัมพันธภาพในครอบครัวไม่ดี

ตอนที่ 6 แบบสอบถามด้านสัมพันธภาพระหว่างครูกับนักเรียน มีขั้นตอนการสร้างดังนี้

6.1 ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสัมพันธภาพระหว่างครูกับนักเรียน เพื่อนำมาเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม

6.2 ผู้วิจัยศึกษาแบบสอบถามด้านสัมพันธภาพระหว่างครูกับนักเรียนของ สุกัญญา แยมยิ้ม (2541) และ ชาดิชาย หมั่นสมักร (2542) โดยใช้นิยามศัพท์เฉพาะเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม

6.3 ผู้วิจัยสร้างแบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างครูกับนักเรียน โดยใช้แนวคิดข้อที่ 1 และข้อที่ 2 ในการสร้างแบบสอบถาม

ลักษณะของแบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างครูกับนักเรียน เป็นแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) มี 5 ระดับ

ตัวอย่างแบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างครูกับนักเรียน

คำชี้แจง ให้นักเรียนอ่านข้อความแล้ว โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องขวามือ ช่องใดช่องหนึ่งใน 5 ช่อง ที่ตรงกับความคิดเห็นของนักเรียนมากที่สุด ซึ่งแบ่งเป็น 5 ระดับ ได้แก่

จริงที่สุด หมายถึง ข้อความตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนมากที่สุด

จริง หมายถึง ข้อความตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนมากพอสมควร

จริงปานกลาง หมายถึง ข้อความบางครั้งตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียน และบางครั้งก็ไม่ตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียน

จริงน้อย หมายถึง ข้อความตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนน้อย

จริงน้อยที่สุด หมายถึง ข้อความตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนน้อยที่สุด

ข้อที่	ข้อความ	จริงที่สุด	จริง	จริงปานกลาง	จริงน้อย	จริงน้อยที่สุด
0	ด้านสัมพันธภาพระหว่างครูกับนักเรียน - พฤติกรรมที่ครูปฏิบัติต่อนักเรียน ครูให้ความรักและเอาใจใส่ต่อข้าพเจ้าเป็นอย่างดี					
00	ครูมีเมตตากรุณาเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่					
0	- พฤติกรรมที่นักเรียนปฏิบัติต่อครู ข้าพเจ้าส่งงานตรงตามเวลาที่ครูกำหนดเสมอ					
00	ข้าพเจ้าตั้งใจเรียนในขณะที่ครูสอน					

เกณฑ์การให้คะแนน

1. ข้อความที่มีความหมายทางบวก ให้คะแนนดังนี้

จริงที่สุด	ให้	5	คะแนน
จริง	ให้	4	คะแนน
จริงบ้าง	ให้	3	คะแนน
จริงน้อย	ให้	2	คะแนน
จริงน้อยที่สุด	ให้	1	คะแนน

2. ข้อความที่มีความหมายทางลบ ให้คะแนนดังนี้

จริงที่สุด	ให้	1	คะแนน
จริง	ให้	2	คะแนน
จริงบ้าง	ให้	3	คะแนน
จริงน้อย	ให้	4	คะแนน
จริงน้อยที่สุด	ให้	5	คะแนน

เกณฑ์ในการแปลความหมายของสัมพันธภาพระหว่างครูกับนักเรียน (วิเชียร เกตุสิงห์. 2538 : 9)

คะแนนเฉลี่ย 3.67-5.00 หมายถึง สัมพันธภาพระหว่างครูกับนักเรียนดี

คะแนนเฉลี่ย 2.34-3.66 หมายถึง สัมพันธภาพระหว่างครูกับนักเรียนดีพอใช้

คะแนนเฉลี่ย 1.00-2.33 หมายถึง สัมพันธภาพระหว่างครูกับนักเรียนไม่ดี

ตอนที่ 7 แบบสอบถามด้านสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน มีขั้นตอนการสร้างดังนี้

7.1 ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน เพื่อนำมาเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม

7.2 ผู้วิจัยศึกษาแบบสอบถามด้านสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อนของ สุกัญญา แยมยิม (2541) และ ซาดิซาย หมั่นสมศรี (2542) โดยใช้นิยามศัพท์เฉพาะเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม

7.3 ผู้วิจัยสร้างแบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน โดยใช้แนวคิดข้อที่ 1 และ ข้อที่ 2 ในการสร้างแบบสอบถาม

ลักษณะของแบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน เป็นแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) มี 5 ระดับ

ตัวอย่างแบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน

คำชี้แจง ให้นักเรียนอ่านข้อความแล้ว โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องขวามือ ช่องใดช่องหนึ่งใน 5 ช่อง ที่ตรงกับความคิดเห็นของนักเรียนมากที่สุด ซึ่งแบ่งเป็น 5 ระดับ ได้แก่

จริงที่สุด หมายถึง ข้อความตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนมากที่สุด

จริง หมายถึง ข้อความตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนพอสมควร

จริงปานกลาง หมายถึง ข้อความบางครั้งตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียน และบางครั้งก็ไม่ตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียน

จริงน้อย หมายถึง ข้อความตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนน้อย

จริงน้อยที่สุด หมายถึง ข้อความตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนน้อยที่สุด

ข้อ ที่	ข้อความ	จริงที่ สุด	จริง	จริงปาน กลาง	จริง น้อย	จริงน้อยที่ สุด
0	เมื่อมีปัญหาด้านการเรียนข้าพเจ้าสามารถปรึกษาเพื่อนในห้องได้					
00	ข้าพเจ้าไม่สามารถปรึกษาปัญหาส่วนตัวกับเพื่อนในห้องได้					
000	เพื่อนมีความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่กับข้าพเจ้า					

เกณฑ์การให้คะแนนของแบบสอบถามด้านสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน

1. ข้อความที่มีความหมายทางบวก ให้คะแนนดังนี้

จริงที่สุด	ให้	5	คะแนน
จริง	ให้	4	คะแนน
จริงบ้าง	ให้	3	คะแนน
จริงน้อย	ให้	2	คะแนน
จริงน้อยที่สุด	ให้	1	คะแนน

2. ข้อความที่มีความหมายทางลบ ให้คะแนนดังนี้

จริงที่สุด	ให้	1	คะแนน
จริง	ให้	2	คะแนน
จริงบ้าง	ให้	3	คะแนน
จริงน้อย	ให้	4	คะแนน
จริงน้อยที่สุด	ให้	5	คะแนน

เกณฑ์ในการแปลความหมายของสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน (วิเชียร เกตุสิงห์. 2538 : 9)

คะแนนเฉลี่ย 3.67-5.00 หมายถึง สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อนอยู่ในระดับดี

คะแนนเฉลี่ย 2.34-3.66 หมายถึง สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อนอยู่ในระดับปานกลาง

คะแนนเฉลี่ย 1.00-2.33 หมายถึง สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อนอยู่ในระดับไม่ดี

ตอนที่ 8 แบบสอบถามความสามารถในการปฐมพยาบาลเบื้องต้น มีขั้นตอนการสร้างดังนี้

8.1 ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความสามารถในการปฐมพยาบาลเบื้องต้น

เพื่อนำมาเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม

8.2 ผู้วิจัยศึกษาแบบสอบถามด้านที่เกี่ยวกับสถานการณ์จำลองของ พรจิรา วงศ์ชนะภัย (2545) โดยใช้นิยามศัพท์เฉพาะเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม

8.3 ผู้วิจัยสร้างแบบสอบถามความสามารถในการปฐมพยาบาลเบื้องต้น โดยใช้แนวคิดข้อที่ 1 และข้อที่ 2 ในการสร้างแบบสอบถาม

ตัวอย่างแบบสอบถามการปฐมพยาบาลเบื้องต้น

แบบสอบถามนี้เป็นแบบสอบถามความสามารถในการปฐมพยาบาลเบื้องต้นซึ่งแบ่งออกเป็น 3 เรื่อง ได้แก่ เรื่อง การทำแผลหกล้ม งูกัด ข้อเคล็ด, ข้อเคลื่อนขอให้ให้นักเรียนอ่านข้อความในแบบสอบถามแต่ละข้อแล้วพิจารณาตอบให้ตรงกับความเป็นจริงของนักเรียนมากที่สุดคำตอบของนักเรียนจะไม่มีผลต่อคะแนนในวิชาใดๆทั้งสิ้น แต่จะเป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อส่วนรวม

ก. แบบสอบถามความสามารถในการปฐมพยาบาลเบื้องต้น เรื่องการทำแผลหกล้ม

คำชี้แจง คำถามแต่ละข้อต่อไปนี้ เป็นสถานการณ์ที่สมมุติขึ้น ถ้าหากนักเรียนอยู่ในสถานการณ์ดังกล่าว นักเรียนมีวิธีให้การปฐมพยาบาลเบื้องต้นอย่างไร โดยทำเครื่องหมาย X ทับตัวอักษรที่ท่านเลือกเพียงคำตอบเดียว

ข้อ	ข้อความ	เมื่อเผชิญเหตุการณ์ดังกล่าว นักเรียนจะให้การปฐมพยาบาลเบื้องต้นอย่างไร
	ขณะที่นักเรียนขี่จักรยานมาโรงเรียน พร้อมกับเพื่อนของนักเรียนขี่จักรยานหกล้ม มีแผลถลอกเลือดออกเล็กน้อย นักเรียนจะให้การช่วยเหลืออย่างไร	ก พาเพื่อนมานั่งข้างถนนก่อนแล้วล้างแผลด้วยน้ำสะอาด (3) ข พาเพื่อนมานั่งข้างถนนก่อนแล้วใช้ผ้าพลาสติกปิดแผล (3) ค รีบขี่จักรยานไปบอกครูที่โรงเรียน (1)

ข. แบบสอบถามความสามารถในการปฐมพยาบาลเบื้องต้นเรื่องงูกัด

คำชี้แจง คำถามแต่ละข้อต่อไปนี้เป็นการถามที่สมมุติขึ้น ถ้าหากนักเรียนอยู่ในสถานการณ์ดังกล่าว นักเรียนมีวิธีให้การปฐมพยาบาลเบื้องต้นอย่างไร โดยทำเครื่องหมาย X ทับตัวอักษรที่ท่านเลือกเพียงคำตอบเดียว

ข้อ	ข้อความ	เมื่อเผชิญเหตุการณ์ดังกล่าว นักเรียนจะให้การปฐมพยาบาลเบื้องต้นอย่างไร
1	ในวิชาลูกเสือและยุวกาชาดมีกิจกรรมให้นักเรียนเก็บขยะรอบโรงเรียนเพื่อเพื่อนของนักเรียนเดินไปบริเวณพงหญ้าจึงทำให้เพื่อนถูกงูกัดนักเรียนจะให้การช่วยเหลืออย่างไร	ก ใช้ผ้าพันคอลูกเสือหรือยุวกาชาดรัดเหนือแผลที่ถูกงูกัดให้แน่นพอสมควร และคลายผ้าที่รัดออกเป็นระยะ (3) ข ให้แผลงูกัดอยู่ต่ำกว่าหัวใจ (2) ค ให้บริเวณที่ถูกงูกัดอยู่นิ่งๆ (1)

ค. แบบสอบถามความสามารถในการปฐมพยาบาลเบื้องต้นเรื่อง ข้อเคล็ด, ข้อเคลื่อน

คำชี้แจง คำถามแต่ละข้อต่อไปนี้เป็นการถามที่สมมุติขึ้น ถ้าหากนักเรียนอยู่ในสถานการณ์ดังกล่าว นักเรียนมีวิธีให้การปฐมพยาบาลเบื้องต้นอย่างไร โดยทำเครื่องหมาย X ทับตัวอักษรที่ท่านเลือกเพียงคำตอบเดียว

ข้อ	ข้อความ	เมื่อเผชิญเหตุการณ์ดังกล่าว นักเรียนจะให้การปฐมพยาบาลเบื้องต้นอย่างไร
	เมื่อนักเรียนเดินลงบันไดมาพร้อมเพื่อน เพื่อนตกบันไดลงมา 3 ชั้นเกิดข้อเท้าเคล็ด (ข้อแพลง) นักเรียนควรช่วยเหลืออย่างไร	ก วิ่งไปบอกครู (2) ข พาไปอนามัยใกล้โรงเรียน (1) ค บอกเพื่อนให้พักข้อเท้าที่เคล็ดอยู่นิ่งๆ (3)

เกณฑ์การให้คะแนน

นักเรียนที่มีความสามารถในการปฐมพยาบาลดี ได้ 3 คะแนน

นักเรียนที่มีความสามารถในการปฐมพยาบาลปานกลาง ได้ 2 คะแนน

นักเรียนที่มีความสามารถในการปฐมพยาบาลน้อย ได้ 1 คะแนน

เกณฑ์ในการแปลความหมายของความสามารถในการปฐมพยาบาลเบื้องต้น (วิเชียร เกตุสิงห์, 2538: 9)

คะแนนเฉลี่ย 2.51-3 หมายถึง นักเรียนที่มีความสามารถในการปฐมพยาบาลมาก

คะแนนเฉลี่ย 1.51-2.50 หมายถึง นักเรียนที่มีความสามารถในการปฐมพยาบาลปานกลาง

คะแนนเฉลี่ย 1-1.50 หมายถึง นักเรียนที่มีความสามารถในการปฐมพยาบาลน้อย

การหาคุณภาพเครื่องมือ

1. หาความเที่ยงตรงเชิงประจักษ์ (Face Validity) ของแบบสอบถามผู้วิจัยนำแบบสอบถามไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิ 3 คน ได้แก่ อาจารย์ วิไลลักษณ์ พงษ์โสภา ผู้ช่วยศาสตราจารย์ พรรณรัตน์ พลอยเลื่อมแสง และ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. เรณู พุกบุญมี อาจารย์พยาบาล คณะแพทยศาสตร์โรงพยาบาลรามาธิบดี มหาวิทยาลัยมหิดล ตรวจสอบความสอดคล้องระหว่างความมุ่งหมาย นิยามศัพท์เฉพาะ และภาษาที่ใช้แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขก่อนนำไปใช้

2. การหาค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อ (Item Discrimination) ของแบบสอบถาม ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองใช้ (Try Out) กับนักเรียนโรงเรียนบ้านป่าสัก อำเภอพรหมพิราม จังหวัดพิษณุโลก ลักษณะใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 86 คน แล้วมาตรวจให้คะแนน เพื่อวิเคราะห์หาค่าอำนาจรายข้อ โดยใช้เทคนิค 25% กลุ่มสูง - กลุ่มต่ำ แล้วทดสอบด้วย t-test เลือกข้อที่มีค่า t ที่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 มาใช้เป็นแบบสอบถามในการวิจัย ได้ผลดังนี้

2.1 ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามทัศนคติต่อการเรียนวิชาการลูกเสือและยุวกาชาดจำนวน 24 ข้อ มีค่า t ระหว่าง 2.493 -10.026

2.2 ตอนที่ 5 เป็นแบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับผู้ปกครอง จำนวน 15 ข้อ มีค่า t ระหว่าง 3.280 - 9.037

2.3 ตอนที่ 6 เป็นแบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างครูกับนักเรียน จำนวน 12 ข้อ มีค่า t ระหว่าง 4.088 -12.490

2.4 ตอนที่ 7 เป็นแบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน จำนวน 12 ข้อ มีค่า t ระหว่าง 2.715 -15.667

2.5 ตอนที่ 8 เป็นแบบสอบถามความสามารถในการปฐมพยาบาลเบื้องต้น จำนวน 9 ข้อ มีค่า t ระหว่าง 2.281- 8.288

3. การหาความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถาม ผู้วิจัยหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม โดยใช้เฉพาะข้อที่คัดเลือกแล้วในข้อ 2 ไปหาความเชื่อมั่น โดยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α -Coefficient) ของครอนบาค (Cronbach) ได้ผลดังนี้

3.1 ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามทัศนคติต่อการเรียนวิชาการลูกเสือและยุวกาชาด จำนวน 24 ข้อ มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .86

3.2 ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามบุคลิกภาพ จำนวน 20 ข้อ มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .73

3.3 ตอนที่ 4 เป็นแบบสอบถามคัดกรองสุขภาพจิตไทย จี.เอส.คิว. จำนวน 30 ข้อ มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .85

3.5 ตอนที่ 5 เป็นแบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับผู้ปกครอง จำนวน 15 ข้อ มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .76

3.6 ตอนที่ 6 เป็นแบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างครูกับนักเรียน จำนวน 12 ข้อ มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .81

3.7 ตอนที่ 7 เป็นแบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน จำนวน 12 ข้อ มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .78

3.8 ตอนที่ 8 เป็นแบบสอบถามความสามารถในการปฐมพยาบาลเบื้องต้น จำนวน 9 ข้อ มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .78

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ผู้วิจัยขอหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อขออนุญาตเผยแพร่ผลงาน นิตยภัทวิทย์และคณะ ภาควิชาจิตเวชศาสตร์ คณะแพทยศาสตร์รามธิบดี มหาวิทยาลัยมหิดล ใช้แบบคัดกรองสุขภาพจิตไทย จี เอช คิว 30

2. ผู้วิจัยทำหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อขออนุญาตผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านป่าสัก อำเภอพรหมพิราม จังหวัดพิษณุโลก เพื่อขอความร่วมมือในการเก็บข้อมูลในวันที่ 9 กรกฎาคม พ. ศ. 2546 ใช้สร้างเครื่องมือสำหรับการวิจัย

3. ผู้วิจัยทำหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อขออนุญาตผู้อำนวยการโรงเรียนพรหมอุทิศ อำเภอพรหมพิราม จังหวัดพิษณุโลก เพื่อขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลกลุ่มตัวอย่าง

4. ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยขออนุญาตจากครูประจำชั้นประถมศึกษาตอนปลายในการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง ในวันที่ 17 กรกฎาคม พ. ศ. 2546 ถึง วันที่ 25 กรกฎาคม พ. ศ. 2546 โดยแจกแบบสอบถาม จำนวนทั้งสิ้น 428 ฉบับ และรับคืนมาจำนวน 428 ฉบับ และคัดแบบสอบถามที่มีความสมบูรณ์ ปรากฏว่า สมบูรณ์ทุกฉบับจึงนำมาให้คะแนนตามเกณฑ์ที่กำหนด จากนั้นนำมาวิเคราะห์ข้อมูล เพื่อทดสอบสมมติฐานต่อไป

การจัดกระทำและวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาครั้งนี้ผู้วิจัย ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้คอมพิวเตอร์โปรแกรม SPSS/FW ดังนี้

1. หาค่าสถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S)
2. วิเคราะห์ความสัมพันธ์ของปัจจัยด้านส่วนตัว ด้านครอบครัว ด้านสิ่งแวดล้อม กับความสามารถในการปฐมพยาบาลเบื้องต้น โดยใช้สถิติวิเคราะห์หาค่าสหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (The Pearson Product Moment Correlation Coefficient)
3. วิเคราะห์ปัจจัยด้านส่วนตัว ด้านครอบครัว ด้านสิ่งแวดล้อม ที่ส่งผลต่อความสามารถในการปฐมพยาบาลเบื้องต้น โดยใช้การวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ (Stepwise Multiple Regression Analysis)

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S)
2. สถิติวิเคราะห์คุณภาพเครื่องมือ
 - 2.1 หาค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถามเป็นรายข้อ โดยใช้เทคนิค 25% ของกลุ่มสูง-กลุ่มต่ำ แล้วทดสอบด้วย t-test
 - 2.2 หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม โดยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์ของแอลฟา (α -Coefficient) ของครอนบาค (Cronbach)
3. สถิติวิเคราะห์สมมติฐาน ได้แก่

3.1 วิเคราะห์ความสัมพันธ์ของปัจจัยด้านส่วนตัว ด้านครอบครัว ด้านสิ่งแวดล้อม กับความสามารถในการปฐมพยาบาลเบื้องต้น โดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (The Pearson Product Moment Correlation Coefficient) เพื่อทดสอบสมมติฐานข้อ 1

3.2 วิเคราะห์ปัจจัยด้านส่วนตัว ด้านครอบครัว ด้านสิ่งแวดล้อม ที่ส่งผลต่อความสามารถในการปฐมพยาบาลเบื้องต้น โดยใช้การวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ (Stepwise Multiple Regression Analysis) เพื่อทดสอบสมมติฐานข้อ 2

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลที่ศึกษาค้นคว้า

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูลและการแปลผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เพื่อให้เกิดความเข้าใจตรงกัน ในการแปลผลการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้กำหนดสัญลักษณ์ที่ใช้แทนความหมาย ดังนี้

N	แทน	กลุ่มตัวอย่าง
$\bar{X}$	แทน	ค่าเฉลี่ย
S	แทน	ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน
r	แทน	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์
R	แทน	สหสัมพันธ์แบบพหุคูณ
R^2	แทน	ความคลาดเคลื่อนมาตรฐานของสัมประสิทธิ์ของตัวพยากรณ์
$\hat{Y}$	แทน	ค่าสัมประสิทธิ์ของการถดถอยของการพยากรณ์ ซึ่งพยากรณ์ในรูปคะแนนดิบ
Z	แทน	ค่าสัมประสิทธิ์ของการถดถอยของการพยากรณ์ ซึ่งพยากรณ์ในรูปคะแนนมาตรฐาน
F	แทน	ค่าสถิติที่ใช้ใน F distribution
a	แทน	ค่าคงที่ของสมการพยากรณ์ในรูปคะแนนดิบ
X_1	แทน	เพศชาย
X_2	แทน	เพศหญิง
X_3	แทน	ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4
X_4	แทน	ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5
X_5	แทน	ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6
X_6	แทน	อาชีพของผู้ปกครองที่เกี่ยวข้องกับงานทางด้านสุขภาพ
X_7	แทน	อาชีพของผู้ปกครองที่ไม่เกี่ยวข้องกับงานทางด้านสุขภาพ
X_8	แทน	ทัศนคติต่อการเรียนวิชาการลูกเสือและยุวกาชาด
X_9	แทน	บุคลิกภาพ
X_{10}	แทน	สุขภาพจิต
X_{11}	แทน	สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับผู้ปกครอง
X_{12}	แทน	สัมพันธภาพระหว่างครูกับนักเรียน
X_{13}	แทน	สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน
Y	แทน	ความสามารถในการปฐมพยาบาลเบื้องต้น

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลเสนอตามลำดับ ดังนี้

1. วิเคราะห์ข้อมูลส่วนตัวของกลุ่มตัวอย่างตามตัวแปรที่ศึกษา โดยใช้การคำนวณค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
2. วิเคราะห์ความสัมพันธ์ของปัจจัยด้านส่วนตัว ด้านครอบครัว และด้านสิ่งแวดล้อมกับความสามารถในการปฐมพยาบาลเบื้องต้น โดยใช้การคำนวณค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (The Pearson Product Moment Correlation Coefficient)
3. วิเคราะห์ปัจจัยด้านส่วนตัว ด้านครอบครัว และด้านสิ่งแวดล้อมที่ส่งผลต่อความสามารถในการปฐมพยาบาลเบื้องต้น โดยใช้วิธีวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ (Stepwise Multiple Regression Analysis)

การเสนอผลการศึกษาค้นคว้า

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยเสนอผลการศึกษาค้นคว้าตามลำดับ ดังนี้

ตอนที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลด้านส่วนตัวของนักเรียนชั้นประถมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนพริมาอุทิศ อำเภอพรหมพิราม จังหวัดพิษณุโลก ตามตัวแปรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า ดังแสดงในตาราง 2

ตาราง 2 แสดงค่าร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามเพศ ระดับชั้นปีที่ศึกษา และอาชีพของผู้ปกครอง

ปัจจัย		จำนวน (คน)	ร้อยละ
1. เพศ	ชาย	220	51.4
	หญิง	208	48.6
	รวม	428	100.0
2. ระดับชั้นปีที่ศึกษา	ประถมศึกษาปีที่ 4	170	39.7
	ประถมศึกษาปีที่ 5	127	29.7
	ประถมศึกษาปีที่ 6	131	30.6
	รวม	428	100.0
3. อาชีพของผู้ปกครอง	ที่เกี่ยวข้องกับงานทางด้านสุขภาพ	35	8.2
	ที่ไม่เกี่ยวข้องกับงานทางด้านสุขภาพ	393	91.8
	รวม	428	100.0

จากตาราง 2 พบว่า นักเรียนระดับประถมศึกษาตอนปลาย มีทั้งหมด 428 คน ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย จำนวน 220 คน คิดเป็นร้อยละ 51.4 เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 มากที่สุด จำนวน 170 คน คิดเป็นร้อยละ 39.7 รองลงมาเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 จำนวน 127 คน คิดเป็นร้อยละ 29.7 อันดับสุดท้าย

คือ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 จำนวน 127 คน คิดเป็นร้อยละ 29.7 เมื่อจำแนกตามอาชีพของผู้ปกครอง พบว่า ผู้ปกครองของนักเรียนส่วนใหญ่มีอาชีพที่ไม่เกี่ยวข้องกับงานทางด้านสุขภาพ จำนวน 393 คน คิดเป็นร้อยละ 91.8

ตอนที่ 2 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการแปลผลของทัศนคติต่อการเรียนวิชาการลูกเสือและยุวกาชาด บุคลิกภาพ สุขภาพจิต สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับผู้ปกครอง สัมพันธภาพระหว่างครูกับนักเรียน สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน และความสามารถในการปฐมพยาบาลเบื้องต้น ดังแสดงในตาราง 3

ตาราง 3 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการแปลผลของทัศนคติต่อการเรียนวิชาการลูกเสือและยุวกาชาด บุคลิกภาพ สุขภาพจิต สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับผู้ปกครอง สัมพันธภาพระหว่างครูกับนักเรียน สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน และความสามารถในการปฐมพยาบาลเบื้องต้น

ปัจจัย	$\bar{X}$	S	การแปลผล
ทัศนคติต่อการเรียนวิชาการลูกเสือและยุวกาชาด	3.64	.295	ปานกลาง
บุคลิกภาพ	61.77	7.20	บุคลิกภาพแบบ A
สุขภาพจิต	3.80	3.45	สุขภาพจิตดี
สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับผู้ปกครอง	3.88	.63	ดี
สัมพันธภาพระหว่างครูกับนักเรียน	3.78	.67	ดี
สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน	3.56	.68	ดีพอใช้
ความสามารถในการปฐมพยาบาลเบื้องต้น	2.30	.34	ปานกลาง

จากตาราง 3 พบว่า นักเรียนประถมศึกษาตอนปลายโรงเรียนพินิจพิทยาคม อำเภอพรหมพิราม จังหวัดพิษณุโลก มีทัศนคติต่อการเรียนวิชาการลูกเสือและยุวกาชาดในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.64$) ทางด้านบุคลิกภาพ พบว่า นักเรียนส่วนใหญ่มีบุคลิกภาพแบบ A ($\bar{X} = 61.77$) มีสุขภาพจิตอยู่ในเกณฑ์ดี ($\bar{X} = 3.80$) มีสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับผู้ปกครอง และครูกับนักเรียน อยู่ในระดับดี ($\bar{X} = 3.88$ และ 3.78 ตามลำดับ) ส่วนสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน ดีพอใช้ ($\bar{X} = 3.56$) และมีความสามารถในการปฐมพยาบาลเบื้องต้นอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.30$)

ตอนที่ 3 ผลการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านส่วนตัวและด้านสิ่งแวดล้อมกับความสามารถในการปฐมพยาบาลเบื้องต้น โดยการหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน ผู้วิจัยได้นำค่าตัวแปรทั้งหมด 13 ตัวแปร ได้แก่ เพศชาย (X_1) เพศหญิง (X_2) ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 (X_3) ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 (X_4) ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 (X_5) อาชีพของผู้ปกครองที่เกี่ยวข้องกับงานทางด้านสุขภาพ (X_6) อาชีพของผู้ปกครองที่ไม่เกี่ยวข้องกับงานทางด้านสุขภาพ (X_7) ทัศนคติต่อการเรียนวิชาการลูกเสือและยุวกาชาด (X_8) บุคลิกภาพ (X_9) สุขภาพจิต (X_{10}) สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับผู้ปกครอง (X_{11}) สัมพันธภาพระหว่างครูกับนักเรียน (X_{12}) สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน (X_{13}) ปรากฏผลดังแสดงในตาราง 4

จากตาราง 4 ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ทางบวกกับความสามารถในการปฐมพยาบาลเบื้องต้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 มีตัวแปร 6 ตัว ได้แก่ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 (X_3) ทศนคติต่อการเรียนวิชาการลูกเสือและยุวกาชาด (X_8) บุคลิกภาพ (X_9) สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับผู้ปกครอง (X_{11}) สัมพันธภาพระหว่างครูกับนักเรียน (X_{12}) สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน (X_{13})

ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ทางลบกับความสามารถในการปฐมพยาบาลเบื้องต้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 มีตัวแปร 2 ตัว ได้แก่ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 (X_4) สุขภาพจิต (X_{10})

ส่วนปัจจัยที่ไม่พบความสัมพันธ์กับความสามารถในการปฐมพยาบาลเบื้องต้น มีตัวแปร 5 ตัว ได้แก่ เพศชาย (X_1) เพศหญิง (X_2) ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 (X_5) อาชีพของผู้ปกครองที่เกี่ยวข้องกับงานทางด้านสุขภาพ (X_6) อาชีพของผู้ปกครองที่ไม่เกี่ยวข้องกับงานทางด้านสุขภาพ (X_7)

ตอนที่ 4 ผลการวิเคราะห์การค้นหาดัวยากรณที่สามารถพยากรณ์ความสามารถในการปฐมพยาบาลเบื้องต้นของนักเรียนชั้นประถมศึกษาตอนปลาย โดยใช้การวิเคราะห์แบบ (Stepwise Multiple Regression Analysis) ดังแสดงในตาราง 5

ตาราง 5 แสดงการวิเคราะห์ความแปรปรวนของตัวพยากรณ์ความสามารถในการปฐมพยาบาลเบื้องต้น

แหล่งของความแปรปรวน	df	SS	MS	F
Regression	4	10.803	2.701	30.242**
Residual	423	37.776	.089	
Total	427	48.579		

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 5 พบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสามารถในการปฐมพยาบาลเบื้องต้นมี 4 ปัจจัยเชิงเส้นตรงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ดังแสดงผลการวิเคราะห์ในตาราง 6

ตาราง 6 แสดงการวิเคราะห์ตัวพยากรณ์ความสามารถในการปฐมพยาบาลเบื้องต้น

ปัจจัย	b	SEb	β	R	R ²	F
X ₁₂	.128	.029	.255	.416	.173	89.009**
X ₁₂ , X ₁₃	.097	.029	.197	.448	.201	53.377
X ₁₂ , X ₁₃ , X ₄	-.104	.034	-.141	.464	.215	38.750
X ₁₂ , X ₁₃ , X ₄ , X ₇	-.108	.055	-.087	.472	.222	30.242
R = .472						
R ² = .222						
SE = .299						
a = 1.599						

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 6 พบว่า ที่ส่งผลต่อความสามารถในการปฐมพยาบาลเบื้องต้นของนักเรียน มี 4 ปัจจัยเรียงจากมากที่สุดไปหาน้อยที่สุด คือ สัมพันธภาพระหว่างครูกับนักเรียน (X₁₂) สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน (X₁₃) ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 (X₄) และอาชีพของผู้ปกครองที่ไม่เกี่ยวข้องกับงานทางด้านสุขภาพ (X₇) ซึ่งตัวแปรทั้งสี่สามารถร่วมกันพยากรณ์ความสามารถในการปฐมพยาบาลเบื้องต้นของนักเรียนชั้นประถมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนพิรามอุทิศ อำเภอพรหมพิราม จังหวัดพิษณุโลก ได้ร้อยละ 22.2 สามารถเขียนสมการพยากรณ์ความสามารถในการปฐมพยาบาลเบื้องต้นของนักเรียนได้ดังนี้

สมการพยากรณ์ความสามารถในการปฐมพยาบาลเบื้องต้นในรูปคะแนนดิบ คือ

$$\hat{Y} = 1.599 + .128 X_{12} + .097 X_{13} - .104 X_4 - .108 X_7$$

สมการพยากรณ์ความสามารถในการปฐมพยาบาลเบื้องต้นในรูปคะแนนมาตรฐาน คือ

$$Z = .255 X_{12} + .197 X_{13} - .141 X_4 - .087 X_7$$

บทที่ 5

บทย่อ สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

บทย่อ

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

1. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ของปัจจัยด้านส่วนตัว ด้านครอบครัว และด้านสิ่งแวดล้อมที่ส่งผลต่อความสามารถในการปฐมพยาบาลเบื้องต้นของนักเรียนชั้นประถมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนพินิจอุทิศ อำเภอพรหมพิราม จังหวัดพิษณุโลก
2. เพื่อศึกษาปัจจัยด้านส่วนตัว ด้านครอบครัว และด้านสิ่งแวดล้อมที่ส่งผลต่อความสามารถในการปฐมพยาบาลเบื้องต้นของนักเรียนชั้นประถมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนพินิจอุทิศ อำเภอพรหมพิราม จังหวัดพิษณุโลก
3. เพื่อสร้างสมการพยากรณ์ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสามารถในการปฐมพยาบาลเบื้องต้นของนักเรียนชั้นประถมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนพินิจอุทิศ อำเภอพรหมพิราม จังหวัดพิษณุโลก

สมมติฐานในการศึกษาค้นคว้า

1. ปัจจัยด้านส่วนตัว ด้านครอบครัว และด้านสิ่งแวดล้อม มีความสัมพันธ์กับความสามารถในการปฐมพยาบาลเบื้องต้นของนักเรียนชั้นประถมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนพินิจอุทิศ อำเภอพรหมพิราม จังหวัดพิษณุโลก
2. ปัจจัยด้านส่วนตัว ด้านครอบครัว และด้านสิ่งแวดล้อม ส่งผลต่อความสามารถในการปฐมพยาบาลเบื้องต้นของนักเรียนชั้นประถมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนพินิจอุทิศ อำเภอพรหมพิราม จังหวัดพิษณุโลก

วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า เป็นนักเรียนประถมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนพินิจอุทิศ อำเภอพรหมพิราม จังหวัดพิษณุโลก ปีการศึกษา 2546 ที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 จำนวน 170 คน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 จำนวน 127 คน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 131 คน รวมทั้งสิ้น 428 คน เป็นนักเรียนชาย 220 คน และนักเรียนหญิง 208 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนพินิจอุทิศ อำเภอพรหมพิราม จังหวัดพิษณุโลก ปีการศึกษา 2546 ที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 จำนวน 170 คน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 จำนวน 127 คน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 131 คน รวมทั้งสิ้น 428 คน เป็นนักเรียนชาย 220 คน และนักเรียนหญิง 208 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล

เป็นแบบสอบถามความสามารถในการปฐมพยาบาลเบื้องต้นของนักเรียน แบ่งเป็น 8 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามข้อมูลส่วนตัว

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามทัศนคติต่อการเรียนวิชาการลูกเสือและยุวกาชาด จำนวน 24 ข้อ มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .86

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามบุคลิกภาพ จำนวน 20 ข้อ มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .73

ตอนที่ 4 เป็นแบบสอบถามคัดกรองสุขภาพจิตไทย จี.เอช.คิว. จำนวน 30 ข้อ มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .85

ตอนที่ 5 เป็นแบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับผู้ปกครอง จำนวน 15 ข้อ มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .76

ตอนที่ 6 เป็นแบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างครูกับนักเรียน จำนวน 12 ข้อ มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .81

ตอนที่ 7 เป็นแบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน จำนวน 12 ข้อ มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .78

ตอนที่ 8 เป็นแบบสอบถามความสามารถในการปฐมพยาบาลเบื้องต้น จำนวน 9 ข้อ มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .78

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ผู้วิจัยขอหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อขออนุญาตนายแพทย์ ธนา นิลชัยโกวิทย์และคณะ ภาควิชาจิตเวชศาสตร์ คณะแพทยศาสตร์รามธิบดี มหาวิทยาลัยมหิดล ใช้แบบคัดกรองสุขภาพจิตไทย จี เอช คิว 30

2. ผู้วิจัยทำหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อขออนุญาตผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านป่าสัก อำเภอพรหมพิราม จังหวัดพิษณุโลก เพื่อขอความร่วมมือในการเก็บข้อมูลในวันที่ 9 กรกฎาคม พ. ศ. 2546 ใช้สร้างเครื่องมือสำหรับกรวิจัย

3. ผู้วิจัยทำหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อขออนุญาตผู้อำนวยการโรงเรียนพิรามอุทิศ อำเภอพรหมพิราม จังหวัดพิษณุโลก เพื่อขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลกลุ่มตัวอย่าง

4. ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยขออนุญาตจากครูประจำชั้นประถมศึกษาตอนปลายในการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง ในวันที่ 17 กรกฎาคม พ. ศ. 2546 ถึง วันที่ 25 กรกฎาคม พ. ศ. 2546 โดยแจกแบบสอบถาม จำนวนทั้งสิ้น 428 ฉบับ และรับคืนมาจำนวน 428 ฉบับ และคัดแบบสอบถามที่มีความสมบูรณ์ปรากฏว่า สมบูรณ์ทุกฉบับมาให้คะแนนตามเกณฑ์ที่กำหนด จากนั้นนำมาวิเคราะห์ข้อมูล เพื่อทดสอบสมมติฐานต่อไป

การจัดทำและวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาครั้งนี้ผู้วิจัย ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้คอมพิวเตอร์โปรแกรม SPSS/FW ดังนี้

1. หาค่าสถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S)

2. วิเคราะห์ความสัมพันธ์ของปัจจัยด้านส่วนตัว ด้านครอบครัว ด้านสิ่งแวดล้อม กับความสามารถในการปฐมพยาบาลเบื้องต้น โดยใช้สถิติวิเคราะห์หาค่าสหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (The Pearson Product Moment Correlation Coefficient)

3. วิเคราะห์ปัจจัยด้านส่วนตัว ด้านครอบครัว ด้านสิ่งแวดล้อม ที่ส่งผลต่อความสามารถในการปฐมพยาบาลเบื้องต้น โดยใช้การวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ (Stepwise Multiple Regression Analysis)

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S)
2. สถิติวิเคราะห์คุณภาพเครื่องมือ

2.1 หาค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถามเป็นรายข้อ โดยใช้เทคนิค 25% ของกลุ่มสูง-กลุ่มต่ำ แล้วทดสอบด้วย t-test

2.2 หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม โดยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์ของแอลฟา (α -Coefficient) ของครอนบาค (Cronbach)

3. สถิติวิเคราะห์สมมติฐาน ได้แก่

3.1 วิเคราะห์ความสัมพันธ์ของปัจจัยด้านส่วนตัว ด้านครอบครัว ด้านสิ่งแวดล้อม กับความสามารถในการปฐมพยาบาลเบื้องต้น โดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (The Pearson Product Moment Correlation Coefficient) เพื่อทดสอบสมมติฐานข้อ 1

3.2 วิเคราะห์ปัจจัยด้านส่วนตัว ด้านครอบครัว ด้านสิ่งแวดล้อม ที่ส่งผลต่อความสามารถในการปฐมพยาบาลเบื้องต้น โดยใช้การวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ (Stepwise Multiple Regression Analysis) เพื่อทดสอบสมมติฐานข้อ 2

สรุปผลการศึกษาค้นคว้า

1. ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ทางบวกกับความสามารถในการปฐมพยาบาลเบื้องต้น มี 6 ปัจจัย ได้แก่ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 (X_3) ทักษะติดต่อการเรียนรู้วิชาการลูกเสือและยุวกาชาด (X_8) บุคลิกภาพ (X_9) สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับผู้ปกครอง (X_{11}) สัมพันธภาพระหว่างครูกับนักเรียน (X_{12}) สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน (X_{13})

2. ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ทางลบกับความสามารถในการปฐมพยาบาลเบื้องต้น มี 2 ปัจจัย ได้แก่ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 (X_4) สุขภาพจิต (X_{10})

3. ปัจจัยที่ไม่มีความสัมพันธ์กับความสามารถในการปฐมพยาบาลเบื้องต้น มี 5 ปัจจัย ได้แก่ เพศชาย (X_1) เพศหญิง (X_2) ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 (X_5) อาชีพของผู้ปกครองที่เกี่ยวข้องกับงานทางด้านสุขภาพ (X_6) อาชีพของผู้ปกครองที่ไม่เกี่ยวข้องกับการงานทางด้านสุขภาพ (X_7)

4. ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสามารถในการปฐมพยาบาลเบื้องต้น เรียงลำดับจากที่ส่งผลมากที่สุดไปน้อยที่สุด มี 4 ปัจจัย ได้แก่ สัมพันธภาพระหว่างครูกับนักเรียน (X_{12}) สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน (X_{13}) ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 (X_4) และอาชีพของผู้ปกครองที่ไม่เกี่ยวข้องกับการงานทางด้านสุขภาพ (X_7)

5. สมการพยากรณ์ความสามารถในการปฐมพยาบาลเบื้องต้นของนักเรียนมีดังนี้

5.1 สมการรูปคะแนนดิบ

$$\hat{Y} = 1.599 + .128 X_{12} + .097 X_{13} - .104 X_4 - .108 X_7$$

5.2 สมการรูปคะแนนมาตรฐาน

$$Z = .255 X_{12} + .197 X_{13} - .141 X_4 - .087 X_7$$

อภิปรายผลการศึกษาค้นคว้า

จากผลการศึกษาค้นคว้าอภิปรายได้ดังนี้

1. ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ทางบวกกับความสามารถในการปฐมพยาบาลเบื้องต้นของนักเรียนมี 6 ปัจจัย ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 (X_3) ทศนคติต่อการเรียนวิชาลูกเสือและยุวกาชาด (x_8) บุคลิกภาพ (x_9) สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับผู้ปกครอง (x_{11}) สัมพันธภาพระหว่างครูกับนักเรียน (x_{12}) และสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน (x_{13}) อภิปรายได้ดังนี้

1.1 นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 มีความสัมพันธ์ทางบวกกับความสามารถในการปฐมพยาบาลเบื้องต้นของนักเรียนชั้นประถมศึกษาตอนปลาย อย่างมีนัยสำคัญ ทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงว่า นักเรียนชั้นประถมศึกษาชั้นปีที่ 4 มีความสามารถในการปฐมพยาบาลเบื้องต้นดีทั้งนี้เพราะเด็กนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 เริ่มที่จะเรียน และฝึกปฏิบัติเกี่ยวกับการปฐมพยาบาลเบื้องต้น นักเรียนจึงรู้สึกว่าเป็นสิ่งแปลกใหม่ทำให้เป็นสิ่งแปลกใหม่ ทำหาย จึงทำให้เด็กชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 มีความสนใจ ตั้งใจเรียน และชอบในการฝึกปฏิบัติจึงทำให้มีความสามารถในการปฐมพยาบาลเบื้องต้นแตกต่างไปจากระดับชั้นอื่น ๆ ในประถมศึกษาตอนปลาย

1.2 ทศนคติต่อ การเรียนวิชาลูกเสือและยุวกาชาด มีความสัมพันธ์ทางบวกกับความสามารถในการปฐมพยาบาลเบื้องต้น ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาตอนปลายแสดงว่า นักเรียนมีทัศนคติทางบวกต่อการเรียนวิชาลูกเสือและยุวกาชาดมีความสามารถในการปฐมพยาบาลเบื้องต้นดี ทั้งนี้เพราะนักเรียนที่มีทัศนคติที่ดีต่อการเรียนวิชาการลูกเสือและยุวกาชาด ทำให้นักเรียนรู้สึกชอบ สนใจเห็นประโยชน์ของการปฐมพยาบาลเบื้องต้น และมีแนวโน้มในการแสดงพฤติกรรมที่เกี่ยวกับการให้ความสำคัญต่อการเรียน เช่นตั้งใจเรียน ขยันทำกิจกรรมที่ได้รับมอบหมาย เป็นต้นย่อมส่งผลสัมฤทธิ์ในการปฐมพยาบาลเบื้องต้นที่ดี ซึ่งสอดคล้องกับ เมเร็น และเลมัน (รพีพรรณ สุธาปัญญกุล 2542 : 37 ; อ้างอิงจาก Mehrens and Lehman. 1970) ที่พบว่านักเรียนจะเรียนได้ดีเพียงใดนั้นไม่ได้ขึ้นอยู่กับความสามารถหรือเชาว์ปัญญาเพียงอย่างเดียวองค์ประกอบอื่น ๆ ก็มีโนภาพแห่งตนดี มีความสามารถในการทำสิ่งต่าง ๆ ได้ดี ทั้งนี้เพราะนักเรียนที่มีความคิด ความรู้สึกต่อตนเองทั้งด้านร่างกาย ความสามารถและจิตใจในด้านบวก ทำให้มีความมั่นใจ และตั้งใจในการดำเนินการต่าง ๆ ให้บรรลุเป้าหมายซึ่งทำให้เกิดคุณลักษณะของผู้ที่มีความสามารถต่าง ๆ สูง

1.3 บุคลิกภาพ มีความสัมพันธ์ทางบวกกับความสามารถในการปฐมพยาบาลเบื้องต้นของนักเรียนประถมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนพืชมอทิศ อำเภอพรหมพิราม จังหวัดพิษณุโลก แสดงว่า บุคลิกภาพส่วนใหญ่ของนักเรียนเป็นบุคลิกภาพแบบ เอ มีความสามารถในการปฐมพยาบาลเบื้องต้นดี ทั้งนี้เพราะนักเรียนที่มีบุคลิกภาพแบบ เอ เป็นผู้ที่ชอบค้นคว้าหาความรู้ใหม่ๆ อยู่เสมอ มีความกระตือรือร้นในการเรียนไม่อยู่นิ่ง ชอบมีกิจกรรมต่าง ๆ ทำ ชอบทำงานให้ประสบผลสำเร็จและทำหาย รักความก้าวหน้า และมีความมานะพยายาม ซึ่งสอดคล้องกับ ผลการวิจัย ของ ไคล์เวอร์ และไวน์ดเนอร์ (Kleiwer and Weidner. 1987:204) พบว่าเด็กที่มีบุคลิกภาพแบบ เอ จะทำงานสำเร็จมากกว่าเด็กที่มีบุคลิกภาพแบบ บี ซึ่งเด็กที่มีบุคลิกภาพแบบ เอ มีความตั้งใจเรียนดี ซึ่งสอดคล้องกับ อัจฉรา วงศ์วัฒนาวงศ์ (2533 : 126 – 127) ที่ศึกษาบุคลิกภาพแบบ เอ และบุคลิกภาพแบบ บี ที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการเรียนพบว่า บุคคลที่มีพฤติกรรมเรียนมีบุคลิกภาพแบบ เอ

1.4 สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับผู้ปกครอง มีความสัมพันธ์ทางบวกกับความสามารถในการปฐมพยาบาลเบื้องต้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ .01 แสดงว่านักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาตอนปลาย

โรงเรียนพินิจอุทิศ อ. พรหมพิราม จ. พิษณุโลก ที่มีสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับผู้ปกครองดี มีความสามารถในการปฐมพยาบาลเบื้องต้นดีด้วย ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการปฏิบัติตนของผู้ปกครองนักเรียนให้มีความรักความเข้าใจ เอาใจใส่ ดูแล อบรมสั่งสอน และการปฏิบัติตนของนักเรียนต่อผู้ปกครองด้วยความเคารพ เชื่อฟัง คำสั่งสอนคำแนะนำทั้งด้านส่วนตัวและการเรียน ทำให้นักเรียนเกิดความเกรงกลัวพร้อมที่จะเรียนรู้และตั้งใจและไม่ทอดทิ้งในการทำสิ่งต่าง ๆ

1.5 สัมพันธภาพระหว่างครูกับนักเรียน มีความสัมพันธ์ทางบวกกับความสามารถในการปฐมพยาบาลเบื้องต้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงว่านักเรียนระดับประถมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนพินิจอุทิศ อ. พรหมพิราม จ. พิษณุโลกที่มีสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับครูอยู่ในระดับดีมีความสามารถในการปฐมพยาบาลเบื้องต้นดีทั้งนี้เพราะนักเรียนที่มีความสัมพันธ์ที่ดีกับครูจะมีความสนิทสนมกล้าที่จะถามและปรึกษาในการเรียน จะทำให้เกิดบรรยากาศในการเรียนรู้ในด้านการปฐมพยาบาลเบื้องต้นเมื่อครูสอนในการปฏิบัติในด้านการปฐมพยาบาลเบื้องต้นเด็กก็จะสนใจ อยากที่จะเรียนแบบ นอกจากนี้ สัมพันธภาพที่ดีระหว่างครูกับนักเรียนจะทำให้เด็กเกิดการเรียนรู้ในการปฏิบัติให้เกิดความสามารถในการปฐมพยาบาลเบื้องต้นที่ดี ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของโคแกน (Cogan. 1975 : 135 – 139) ที่ศึกษาเรื่องพฤติกรรมการสอนของครูพบว่าความสัมพันธ์ที่เป็นมิตรระหว่างนักเรียนกับครูดี ทำให้การเรียนของนักเรียนดีขึ้น นักเรียนกับครูมีความสัมพันธ์กันมากเพียงใด นักเรียนสามารถพัฒนาความสามารถในการเรียนรู้ให้สูงถึงขีดสุดมากเท่านั้น

1.6 สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน มีความสัมพันธ์ทางบวกกับความสามารถในการปฐมพยาบาลเบื้องต้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงว่านักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนพินิจอุทิศ อ. พรหมพิราม จ. พิษณุโลก มีสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อนอยู่ในระดับปานกลางมีความสามารถในการปฐมพยาบาลเบื้องต้นดี ทั้งนี้เพราะนักเรียนกับเพื่อนมีการช่วยเหลือพึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกัน มีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นมีความใกล้ชิด มีความสนิทสนมกัน มีการทำกิจกรรมร่วมกันด้วยความรักและความสามัคคี ทำให้นักเรียนมีความมั่นใจตั้งใจในการเรียนและทำกิจกรรมต่างๆ ซึ่งสอดคล้องกับความคิดของสมชาย ชิตธนกุล (2526 : 100-101) ที่กล่าวว่า การรวมกลุ่มกันของนักเรียนทำให้นักเรียนรู้สึกอบอุ่น ปลอดภัย และเป็นส่วนหนึ่งของกลุ่มมีโอกาสฝึกทักษะทางสังคม มีความสนุกสนานกับการมีกิจกรรมกลุ่ม

2. ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ทางลบกับ ความสามารถในการปฐมพยาบาลเบื้องต้นมี 2 ตัว ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 (X4) และสุขภาพจิต (X10) อภิปรายดังนี้

2.1 นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 มีความสัมพันธ์ทางลบกับความสามารถในการปฐมพยาบาลเบื้องต้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงว่า นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 มีความสามารถในการปฐมพยาบาลเบื้องต้นไม่ดีทั้งนี้เพราะ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 เคยเรียนมาแล้วทำให้นักเรียนเกิดความเบื่อหน่าย ในสิ่งที่ได้เรียนแล้ว รู้แล้ว จึงทำให้นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 นี้ ไม่สนใจที่จะอยากเรียนรู้ ทำให้ไม่ตั้งใจเรียน ไม่อยากเข้าร่วมกิจกรรม จึงทำให้นักเรียนในชั้นนี้มีความสามารถในการปฐมพยาบาลไม่ดีได้ ซึ่งทำให้นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 มีความสัมพันธ์ทางลบกับความสามารถในการปฐมพยาบาลเบื้องต้นนั่นเอง

2.2 สุขภาพจิต มีความสัมพันธ์ทางลบ กับความสามารถในการปฐมพยาบาลเบื้องต้นอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 แสดงว่า นักเรียนชั้นประถมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนพินิจอุทิศ มีคะแนนแบบคัดกรองไทย จี.เอส.คิว 30 ต่ำ(0-5 คะแนน) ถือว่าเป็นผู้มีสุขภาพจิตดี และผู้ที่มีคะแนนมากกว่า

(6 คะแนนขึ้นไป) ถือว่าเป็นผู้มีสุขภาพจิตไม่ดี ซึ่งเป็นเกณฑ์การแปลผลของ นายแพทย์ธนา นิลชัยโกวิทย์ และคนอื่น ๆ (2539:) ทั้งนี้ นักเรียนส่วนใหญ่มีคะแนนแบบคัดกรอง ไทย.จี.เอส.คิว 30 ถือว่านักเรียนสุขภาพจิตดี

มีความสามารถในการปฐมพยาบาลเบื้องต้นดีด้วย ซึ่งผู้ที่มีสุขภาพจิตดี ก็จะทำให้สามารถแก้ไขเหตุการณ์ต่างๆที่เกิดขึ้นได้ อาจเนื่องมาจากอุบัติเหตุที่เกิดขึ้นกับตัวเองและผู้อื่นมีสติที่จะแก้ปัญหาต่างๆได้ด้วยตนเอง

3. ปัจจัยที่ไม่มีความสัมพันธ์กับการปฐมพยาบาลเบื้องต้นของนักเรียน มี 5 ตัว ได้แก่ เพศชาย (X1) เพศหญิง(X2) นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 (X5) อาชีพของผู้ปกครองที่เกี่ยวข้องกับงานทางด้านสุขภาพ (X6)และอาชีพของผู้ปกครองที่ไม่เกี่ยวข้องกับการงานทางด้านสุขภาพ (X7)

3.1 เพศชาย ไม่มีความสัมพันธ์กับความสามารถในการปฐมพยาบาลเบื้องต้น แสดงว่านักเรียนชาย บางคนมีความสามารถในการปฐมพยาบาลเบื้องต้นดี ทั้งนี้เพราะนักเรียนชายกล้าแสดงออกหลายด้าน นักเรียนชายอาศัยกลุ่มเพื่อน ทำให้นักเรียนมีโอกาสเรียนรู้ ปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่นดี มีการแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารกัน ถ่ายทอดความคิด ความรู้สึกสื่อกัน เกิดการเรียนรู้สิ่งต่าง ๆ ได้เร็ว ในการทำกิจกรรมต่าง ๆ

นักเรียนชายบางคนมีความความสามารถในการปฐมพยาบาลเบื้องต้นไม่ดี ทั้งนี้เพราะนักเรียนชายบางคนอาจจะไม่ชอบเรียนวิชาการลูกเสือและยุวกาชาด ทำให้เกิดความเบื่อหน่าย ไม่ชอบมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมการเรียนการสอน ไม่กล้าแสดงออก ไม่ตั้งใจเรียนไม่มีความกระตือรือร้น และไม่เห็นความสำคัญของการเรียน ซึ่งส่งผลให้มีความสามารถในการปฐมพยาบาลเบื้องต้นไม่ดี

3.2 เพศหญิงไม่มีความสัมพันธ์กับความสามารถในการปฐมพยาบาลเบื้องต้น แสดงว่านักเรียนหญิงบางคนมีความสามารถในการปฐมพยาบาลเบื้องต้นดี ทั้งนี้เพราะนักเรียนหญิงมักสนใจสิ่งต่างๆ ที่อยู่รอบตัว มีความสุขุมรอบคอบ มีความสามารถในงานฝีมือ มีความตั้งใจ สนใจในการทำกิจกรรมต่างๆ สามารถใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ มีความภาคภูมิใจในตนเองสามารถทำกิจกรรมและแก้ไขปัญหาหรือเหตุการณ์เฉพาะหน้าได้ดี

นักเรียนหญิงบางคนมีความสามารถในการปฐมพยาบาลเบื้องต้นไม่ดี ทั้งนี้เพราะนักเรียนหญิงบางคนอาจไม่ชอบ ไม่กล้าแสดงออก ขี้อายชอบอยู่ตามลำพังไม่เข้าร่วมกลุ่ม ไม่ชอบทำกิจกรรมร่วมกับเพื่อน ไม่มีความกระตือรือร้น และไม่เห็นความสำคัญของการเรียน ซึ่งส่งผลให้มีความสามารถในการปฐมพยาบาลเบื้องต้นไม่ดี

3.3 นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ไม่มีความสัมพันธ์กับความสามารถในการปฐมพยาบาลเบื้องต้น แสดงว่านักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนพิรามอุทิศ อำเภอพรหมพิราม จังหวัดพิษณุโลก บางคนมีความสามารถในการปฐมพยาบาลเบื้องต้นดี ทั้งนี้เพราะนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เป็นนักเรียนยึดกลุ่มเพื่อนเป็นสำคัญต้องรับผิดชอบต่อการเรียนมากขึ้น มีวุฒิภาวะสูงขึ้น และนักเรียนต้องค้นคว้ามากขึ้น ต้องมีการช่วยเหลือกันมากขึ้น จากเพื่อนกับเพื่อน พี่กับน้อง ซึ่งทำให้นักเรียนมีความอดทนและสนใจในการแก้ไขเหตุการณ์หรือทำกิจกรรมต่างๆได้ดี

นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 บางคนมีความสามารถในการปฐมพยาบาลไม่ดี ทั้งนี้เพราะนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ต้องเรียนหนัก ทางด้านวิชาการเพื่อสอบเข้าเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 1 ทำให้เกิดความเครียด ไม่มีเวลาเข้าร่วมกิจกรรม เพราะต้องค้นคว้าหาความรู้เพิ่มมากขึ้นในการสอบเข้าศึกษาต่อจึงทำให้นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีความสามารถในการปฐมพยาบาลไม่ดี

3.4 อาชีพของผู้ปกครองที่เกี่ยวข้องกับงานด้านสุขภาพ ไม่สัมพันธ์กับความสามารถในการปฐมพยาบาลเบื้องต้นแสดงว่า นักเรียนบางคนที่มีอาชีพที่เกี่ยวข้องกับงานทางด้านสุขภาพ นักเรียนมีความสามารถในการปฐมพยาบาลเบื้องต้นดี ทั้งนี้เพราะผู้ปกครองที่มีอาชีพที่เกี่ยวข้องกับงานทางด้านสุขภาพมีความรู้ในการปฏิบัติการปฐมพยาบาลเบื้องต้น ผู้ปกครองสามารถให้ข้อเสนอแนะในการปฐมพยาบาลเบื้องต้นได้เป็นอย่างดี

นักเรียนบางคนที่มีผู้ปกครองมีอาชีพที่เกี่ยวข้องกับงานด้านสุขภาพ นักเรียนมีความสามารถในการปฐมพยาบาลเบื้องต้นไม่ได้ ทั้งนี้เพราะผู้ปกครองที่มีอาชีพที่เกี่ยวข้องในด้านสุขภาพมีความรู้ในการปฏิบัติการปฐมพยาบาลเบื้องต้นไม่มีเวลา เพราะต้องทำงานเป็นช่วงเวลาต่างจากคนอื่นและเมื่อนักเรียนต้องการจะถามข้อสงสัยเกี่ยวกับการปฐมพยาบาลเบื้องต้นผู้ปกครองไม่อยู่ซึ่งต้องทำงานซึ่งเป็นเวลาที่ไม่สัมพันธ์กัน ขาดความเอาใจใส่ หรือสนับสนุนในการเรียน จึงทำให้นักเรียนมีความสามารถในการปฐมพยาบาลเบื้องต้นไม่ได้

3.5 อาชีพของผู้ปกครองที่ไม่เกี่ยวข้องกับการทำงาน ทางด้านสุขภาพไม่สัมพันธ์กับความสามารถในการปฐมพยาบาลเบื้องต้นแสดงว่า นักเรียนที่มีผู้ปกครองมีอาชีพไม่เกี่ยวข้องกับการทำงานทางด้านสุขภาพ นักเรียนมีความสามารถในการปฐมพยาบาลเบื้องต้นดี ทั้งนี้เพราะผู้ปกครองของนักเรียนที่มีอาชีพไม่เกี่ยวข้องกับการทำงานทางด้านสุขภาพ อาจมีความตั้งใจ สนใจ ที่จะศึกษาค้นคว้าจากหนังสือ โทรทัศน์ วิทยุ และอาจเข้าร่วมการอบรมในการปฐมพยาบาลเบื้องต้นทำให้มีความรู้ ความสามารถในการปฏิบัติการปฐมพยาบาลเบื้องต้น และสามารถให้คำแนะนำแก่บุตรหลานได้ ซึ่งสอดคล้องกับ วชิรา กลัสโกศล (2539:1). ที่กล่าวว่า บุคคลที่มีความสามารถทางด้านการปฐมพยาบาลเบื้องต้นจะต้องให้การพยายามเบื้องต้นแก่ผู้ที่ได้รับบาดเจ็บ หรือเจ็บป่วยได้อย่างรวดเร็วและถูกต้องโดยไม่จำเป็นต้องเป็นผู้ที่ทำงานทางด้านการรักษาพยาบาล เท่านั้น ดังนั้นนักเรียนที่มีผู้ปกครองมีอาชีพไม่เกี่ยวข้องกับการทำงานทางด้านสุขภาพมีแนวโน้มส่งผลให้นักเรียนมีความสามารถในการปฐมพยาบาลเบื้องต้นดี

นักเรียนบางคนที่มีผู้ปกครองมีอาชีพไม่เกี่ยวข้องกับการทำงานทางด้านสุขภาพ นักเรียนมีความสามารถในการปฐมพยาบาลเบื้องต้นไม่ได้ ทั้งนี้เพราะผู้ปกครองที่มีอาชีพไม่เกี่ยวข้องกับการทำงานทางด้านสุขภาพไม่มีความรู้ในการปฏิบัติการปฐมพยาบาลเบื้องต้น จึงไม่สามารถที่จะชี้แนะหรือสอนการปฐมพยาบาลเบื้องต้นได้ ทำให้นักเรียนไม่ได้ความรู้ และไม่สามารถปฏิบัติการปฐมพยาบาลเบื้องต้นได้ ดังนั้น นักเรียนที่มีผู้ปกครองมีอาชีพไม่เกี่ยวข้องกับการทำงานทางด้านสุขภาพจึงส่งผลให้นักเรียนมีความสามารถในการปฐมพยาบาลเบื้องต้นไม่ได้

4. ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสามารถในการปฐมพยาบาลเบื้องต้นของนักเรียนชั้นประถมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนพินิจอุทิศ อำเภอพรหมพิราม จังหวัดพิษณุโลก โดยเรียงลำดับจากมากที่สุดไปหาน้อยที่สุด มี 4 ปัจจัย ได้แก่ สัมพันธภาพระหว่างครูกับนักเรียน (x_{12}) สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน (x_{13}) นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 (x_4) และอาชีพของผู้ปกครองที่ไม่เกี่ยวข้องกับการทำงานทางด้านสุขภาพ (x_7) ตามลำดับอภิปรายได้ดังนี้

4.1 สัมพันธภาพระหว่างครูกับนักเรียนที่ส่งผลต่อความสามารถในการปฐมพยาบาลเบื้องต้นของนักเรียนประถมศึกษาตอนปลายเป็นอันดับแรก แสดงว่านักเรียนมีสัมพันธภาพที่ดีกับครูส่งผลต่อความสามารถในการปฐมพยาบาลเบื้องต้นดี ทั้งนี้เพราะ การที่ครูกับนักเรียนมีความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน ครูให้ความเป็นกันเองเอาใจใส่เด็กนักเรียนให้ความช่วยเหลือแก่เด็กนักเรียน เด็กจะมีความอบอุ่นมีความรู้สึกที่ดีต่อครู เคารพเชื่อฟังคำสั่งสอนของครู และทำให้เกิดความกระตือรือร้น เอาใจใส่ตั้งใจเรียนซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของบุษ (วิลาศ บุญทองขาว.2527:16; อ้างอิงจาก Butth.1942) ได้ศึกษาเรื่องบรรยากาศการเรียนการสอนในโรงเรียนประถมศึกษาตามทัศนะของนักเรียน ครูและผู้บริหารเขตการศึกษา 4. พบว่าบรรยากาศทางการเรียนที่มีสัมพันธภาพที่ดีระหว่างครูกับนักเรียนนั้นส่งเสริมให้เด็กสามารถปรับตัวได้ดียิ่งขึ้น และจะตั้งใจเรียนและมีทัศนคติที่ดีในการเรียนเพิ่มขึ้น เป็นการส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียน

4.2 สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน ส่งผลต่อความสามารถในการปฐมพยาบาลเบื้องต้นของนักเรียนชั้นประถมศึกษาตอนปลายเป็นอันดับที่ 2 แสดงว่านักเรียนที่มีความสัมพันธ์ที่ดีกับเพื่อนดีส่งผลต่อความสามารถในการปฐมพยาบาลเบื้องต้นดี ทั้งนี้เพราะการที่นักเรียนมีความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน ให้การช่วยเหลือพึ่งพากันและกันด้านการเรียนการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกันทางการเรียน ความห่วงใย ใกล้ชิดสนิทสนม

ซึ่งกันและกัน การทำกิจกรรมต่างๆ ร่วมกันในกลุ่มเพื่อนย่อมส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน สังคมกลุ่มเพื่อนดี นักเรียนก็จะได้รับอิทธิพลของเพื่อนไปด้วย หากพฤติกรรมของกลุ่มเพื่อนไม่ดีก็จะส่งผลกระทบต่อสภาพร่างกายจิตใจและการเรียนของนักเรียน ดังนั้นสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อนจึงส่งผลเป็นอันดับที่ 2 ต่อความสามารถในการปฐมพยาบาลเบื้องต้นของนักเรียนประถมศึกษาตอนปลาย

4.3 นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ส่งผลต่อความสามารถในการปฐมพยาบาลเบื้องต้น ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาตอนปลาย รองลงมาเป็นอันดับที่ 3 แสดงว่านักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 มีความสามารถในการปฐมพยาบาลเบื้องต้นไม่ดีทั้งนี้เพราะ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ได้เรียนรู้ และฝึกปฏิบัติเกี่ยวกับการปฐมพยาบาลเบื้องต้นมาบ้างแล้วเมื่อเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ซึ่งมีในหลักสูตรจึงทำให้เกิดความเบื่อหน่ายเมื่อต้องมาเรียนอีก จึงทำให้นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 นี้ ไม่สนใจที่จะอยากเรียนรู้ ทำให้ไม่ตั้งใจเรียน ไม่อยากเข้าร่วมกิจกรรม ดังนั้นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 จึงส่งผลเป็นอันดับที่ 3 ต่อความสามารถในการปฐมพยาบาลเบื้องต้นไม่ดี ของนักเรียนประถมศึกษาตอนปลาย

4.4 อาชีพของผู้ปกครองที่ไม่เกี่ยวข้องกับงานทางด้านสุขภาพ ส่งผลต่อความสามารถในการปฐมพยาบาลเบื้องต้น ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาตอนปลายเป็นอันดับที่ 4 ซึ่งเป็นอันดับสุดท้ายแสดงว่าอาชีพของผู้ปกครองที่ไม่เกี่ยวข้องกับงานทางด้านสุขภาพมีผลต่อความสามารถในการปฐมพยาบาลเบื้องต้นไม่ดี ของนักเรียนประถมศึกษาตอนปลายทั้งนี้เพราะ ผู้ปกครองที่ไม่เกี่ยวข้องกับงานทางด้านสุขภาพไม่มีความรู้ ไม่มีเวลา ไม่มีความสามารถในการปฐมพยาบาลเบื้องต้น เมื่อนักเรียนมีข้อสงสัยซักถามผู้ปกครองในการฝึกปฏิบัติการปฐมพยาบาลเบื้องต้น ผู้ปกครองไม่มีความรู้ทางด้านนี้จึงไม่สามารถตอบข้อซักถามในการปฐมพยาบาลเบื้องต้นของนักเรียนได้ ดังนั้นอาชีพของผู้ปกครองที่ไม่เกี่ยวข้องกับงานทางด้านสุขภาพจึงเป็นปัจจัยอันดับสุดท้ายในการส่งผลต่อการปฐมพยาบาลเบื้องต้นไม่ดีของนักเรียนชั้นประถมศึกษาตอนปลาย.

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะทั่วไป

1. เนื่องจากผลการวิจัยครั้งนี้ ระบุว่า สัมพันธภาพระหว่างครูกับนักเรียนที่ส่งผลต่อความสามารถในการปฐมพยาบาลเบื้องต้นของนักเรียนประถมศึกษาตอนปลายเป็นอันดับแรก ดังนั้นจึงควรพัฒนาสัมพันธภาพระหว่างครูกับนักเรียนให้ดียิ่งขึ้นโดยใช้เทคนิคทางจิตวิทยา เช่น กลุ่มสัมพันธ์ เป็นต้น
2. สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน ส่งผลต่อความสามารถในการปฐมพยาบาลเบื้องต้นของนักเรียนชั้นประถมศึกษาตอนปลายเป็นอันดับที่ 2 ดังนั้นจึงควรพัฒนาสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับนักเรียน ให้ดียิ่งขึ้นโดยใช้เทคนิคทางจิตวิทยา เช่น กลุ่มสัมพันธ์ เป็นต้น
3. นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 มีการฝึกปฏิบัติในการปฐมพยาบาลเบื้องต้นไม่ดี ดังนั้นจึงควรต้องมีการพัฒนานักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ให้มีความสามารถในการปฐมพยาบาลเบื้องต้นมากขึ้น
4. อาชีพของผู้ปกครองที่ไม่เกี่ยวข้องกับงานทางด้านสุขภาพมีความสามารถในการปฐมพยาบาลเบื้องต้นไม่ดี เนื่องจากไม่มีความรู้ ไม่มีประสบการณ์ในการฝึกปฏิบัติการปฐมพยาบาลเบื้องต้น ดังนั้นจึงควรมีการจัดอบรมให้ผู้ปกครองเหล่านี้มีความสามารถในการปฐมพยาบาลเบื้องต้นมากขึ้น

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัย

1. ควรศึกษานักเรียนในระดับชั้นอื่นๆ เช่น มัธยมศึกษาตอนต้น มัธยมศึกษาตอนปลาย แล้วนำผลที่ได้มาเปรียบเทียบกัน เพื่อศึกษาถึงความแตกต่างของสภาพแวดล้อมที่อาจมีอิทธิพลต่อความสามารถในการปฐมพยาบาลเบื้องต้น
2. ควรศึกษาถึงความสามารถในการปฐมพยาบาลเบื้องต้นด้านอื่น ๆ เช่น ช่วยคนตกน้ำ ไฟฟ้าช็อต หรือมีการล้าก้อาเจียนที่พบได้บ่อย เพื่อนำไปปฏิบัติในชีวิตประจำวันได้
3. ควรศึกษาถึงความสามารถในการปฐมพยาบาลเบื้องต้นของบุคลากรในโรงเรียน เช่น ผู้บริหาร ครู อาจารย์ และนักการภารโรง เพื่อจะได้จัดกลุ่มอบรมตามความสามารถ
4. ควรพัฒนาสัมพันธภาพระหว่างครูกับนักเรียน นักเรียนกับเพื่อนโดยใช้เทคนิคทางจิตวิทยา เช่น กลุ่มสัมพันธ์ เป็นต้น

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กสิกร ตรัสกุล. (2536). ผลของการเข้าร่วมกลุ่มที่มีต่อทัศนคติต่อวิชาชีพนาฏศิลป์ของนักเรียนนาฏศิลป์ชั้นกลางปีที่ 3 วิทยาลัยนาฏศิลป์กาฬสินธุ์. ปรินญาณพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาการศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- กมลรัตน์ หล้าสูงศรี. (2528). จิตวิทยาการศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : ภาควิชาการแนะแนวและจิตวิทยาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- กองการพยาบาล สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข.(2536) การพยาบาลผู้ป่วยฉุกเฉิน. กรุงเทพฯ: ม.ป.พ.
- กาญจนา คำสุวรรณ (2524) จิตวิทยาเบื้องต้น. กรุงเทพฯ : ทวีการพิมพ์
- การแพทย์,กรม. (2544) คู่มือการปฐมพยาบาลเบื้องต้น พิมพ์ครั้งที่ 2 นนทบุรี : สถาบันการแพทย์ด้านอุบัติเหตุและสาธารณสุข
- การแพทย์,กรม.(2529) สุขภาพจิต กรุงเทพฯ : กองสุขภาพจิต กรมการแพทย์ กระทรวงสาธารณสุข
- คณาจารย์คณะวิชาการศึกษา วิทยาลัยครูสวนดุสิต. (2519). จิตวิทยาการศึกษา. กรุงเทพฯ : ก้าวหน้าการพิมพ์
- โครงการป้องกันอุบัติเหตุ งานควบคุมโรคไม่ติดต่อ กรมการแพทย์กระทรวงสาธารณสุข. (2535) คู่มือการปฐมพยาบาลจากอุบัติเหตุ.องค์การสงเคราะห์ทหารผ่านศึก.
- จรรยา เกษมศรีสังข์. (2537) วิถีเผชิญปัญหาของนักเรียนนายร้อยตำรวจ. ปรินญาณพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาการแนะแนว) กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ . ถ่ายเอกสาร.
- จริยา วิไลวรรณ (2532) ผลของกิจกรรมกลุ่มที่มีผลต่อเจตคติต่อการเรียนวิชาพลศึกษาของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 วิทยาลัยพลศึกษา จังหวัดลำปาง. ปรินญาณพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาการแนะแนว) กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ . อัดสำเนา.
- จำเนียร ช่างโชติ. (2528). จิตวิทยาการเรียนรู้และการเรียนรู้. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- ฉลอง ภิมย์รัตน์.(2521). จิตวิทยาสังคม. กรุงเทพฯ : ประจักษ์การพิมพ์
- ฉวีวรรณ ศิริพรรณ และคนอื่นๆ. (2527,มิถุนายน)."สุขภาพจิตเด็กนักเรียนในภาคเหนือ",สมาคมจิตแพทย์แห่งประเทศไทย 29 (2):103-109.
- เฉลิมพล ศรีทรงษ์ และเสถียร เหลืองอร่าม. (2521). ทัศนคตินักศึกษามหาวิทยาลัยรามคำแหง. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- ชมพูนุท พงษ์ศิริ. (2535). ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับความวิตกกังวลในการฝึกปฏิบัติงานบนหอผู้ป่วยของนักศึกษาพยาบาล วิทยาลัยพยาบาล สภากาชาดไทย กรุงเทพมหานคร. ปรินญาณพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาการแนะแนว). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ . ถ่ายเอกสาร.
- ชวนชัย เชื้อสาธุชน. (2522). ตัวแปรที่มีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยของ นักเรียนมัธยมศึกษา ปีที่ 3 ในจังหวัดชลบุรี. ปรินญาณพนธ์ กศ.ม. (การมัธยมศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ชัยพร พุ่มทองดี. (2534). การศึกษาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาปฐมพยาบาลของนักเรียนพลตำรวจโรงเรียนตำรวจภูธร 4 โดยการสอนด้วยเทปโทรทัศน์กับการสอนปกติ. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. (เทคโนโลยีการศึกษา). ขอนแก่น :บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น. ถ่ายเอกสาร.
- ชาติชาย หมั่นสมัค. (2542). การปรับตัวของนักศึกษาโครงการสมทบพิเศษ คณะวิทยาศาสตร์.

- สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง. ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาการศึกษา) กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร. ถ่ายเอกสาร.
- ชีรวรรณ นิจนตร. (2526). *สภาเชิงจิต-สังคมในโรงเรียนกับสุขภาพจิตของนักเรียนวัยรุ่นในเขตกรุงเทพมหานคร*. ปรินญาณิพนธ์ กศ.ด (พัฒนศึกษาศาสตร์) กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. อัดสำเนา.
- ชูชีพ อ่อนโคกสูง. (2522). *จิตวิทยาการศึกษา*. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช.
- ชูศรี วงศ์รัตน (2537) *เทคนิคการใช้สถิติเพื่อการวิจัย* พิมพ์ครั้งที่ 6 กรุงเทพฯ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
- เชิดศักดิ์ ไชวสินธุ์. (2520). *การวัดทัศนคติและบุคลิกภาพ*. กรุงเทพฯ : สำนักทดสอบทางการศึกษาและจิตวิทยา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ธนา นิลชัยโกวิท และคนอื่นๆ. (2539) *ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับปัญหาสุขภาพจิตของประชาชนเขตหนองจอก* กรุงเทพฯ. สมาคมจิตแพทย์แห่งประเทศไทย.
- ธีรพร อุวรรณโณ. (2529). *จิตวิทยาสังคม*. กรุงเทพฯ : คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ธีระ ชัยยุทธบรรยง และอื่นๆ. (2539). *ผลของการใช้กิจกรรมกลุ่มสร้างคุณภาพกับกิจกรรมการพิจารณาสร้างเสริมค่านิยมที่มีต่อระดับการพัฒนา และเจตคติเชิงจริยธรรมด้านความซื่อสัตย์*. กรุงเทพฯ : ศูนย์แนะแนวการศึกษาและอาชีพ กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ.
- นภาพร เมฆรักชาวนิช. (2515). *ความสัมพันธ์ระหว่างนิสัยในการเรียน ทัศนคติในการเรียนสัมฤทธิ์ผลทางการเรียน*. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (จิตวิทยาการศึกษา) กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.
- นิภาพรรณ โสมนะพันธ์.(2535)*การศึกษาเปรียบเทียบบุคลิกภาพของบุคคลตามลำดับที่การเกิดการอบรมเลี้ยงดูและสถานภาพทางเศรษฐกิจ*. ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาการศึกษา) กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- นิลวรรณ ศิริอังกุล.(2535) *สุขภาพจิตของนักเรียนในชุมชนแออัด. เขตห้วยขวาง กรุงเทพฯ . ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาการแนะแนว) กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.*
- บุปผา ประทีปทอง. (2542). *ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับทัศนคติต่อการเรียนวิชาดนตรี-นาฏศิลป์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาตอนปลายโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร เขตคลองสาม กรุงเทพมหานคร*. ปรินญาณิพนธ์.กศ.ม. (จิตวิทยาการศึกษา) กรุงเทพฯ :บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ถ่ายเอกสาร.
- ประภาเพ็ญ สุวรรณ.(2520).*ทัศนคติ : การวัดการเปลี่ยนแปลงและพฤติกรรมอนามัย*.กรุงเทพฯ:ไทยวัฒนาพานิช.
- ประสาธ อิศระปริดา. (2522). *จิตวิทยาการศึกษา*. กรุงเทพฯ : กราฟฟิคอาร์ท.
- ปราณี รามสูตร. (2528). *จิตวิทยาการศึกษา*.กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์เจริญกิจ.
- ปิยาภรณ์ กิจอุดมทรัพย์. (2539).*ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับลักษณะมุ่งอนาคตของนักศึกษาหลักสูตรวิชาชีพพระยาศน์วิทยาลัยสารพัดช่าง กรุงเทพมหานคร*. ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม. (การอุดมศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร
- เปรมสุรีย์ เชื่อมทอง. (2526) *การเปรียบเทียบปัญหาสุขภาพจิตของเด็กวัยรุ่นในสถานสงเคราะห์กับเด็กวัยรุ่นในโรงเรียน*.ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาการแนะแนว) กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร
- ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์. (2530). *สุขภาพจิตเบื้องต้น*. กรุงเทพฯ : บัณฑิตการพิมพ์.

- ผุสดี ธรรมรักษ์. (2525). *การปฐมพยาบาล*. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- พรจิรา วงศ์ชนะภัย. (2545). *ปัจจัยที่ส่งผลต่อสุขภาพจิตของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นโรงเรียนมัธยมศึกษาในสหวิทยาเขตเสรีไทย. ปรินญานิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาการศึกษา) กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.*
- พรณี ชูชัย. (2522). *จิตวิทยาการสอน*. กรุงเทพฯ : คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- พิมลศรี จันทราพร. (2540). *สุขภาพจิตของครูและนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดสุราษฎร์ธานี. ปรินญานิพนธ์ กศ.ม. (สุศึกษา) กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. อัดสำเนา.*
- ไพฑูรย์ สินลารัตน์. (2525). *การอุดมศึกษาไทย : จากอดีตสู่อนาคต. เอกสารประกอบการบรรยายพิเศษภาควิชาอุดมศึกษา. กรุงเทพฯ : คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย*
- รพีพรรณ สุทธาปัญญกุล. (2541). *การศึกษาทัศนคติต่อการเรียนสาขาวิชาคหกรรมศาสตร์ของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล ในเขตกรุงเทพมหานคร. ปรินญานิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาการแนะแนว). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร*
- รัชนิพร ภูกร. (2530). *การปฐมพยาบาล. พิมพ์โลก : วิทยาลัยครูพุดสงคราม .*
- ร่ำแพน พรเทพเกษมสันต์. (2528). *เอกสารประกอบการสอนการปฐมพยาบาล. ชลบุรี : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ บางแสน.*
- วชิรา กลีโกศล. (2539). *การปฐมพยาบาลและเคหพยาบาล. พิมพ์ครั้งที่ 6. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยมหิดล.*
- วาสนา พิทักษ์สาธิต. (2527). *ความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะของนักเรียนสภาพการเรียนการสอนในชั้นเรียน และสภาพแวดล้อมทางบ้านกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (มัธยมศึกษา) กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.*
- วิเชียร เกตุสิงห์. (2538, กุมภาพันธ์ – มีนาคม). "คำเฉลี่ยกับการแปลความหมาย: เรื่องง่าย ๆ ที่บางครั้งก็พลาดได้" *ข่าวสารการวิจัยกับการศึกษา* 18(3):8-11.
- วิภากร วรหาญ, จงรัก อิฐรัตน์, สุวรรณ บุญยะสิทธิ์. (2541) *การปฐมพยาบาลและการพยาบาลฉุกเฉิน. ขอนแก่น : มหาวิทยาลัยขอนแก่น.*
- วิมล หนองพงษ์. (2538). *ผลกิจกรรมกลุ่มที่มีต่อสัมพันธภาพระหว่างบุคคลของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนองค์กรักษ์ จังหวัดนครนายก. ปรินญานิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาการแนะแนว). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.*
- วิรัตน์ ศรีนพคุณ, ศรี ศรีนพคุณ. (2543) *การปฐมพยาบาล. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย*
- วิลาศ บุญทองขาว. (2527). *บรรยากาศการเรียนการสอนในโรงเรียนประถมศึกษาตามทัศนะของนักเรียน ครู และผู้บริหารเขตการศึกษา 4. ปรินญานิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาการแนะแนว) กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ . ถ่ายเอกสาร.*
- เสนอ อินทสุขศรี. (2526) *การปฐมพยาบาลเบื้องต้น. กรุงเทพฯ : เจริญวิทย์การพิมพ์*
- สำนักงานบรรเทาทุกข์และประชานามัยพิทักษ์ สภากาชาดไทย. (2541) *คู่มือการปฐมพยาบาล. กรุงเทพฯ : บริษัท 21 เซ็นจูรี่ จำกัด*
- สุกัญญา แยมยิม. (2541). *ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับความตั้งใจเรียนของนักเรียนหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ วิทยาลัยสารพัดช่างสีพระยา. ปรินญานิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาการศึกษา) กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ . ถ่ายเอกสาร.*

- สุชา จันทรเอม และ สุรางค์ จันทรเอม. (2521). *จิตวิทยาในห้องเรียน*. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์โอเดียนสโตร์.
- สุชาติ ศิริสุขไพบูลย์. (2528). *ทฤษฎีการเรียนรู้*. กรุงเทพฯ : ภาควิชาครุศาสตร์ศรีธรรมาภรณ์ คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ.
- สุชาติ โสมประยูร. (2525). *การสอนสุขศึกษา*. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช.
- สุนีย์ วีระดากร. (2525). *จิตวิทยาการศึกษา*. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์สถานสงเคราะห์หญิงปากเกร็ด.
- สุรางค์ ไคว้ตระกูล. (2536). *จิตวิทยาการศึกษา*. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- เสาวรัตน์ จุลรัตน์. (2535). *ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับปัญหาการเรียนของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้นในโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดนครราชสีมา*. ปรินทิพนิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาการศึกษา) กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- อัจฉรา วงศ์พัฒนามงคล. (2533). *ตัวแปรทางพฤติกรรมศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาต่อในระดับบัณฑิตวิทยาลัย*. ปรินทิพนิพนธ์ กศ.ม. (การวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ประยุกต์). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ . ถ่ายเอกสาร.
- Allport, Gardon W. (1935). "Attitude in a Machinson ed.," *Handbook at Serial Psychology*. New York: Glalk University Press.
- Ausubel, Dvid P. (1969). *Educationnal Psychology : A cognitive View*. New York : Hole Rimehart. Anderson.
- Bartlett, N.R. (1965). *Threshold as dependent on some energy relations and characteristics of the subject*. In Clarence H. Graham (ed.), *Vision and visual perception*, pp. 154-184. New York : John Wiley & Sons.
- Beeson, R.O. (1973, January). "Immediat Knowledge of Result and Test Performace," *The Journal of Education Research*. 66 (14): 224-226.
- Dr. Brett Delahunt. (1995) *New Zealand First Aid Manual*. Christchurch : Wyatt & Wilson Prin Ltd.,
- Brusick, Ellen Irene. (1991, March). "Perceptions of Alabama Elementary Principals Regarding Their Ability to Respond to Emergency First Aid Needs of Students (liability)," *Dissertation Abstracts Online*. 52(23):07A.
- Burger, Jerry M. (1956). *Personality : Theory and Research*. Belmont, California : Wadsworth Publishing.
- Cobb, S. (1973, Sebtmbere-October) " Social, Social Support and Distress in Old Age," *Psychosomatic Medicine*. 38(12):300-314
- Cronbach, Lee Joseph. (1970). *Essential of Psychological Testing*. 3rd ed. New York : Harper and Row.
- David, Arthur, Decoater. (1971, May). "Some Effects of Different Classroom Conditions upon Interpersonal Relationship; Personal Adjustment and Achievement for College Fresh", *Dissertation Abstracts*. 3(11):355-367.
- Deese, James and Steward H. Hulse. (1967). *The Psychology of Learning*. 3rd ed. New York : McGrawHill.
- Farmer, Richard E., Lynn Hunt, Monaham and Reinhold, Keder. (1984). *Stress Management for Human Service*. Michigan : Sage Publiscation.

- Ferguson, George A. (1981). *Statistical Analysis in Psychology and Education*. 5th ed. Auckland : McGraw-Hill.
- Good, Cater V. (1945). *Dictionary of Education*. New York : McGraw-Hill Book Company, Inc.
- Good, V.C. and others. (1973). *Ed Dictionary of Education*. New York : McGraw-Hill Book Company, Inc.
- Greene, Charles N., Adame, Everett E. Jr. and Evert, Rorald J. (1985). *Management*. Englewood Cliffs, N.J : Prentice-Hall.
- Gouldner, Alvin W. and Halen P. Gouldner. (1963). *Modern Sociology*. New York : Harcourt, Brase and World, Inc.
- Hilgard, E.R. (1962). *Introduction to Psychology*. 3rd ed. New York : Harcourt Brace and World Inc.
- Ian Wilson & Peter M. Kie. (2000) *Active First Aid*. 4th ed. Canberra : PARASOL EMTPTY LIMITED.
- Kandel, Denis B. and Geral S. Lesser. (1963, April). "Parental and Peer Influence on Education Plane of Adolescents", *American Sociological Review*. 34(22):221-222.
- Kanner and others. (1957) "The Mental Environmental." *Child Psychiatry*. 3rd ed. Menasha: George Benta Come.
- Kaplan, Berton H. and others. (1959) *Mental Health and Human Relation in Education*. New York : Harper And Brother.
- Keith J. Karen, Brent Q. Hafen, Daniel Limmer, EMT-P. (1998) *First responder*. 5th ed, USA: Prentice-Hall, Inc.,
- Kenlly, Karen E. and Houston, Ken B. (1985, October). "Type A Behavior in Employed Women : Relation to Work, Marital, and Leisure Variable, Social Support, Stress, Tention, and Health," *Journal of Personality and Social Psychology*. 48(4) : 1067.
- Kliewer, Wendy and Weidner, Gerdi. (1987, February). "Type A Behavior and Aspirtion : A Study of Parnts and Children's Goal Setting," *Developmental Psychology*. 23(2) : 204-209.
- Lewin, K.R., Lewin, Lippet and Lewin, White. (1939, September). "Pattern of Aggessive Behvion Experimenttally Created, Social Climate", *Journal of Psychology*. 10(3) : 271-299.
- Likert, Renie. (1970). *A Technique for the Measurement of Attitude*. Chicago : Rand McNally Company.
- Likert, Renie. (1970). *A Technique for The Measurement of Attitude*. Chicago : Rand McNally Company.
- Luthan, Fred. (1989). *Organizational Behavior*. Sthed. New York : McGraw-Hill.
- Obstuffer, Delbert. (1954, March) *School Mental Education*. New York : Harper and Brothers.
- Organ, Dennis W. and Hamner, Clay W. (1982). *Organizational Behavior*. Plano, Texas : Business Publications.
- Robbins, Stephen P. (1988). *Organizational Behavior*. 4nd ed. Endlewood Cliffs, N.J. : Prentice-Hall.
- Samual, William. (1981). *Personality*. New York : McGraw-Hill.
- Sapal Tachakra. (1996) *Emergency First Aid Manual*. Singapore : Bramley Books
- Serber, J.R. and R.C. Anderson. (1985, Aprill). "Delay Retention Effect in Natural Classroom Settings," *Journal of Educational Psychology*. 67(28):170-173.

- St. John Ambulance. St. Andrew's Ambulance. Association. British Red Cross. (1993) *First Aid Manual*. 6th ed. London: Dorling Kindersley. Ltd.,
- Strube and others. (1987, April). "Type A Behavior Pattern and Self Evaluation of Abilities : Empirical Test of the Self Appraisal Model," *Journal of Personality and Social Psychology*. 52(5) : 956-974.
- Thoits, Peggy A. (1982, January) "Conceptual, Methodological and Theoretical Problem in Studying Social Support As a Buffer Against Life Stress" *Journal of Health and Social Behavior*. 23(5): 145-159.
- Thurstone, LL. (1967). *Attitude Theory and Measurement*. New York : John Wiley and Sons.
- Tiedman, S.c. (1967, December). "A Study of Pupil-Teacher Relationships," *Journal of Education Research*. 35(25) : 657-644.
- Yamane, Taro. (1970) *Statistics – An Introductory Analysis*. 2nd ed. Tokyo Weatherhill, Inc.,
- Yeshua Ilan. (1991). *First Aid in Emergencies*. Singapore : Longman Publishers (Pte) Ltd,

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก
หนังสือขออนุญาตใช้แบบสอบถาม

ที่ ศธ 0519.12/ 6100

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

/3 สิงหาคม 2546

เรื่อง ขอใช้แบบคัดกรองสุขภาพจิต

เรียน นายแพทย์ธนา นิลชัยโกวิทย์

เนื่องด้วย นางสาวภาวิณี ชาญวิชัย นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาจิตวิทยาการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ดำเนินการทำปริญญานิพนธ์เรื่อง “ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อความสามารถในการปฐมพยาบาลเบื้องต้นของนักเรียนประถมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนพืชมงคล อ.พหลพยุหะ จ.พิษณุโลก” โดยมี รองศาสตราจารย์เวอร์นี กรีกทอง และ อาจารย์พาสณา จุลรัตน์ เป็นคณะกรรมการควบคุมการทำปริญญานิพนธ์ ในการนี้ นิสิตมีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลเพื่อพัฒนาเครื่องมือการวิจัย โดยขอใช้แบบคัดกรองสุขภาพจิต ไทย จี.เอส.คิว 30 เพื่อนำไปใช้ทดลองกับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6 โรงเรียนพืชมงคล อ.พหลพยุหะ จ.พิษณุโลก ในระหว่างเดือนสิงหาคม 2546

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ ได้โปรดพิจารณาให้ นางสาวภาวิณี ชาญวิชัย ได้ใช้แบบคัดกรองสุขภาพจิต ซึ่งจะเป็นประโยชน์ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์นภาพร หะวานนท์)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 02-664-1000 ต่อ 5618, 5731

หมายเหตุ : ต้องการสอบถามข้อมูลเพิ่มเติม กรุณาติดต่อ นิสิต โทรศัพท์ 02-2011903 มือถือ 01-5836116

ภาคผนวก ข
รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิ

ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจเครื่องมือ

1. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. เรณู พุกบุญมี
ภาควิชาพยาบาลศาสตร์ คณะแพทยศาสตร์โรงพยาบาลรามาธิบดี
มหาวิทยาลัยมหิดล
2. ผู้ช่วยศาสตราจารย์พรรณรัตน์ พลอยเลื่อมแสง
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
3. อาจารย์ วิไลลักษณ์ พงษ์โสภา
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ บัณฑิตวิทยาลัย มศว โทร. 5731, 5618

ที่ ทม 1012/ 5250

วันที่ ๔ กรกฎาคม 2546

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญ

เรียน คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

เนื่องด้วย นางสาวภาวิณี ชาญวิชัย นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาจิตวิทยาการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ดำเนินการทำปริญญานิพนธ์ เรื่อง “ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสามารถในการปฐมพยาบาลเบื้องต้นของนักเรียนประถมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนพืชมงคล อำเภอพรหมพิราม จังหวัดพิษณุโลก” โดยมี รองศาสตราจารย์เวอร์นี กรีทอง และ อาจารย์พาสนา จุลรัตน์ เป็นคณะกรรมการควบคุมการทำปริญญานิพนธ์ ในการนี้ บัณฑิตวิทยาลัยขอเรียนเชิญ ผู้ช่วยศาสตราจารย์พรรณรัตน์ พลอยล้อมแสง และ อาจารย์วิไลลักษณ์ พงษ์โสภณ เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบปัจจัยที่ส่งผลต่อความสามารถในการปฐมพยาบาลเบื้องต้นของนักเรียนประถมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนพืชมงคล อำเภอพรหมพิราม จังหวัดพิษณุโลก

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ ได้โปรดพิจารณาให้ข้าราชการในสังกัดเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบให้ นางสาวภาวิณี ชาญวิชัย และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ณ โอกาสนี้ด้วย

(รองศาสตราจารย์นภกรณ์ หะวานนท์)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

ที่ ทม 1012/ 5251

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

4 กรกฎาคม 2546

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญ

เรียน คณะบดีคณะแพทยศาสตร์ โรงพยาบาลรามาธิบดี

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม

เนื่องด้วย นางสาวภาวิณี ชาญวิชัย นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาจิตวิทยาการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ดำเนินการทำปริญญานิพนธ์เรื่อง “ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสามารถในการปฐมพยาบาลเบื้องต้นของนักเรียนประถมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนพืชมอทิศ อำเภอพรหมพิราม จังหวัดพิษณุโลก” โดยมี รองศาสตราจารย์เวรณี กริทอง และ อาจารย์พาสนา จุลรัตน์ เป็นคณะกรรมการควบคุมการทำปริญญานิพนธ์ ในการนี้ บัณฑิตวิทยาลัยขอเรียนเชิญ ผู้ช่วยศาสตราจารย์เรณู พุกบุญมี เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจแบบสอบถามปัจจัยที่ส่งผลต่อความสามารถในการปฐมพยาบาลเบื้องต้นของนักเรียนประถมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนพืชมอทิศ อำเภอพรหมพิราม จังหวัดพิษณุโลก

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ ได้โปรดพิจารณาให้ข้าราชการในสังกัดเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจแบบสอบถามให้ นางสาวภาวิณี ชาญวิชัย และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์นภรณ์ หะวานนท์)

คณะบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณะบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 02-664-1000 ต่อ 5618, 5731

หมายเหตุ : ต้องการสอบถามข้อมูลเพิ่มเติม กรุณาติดต่อ นิสิต โทรศัพท์ 02-2011903 มือถือ 01-5836116

ภาคผนวก ค
หนังสือขอความอนุเคราะห์เพื่อทำการวิจัย

ที่ ทม 1012/5457

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

10 กรกฎาคม 2546

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เพื่อการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนพินามอุทิศ

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม

เนื่องด้วย นางสาวภาวิณี ชาญวิชัย นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาจิตวิทยาการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ดำเนินการทำปริญญานิพนธ์ เรื่อง “ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสามารถในการปฐมพยาบาลเบื้องต้นของนักเรียนประถมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนพินามอุทิศ อำเภอพรหมพิราม จังหวัดพิษณุโลก” โดยมี รองศาสตราจารย์เวณิ กริทอง และ อาจารย์พาสณา จุลรัตน์ เป็นคณะกรรมการควบคุมการทำปริญญานิพนธ์ ในการนี้ นิสิตมีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย โดยขอให้นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6 จำนวน 428 คน ตอบแบบสอบถามปัจจัยที่ส่งผลต่อความสามารถในการปฐมพยาบาลเบื้องต้นของนักเรียนประถมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนพินามอุทิศ อำเภอพรหมพิราม จังหวัดพิษณุโลก ในระหว่างเดือนกรกฎาคม 2546

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ ได้โปรดพิจารณาให้ นางสาวภาวิณี ชาญวิชัย ได้เก็บข้อมูลในการทำปริญญานิพนธ์ และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์นภกรณ์ หะวานนท์)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 02-664-1000 ต่อ 5618, 5731

หมายเหตุ : ต้องการสอบถามข้อมูลเพิ่มเติม กรุณาติดต่อ นิสิต โทรศัพท์ 02-2011903 มือถือ 01-5836116

ที่ ทม 1012/ 5๔5๔

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

/ กรกฎาคม 2546

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เพื่อพัฒนาเครื่องมือการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการ โรงเรียนบ้านป่าสัก (ทศพลอนุสรณ์)

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม

เนื่องด้วย นางสาวภาวิณี ชาญวิชัย นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาจิตวิทยาการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ดำเนินการทำปริญญานิพนธ์ เรื่อง “ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสามารถในการปฐมพยาบาลเบื้องต้นของนักเรียนประถมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนพืชมงคล อำเภอพทุมบุรี จังหวัดพิจิตร” โดยมี รองศาสตราจารย์วราณี กรีทอง และ อาจารย์พาสณา จุลรัตน์ เป็นคณะกรรมการควบคุมการทำปริญญานิพนธ์ ในการนี้ นิสิตมีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลเพื่อพัฒนาเครื่องมือการวิจัย โดยขอให้ให้นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6 จำนวน 100 คน เป็นกลุ่มตัวอย่างตอบแบบสอบถามปัจจัยที่ส่งผลต่อความสามารถในการปฐมพยาบาลเบื้องต้นของนักเรียนประถมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนพืชมงคล อำเภอพทุมบุรี จังหวัดพิจิตร ในระหว่างเดือนกรกฎาคม 2546

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ ได้โปรดพิจารณาให้ นางสาวภาวิณี ชาญวิชัย ได้เก็บข้อมูลในการทำปริญญานิพนธ์ ซึ่งจะเป็นประโยชน์ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์วราณี กรีทอง)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 02-664-1000 ต่อ 5618, 5731

หมายเหตุ : ต้องการสอบถามข้อมูลเพิ่มเติม กรุณาติดต่อ นิสิต โทรศัพท์ 02-2011903 มือถือ 01-5836116

ภาคผนวก ง
แบบสอบถาม

แบบสอบถาม

เรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสามารถในการปฐมพยาบาลเบื้องต้นของนักเรียนประถมศึกษาตอนปลาย
โรงเรียนพืชมอูทิต อ.พรมพิราม จ.พิษณุโลก

คำชี้แจง แบบสอบถามประกอบด้วย 8 ตอนประกอบด้วย

- ตอนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลส่วนตัว
- ตอนที่ 2 แบบสอบถามทัศนคติต่อการเรียนวิชาการลูกเสือและยุวกาชาด
- ตอนที่ 3 แบบสอบถามบุคลิกภาพ
- ตอนที่ 4 แบบสอบถามสุขภาพจิต
- ตอนที่ 5 แบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับผู้ปกครอง
- ตอนที่ 6 แบบสอบถามเกี่ยวกับสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับครู
- ตอนที่ 7 แบบสอบถามเกี่ยวกับสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน
- ตอนที่ 8 แบบสอบถามความสามารถในการปฐมพยาบาลเบื้องต้น

แบบสอบถามนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อความสามารถในการปฐมพยาบาลเบื้องต้นของนักเรียน นักเรียนสามารถแสดงความรู้สึก หรือความคิดเห็นได้อย่างอิสระ คำตอบของนักเรียนไม่มีข้อใดถูกหรือผิด และไม่มีผลกระทบต่อการเรียนแต่อย่างใด ในการตอบแบบสอบถามนักเรียนไม่ต้องลงชื่อของนักเรียน คำตอบทั้งหมดจะเก็บไว้เป็นความลับไม่มีการเปิดเผยให้ผู้อื่นทราบ

จึงขอความกรุณาให้นักเรียนตอบให้ตรงกับความรู้สึก และความคิดเห็นของนักเรียนมากที่สุดโปรดตอบให้ครบทุกข้อ

ขอขอบคุณที่ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามครั้งนี้

นางสาว ภาวิณี ชาญวิชัย
นิสิตปริญญาโท วิชาเอกจิตวิทยาการศึกษา
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

ตอนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลส่วนตัว

คำชี้แจง แบบสอบถามนี้เป็นแบบสอบถามข้อมูลส่วนตัวของนักเรียน เมื่ออ่านข้อความแล้ว โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน () ให้ครบถ้วน

1. เพศ
 () ชาย
 () หญิง

2. ขณะนี้นักเรียนกำลังศึกษาอยู่ในระดับชั้น
 () ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4
 () ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5
 () ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

3. ผู้ปกครองของนักเรียนมีอาชีพ
 () ที่เกี่ยวข้องกับงานทางด้านสุขภาพ ได้แก่ แพทย์ พยาบาล กรรมอนามัย
 () ไม่เกี่ยวข้องกับงานทางด้านสุขภาพ ได้แก่ ชาวนา ลูกจ้าง ค้าขาย

ตอนที่ 2 แบบสอบถามทัศนคติต่อการเรียนวิชาการลูกเสือและยุวกาชาด

คำชี้แจง แบบสอบถามนี้เป็นแบบสอบถามทัศนคติต่อการเรียนวิชาการลูกเสือและยุวกาชาด ขอให้นักเรียนอ่านข้อความในแบบสอบถามแต่ละข้อ แล้วพิจารณาตอบให้ตรงกับความเป็นจริงของนักเรียนมากที่สุด คำตอบของนักเรียนจะไม่มีผลต่อคะแนนในวิชาใด ๆ ทั้งสิ้น แต่จะเป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อส่วนรวมขอให้นักเรียนตอบด้วยความสบายใจ

ก. ด้านความรู้

คำชี้แจง แบบสอบถามนี้เป็นแบบสอบถามทัศนคติต่อการเรียนวิชาการลูกเสือและยุวกาชาด ขอให้นักเรียนอ่านข้อความแล้วพิจารณาว่าเป็นความจริงตามความคิดเห็นของนักเรียนมากน้อยเพียงใด แล้วตอบโดยทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ต้องการเพียงข้อละเครื่องหมายเดียวเท่านั้น

เห็นด้วยอย่างยิ่ง หมายถึง ข้อความนี้ตรงกับความคิดเห็นของนักเรียนมากที่สุด

เห็นด้วย หมายถึง ข้อความนี้ตรงกับความคิดเห็นของนักเรียนมาก

ไม่แน่ใจ หมายถึง ข้อความนี้บางครั้งก็ตรงกับความคิดเห็นของนักเรียนบ้าง

และบางครั้งก็ไม่ตรงกับความคิดเห็นของนักเรียน

ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง หมายถึง ข้อความนั้นไม่ตรงข้อความกับความคิดเห็นของนักเรียนมากที่สุด

ข้อ ที่	ข้อความ	เห็น ด้วย อย่าง ยิ่ง	เห็น ด้วย	ไม่ แน่ใจ	ไม่เห็น ด้วย	ไม่เห็น ด้วย อย่างยิ่ง
1	วิชาลูกเสือและยุวกาชาดมีประโยชน์ต่อข้าพเจ้า					
2	วิชาลูกเสือและยุวกาชาดมีเนื้อหาดีมาก น่าเบื่อ					
3	วิชาลูกเสือและยุวกาชาดทำให้ข้าพเจ้าได้หาความรู้จากแหล่งต่าง ๆ ด้วยตนเอง					
4	วิชาลูกเสือและยุวกาชาดเป็นวิชาที่ไม่ได้ช่วยเพิ่มพูนความรู้					
5	วิชาลูกเสือและยุวกาชาดทำให้ข้าพเจ้ามีประสบการณ์ตรงกับธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม					
6	การเรียนวิชาลูกเสือและยุวกาชาดไม่มีความสำคัญสำหรับข้าพเจ้า					
7	ข้าพเจ้าสามารถนำความรู้ที่ได้รับไปปฏิบัติได้จริง					
8	ข้าพเจ้าเชื่อว่าการเรียนวิชาการลูกเสือและยุวกาชาดส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความรู้มาใช้ในการชีวิตประจำวันได้					

ข. ด้านความรู้สึก

คำชี้แจง ให้นักเรียนขีดเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องใดช่องหนึ่งทางขวามือซึ่งตรงกับความรู้สึกที่แท้จริง
ของนักเรียนโดยมีเกณฑ์ดังนี้

มากที่สุด	หมายถึง ข้อความนั้นตรงกับความรู้สึกที่เป็นจริงของนักเรียนมากที่สุด
มาก	หมายถึง ข้อความนั้นตรงกับความรู้สึกที่เป็นจริงของนักเรียนมาก
ปานกลาง	หมายถึง ข้อความนั้นตรงกับความรู้สึกของนักเรียนบ้างและบางครั้งก็ไม่ตรงกับความรู้สึกของนักเรียน
น้อย	หมายถึง ข้อความนั้นตรงกับความรู้สึกที่เป็นจริงของนักเรียนน้อย
น้อยที่สุด	หมายถึง ข้อความนั้นตรงกับความรู้สึกที่เป็นจริงของนักเรียนน้อยที่สุด

ข้อ ที่	ข้อความ	มาก ที่ สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่ สุด
11	ข้าพเจ้าไม่ชอบเรียนวิชาการลูกเสือและยุวกาชาด					
12	ข้าพเจ้ารู้สึกสนุกเมื่อเรียนวิชาการลูกเสือและยุวกาชาด					
13	วิชาการลูกเสือและยุวกาชาดทำให้ครูกับนักเรียนมีความใกล้ชิดกัน					
14	วิชาการลูกเสือและยุวกาชาดทำให้เกิดความเห็นแก่ตัว					
15	ข้าพเจ้าชอบที่ครูชมเชยเมื่อข้าพเจ้าตั้งใจเรียน					
16	การเรียนวิชาการลูกเสือและยุวกาชาดทำให้เกิดความสามัคคี					
17	ข้าพเจ้าไม่ชอบช่วยเหลือเพื่อนเมื่อทำกิจกรรมกลุ่ม					
18	ข้าพเจ้าไม่พอใจที่ต้องทำกิจกรรมในการแสดงออก					
19	ข้าพเจ้ามีความสุขที่ได้เรียนวิชาการลูกเสือและยุวกาชาด					

ค. ด้านแนวโน้มที่จะแสดงพฤติกรรม

- คำชี้แจง** ให้นักเรียนขีดเครื่องหมาย✓ ลงในช่องใดช่องหนึ่งทางขวามือซึ่งตรงกับพฤติกรรมที่เคยเกิดขึ้นหรืออาจเกิดในอนาคตของนักเรียนในด้านการเรียนวิชาการลูกเสือและยุวกาชาด โดยมีเกณฑ์ดังนี้
- เป็นประจำ** หมายถึง ข้อความนั้นตรงกับพฤติกรรมที่เคยเกิดขึ้นหรืออาจเกิดขึ้นในอนาคตของนักเรียนทุกครั้ง
- บ่อยครั้ง** หมายถึง ข้อความนั้นตรงกับพฤติกรรมที่เคยเกิดขึ้นหรืออาจเกิดขึ้นในอนาคตของนักเรียนบ่อยมากแต่ไม่ทุกครั้ง
- บางครั้ง** หมายถึง ข้อความนั้นตรงกับพฤติกรรมที่เคยเกิดขึ้นในอนาคตของนักเรียนบ้าง และบางครั้งก็ไม่ ตรงกับพฤติกรรมที่เคยเกิดขึ้น หรืออาจเกิดขึ้นในอนาคตของนักเรียน
- นานๆครั้ง** หมายถึง ข้อความนั้นตรงกับพฤติกรรมที่เคยเกิดขึ้นหรืออาจเกิดขึ้นในอนาคตของนักเรียนน้อยครั้ง
- ไม่เคยเลย** หมายถึง ข้อความนั้นไม่ตรงกับพฤติกรรมที่เคยเกิดขึ้นหรืออาจไม่เกิดขึ้นในอนาคตของนักเรียน

ข้อ ที่	ข้อความ	เป็น ประจำ	บ่อย ครั้ง	บาง ครั้ง	นาน ครั้ง	ไม่ เคย เลย
20	วิชาการลูกเสือและยุวกาชาดเป็นกิจกรรมที่ทำให้ข้าพเจ้าขาดความกระตือรือร้น					
21	การเรียนวิชาการลูกเสือและยุวกาชาดทำให้ข้าพเจ้ากับเพื่อนแตกแยกกัน					
22	วิชาการลูกเสือและยุวกาชาดฝึกให้ข้าพเจ้ามีวินัย					
23	การเรียนวิชาการลูกเสือและยุวกาชาดทำให้เกิดพลังที่แข็งแกร่ง					
24	ครูไม่เปิดโอกาสให้นักเรียนซักถามในเรื่องการเรียนวิชาการลูกเสือและยุวกาชาด					
25	ข้าพเจ้าแอบไปหลับบ่อยๆเมื่อถึงเวลาเรียนวิชาการลูกเสือและยุวกาชาด					
26	ข้าพเจ้าขาดความรับผิดชอบในการทำกิจกรรมวิชาการลูกเสือและยุวกาชาด					

ตอนที่ 3 แบบสอบถามบุคลิกภาพ

คำชี้แจง แบบสอบถามนี้เป็นแบบวัดข้อเท็จจริงของนักเรียน เมื่อท่านอ่านข้อความแล้ว โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องทางขวามือ ช่องใดช่องหนึ่งใน 5 ช่องที่ตรงกับข้อเท็จจริงของท่านมากที่สุด แบบวัดนี้แบ่งเป็น 5 ระดับ ดังนี้ คือ

จริงที่สุด	หมายถึง ข้อความตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนมากที่สุด
จริง	หมายถึง ข้อความตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนมาก
จริงบ้าง	หมายถึง ข้อความนั้นบางครั้งตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนและบางครั้งก็ไม่ตรงกับข้อเท็จจริง
จริงน้อย	หมายถึง ข้อความตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนน้อย
จริงน้อยที่สุด	หมายถึง ข้อความตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนน้อยที่สุด

ข้อ ที่	ข้อความ	จริงที่ สุด	จริง	จริง บ้าง	จริง น้อย	จริงน้อย ที่สุด
1	เมื่อข้าพเจ้ามีนัด ข้าพเจ้าชอบไปถึงที่นัดหมายก่อนเวลา					
2	ข้าพเจ้ารู้สึกโมโห ถ้ามีคนมาขัดจังหวะในขณะที่ข้าพเจ้าไม่สามารถทำสิ่งที่ข้าพเจ้าตั้งใจไว้ได้					
3	ข้าพเจ้าคิดว่า เวลาช่วงผ่านไประวดเร็วจนไม่สามารถทำสิ่งที่ตั้งใจไว้ได้					
4	ข้าพเจ้ารู้สึกว่าเป็นการเสียเวลา ถ้าต้องไปรอซื้อของใน ร้านค้าที่มีลูกค้าแน่น					
5	ข้าพเจ้ารู้สึกไม่สบายใจถ้างานของข้าพเจ้าดำเนินไปอย่างล่าช้า					
6	ข้าพเจ้าเป็นคนที่ไม่เริ่มต้นทำอะไรสักอย่างแล้วต้องทำให้เสร็จ					
7	ข้าพเจ้ารู้สึกว่าต้องทำอะไรต่าง ๆ อย่างรวดเร็วเพื่อแข่งกับเวลา					
8	ข้าพเจ้าคิดว่า คนรอบข้างทำงานไม่ถูกใจข้าพเจ้า					
9	ข้าพเจ้ารู้สึกว่า ข้าพเจ้าอยากทำกิจธุระให้เสร็จโดยเร็วเท่าที่จะทำได้					
10	ข้าพเจ้ารู้สึก หงุดหงิดที่ต้องเข้าคิวเพื่อรอรับบริการ เช่น ที่ธนาคาร ที่ทำการไปรษณีย์ เป็นต้น					

ข้อ ที่	ข้อความ	จริงที่ สุด	จริง	จริง บ้าง	จริง น้อย	จริงน้อย ที่สุด
11	ข้าพเจ้าไม่ชอบให้มีใคร หรืออะไรมาขัดจังหวะการทำงานของข้าพเจ้า					
12	ข้าพเจ้ารู้สึกทนไม่ได้ถ้าต้องทำงานร่วมกับคนที่ทำงานอย่างขอไปที					
13	เพื่อนส่วนใหญ่เห็นว่า ข้าพเจ้าเป็นคนที่จริงจังกับการทำงาน					
14	ข้าพเจ้าเป็นคนที่ไม่ยอมเสียเวลา เพื่อฟังคนอื่นพูดเพื่อเจอ					
15	ถ้าข้าพเจ้าฟังคนที่พูดไม่รู้จักรอบข้าพเจ้ารู้สึกทนไม่ได้					
16	ข้าพเจ้าชอบทำงานที่ท่านรับผิดชอบให้เสร็จก่อนกำหนดเวลา					
17	เมื่อข้าพเจ้ากำลังฟังคนพูดเรื่องไร้สาระข้าพเจ้ารู้สึกเบื่อและหาทางเลี้ยวออกมา					
18	ข้าพเจ้าเป็นคนที่ทำกิจกรรมต่างๆ ด้วยความรวดเร็วว่องไว					
19	เมื่อข้าพเจ้าต้องทำสิ่งต่างๆ ข้าพเจ้ารู้สึกหงุดหงิด					
20	ข้าพเจ้ามีความกระตือรือร้นในการทำงาน					

ตอนที่ 4 แบบคัดกรองสุขภาพจิต ไทย จี. เอช .คิว 30 (THI GHQ 30)

คำชี้แจง สุขภาพโดยทั่วไปของท่านในระยะ 2-3 สัปดาห์ ที่ผ่านมาเป็นอย่างไรบ้าง กรุณาตอบคำถามต่อไปนี้ โดยขีด ✓ ลงใน () ที่ใกล้เคียงกับสภาพของท่านในปัจจุบันหรือในช่วง 2 – 3 สัปดาห์ที่ผ่านมามากที่สุด โดยไม่รวมถึงปัญหาที่ท่านเคยมีในอดีต และกรุณาตอบคำถามทุกข้อ ในระยะที่ผ่านมานี้ ท่าน.....

(1) สามารถมีสมาธิจดจ่อกับสิ่งที่กำลังทำอยู่ได้

() ดีกว่าปกติ () เหมือนปกติ () แย่กว่าปกติ () แย่กว่าปกติมาก

(2) พอใจกับการทำงานที่ลุล่วงไป

() มากกว่าปกติ () พอๆกับตามปกติ () น้อยกว่าปกติ () น้อยกว่าปกติมาก

ตอนที่ 5 แบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับผู้ปกครอง

คำชี้แจง แบบสอบถามนี้เป็นแบบวัดข้อเท็จจริงของนักเรียน เมื่อท่านอ่านข้อความแล้ว โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องทางขวามือ ช่องใดช่องหนึ่งใน 5 ช่องที่ตรงกับข้อเท็จจริงของท่านมากที่สุด แบบวัดนี้แบ่งเป็น 5 ระดับ ดังนี้ คือ

จริงที่สุด	หมายถึง ข้อความตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนมากที่สุด
จริง	หมายถึง ข้อความตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนมาก
จริงบ้าง	หมายถึง ข้อความนั้นบางครั้งตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนและบางครั้งก็ไม่ตรงกับ ข้อเท็จจริง
จริงน้อย	หมายถึง ข้อความตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนน้อย
จริงน้อยที่สุด	หมายถึง ข้อความตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนน้อยที่สุด

ข้อ ที่	ข้อความ	จริงที่ สุด	จริง	จริง บ้าง	จริง น้อย	จริง น้อยที่ สุด
1	พฤติกรรมที่ผู้ปกครองปฏิบัติต่อนักเรียน ผู้ปกครองแสดงให้ข้าพเจ้ารู้ว่าท่านรักข้าพเจ้ามาก					
2	ผู้ปกครองแสดงให้ข้าพเจ้ารู้ว่าท่านภูมิใจตัวข้าพเจ้ามาก					
3	ผู้ปกครองไม่สนใจซักถามเกี่ยวกับการเรียนของข้าพเจ้า					
4	ผู้ปกครองจะคอยพูดคุยเกี่ยวกับการเรียนและแนะนำวิธีการอ่านหนังสือให้ข้าพเจ้า					
5	ผู้ปกครองไม่สนใจว่าข้าพเจ้ามีอุปสรรคการเรียนครบหรือไม่					
6	เมื่อใกล้สอบผู้ปกครองจะคอยดูแลให้ข้าพเจ้าอ่านหนังสือ					
7	ผู้ปกครองให้รางวัลเมื่อข้าพเจ้าทำคะแนนสอบได้ดี					
8	ข้าพเจ้าเบื่อหน่ายเมื่อผู้ปกครองเตือนให้ข้าพเจ้าอ่านหนังสือ					
9	พฤติกรรมที่นักเรียนปฏิบัติต่อผู้ปกครอง ข้าพเจ้าชอบได้เถียงผู้ปกครอง					
10	ข้าพเจ้าเชื่อฟังคำสั่งสอนของผู้ปกครอง					
11	ข้าพเจ้าไม่พอใจเมื่อผู้ปกครองตักเตือนให้ทำกาบ้าน					

ข้อ ที่	ข้อความ	จริงที่ สุด	จริง	จริง บ้าง	จริง น้อย	จริง น้อยที่ สุด
12	ข้าพเจ้าทำความเคารพผู้ปกครองก่อนไปโรงเรียน					
13	ข้าพเจ้าไม่เคยปรึกษาปัญหาส่วนตัวกับผู้ปกครอง					
14	ข้าพเจ้าช่วยผู้ปกครองทำงานบ้านหลังเลิกเรียน					
15	เมื่อมีปัญหาด้านการเรียนข้าพเจ้าปรึกษาผู้ปกครอง					

ตอนที่ 6 แบบสอบถามด้านสัมพันธภาพระหว่างครูกับนักเรียน

คำชี้แจง แบบสอบถามนี้เป็นแบบวัดข้อเท็จจริงของนักเรียน เมื่อท่านอ่านข้อความแล้ว โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องทางขวามือ ช่องใดช่องหนึ่งใน 5 ช่องที่ตรงกับข้อเท็จจริงของท่านมากที่สุด แบบวัดนี้แบ่งเป็น 5 ระดับ ดังนี้ คือ

จริงที่สุด	หมายถึง ข้อความตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนมากที่สุด
จริง	หมายถึง ข้อความตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนมาก
จริงบ้าง	หมายถึง ข้อความนั้นบางครั้งตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนและบางครั้งก็ไม่ตรงกับ ข้อเท็จจริง
จริงน้อย	หมายถึง ข้อความตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนน้อย
จริงน้อยที่สุด	หมายถึง ข้อความตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนน้อยที่สุด

ข้อที่	ข้อความ	จริงที่สุด	จริง	จริงบ้าง	จริงน้อย	จริงน้อยที่สุด
	ด้านสัมพันธภาพระหว่างครูกับนักเรียน					
	พฤติกรรมที่ครูปฏิบัติต่อนักเรียน					
1	ครูไม่เคยรับฟังเหตุผลของนักเรียน					
2	ครูสนใจนักเรียนทุกคนในห้องเรียน					
3	ครูซักถามนักเรียนทุกคนในห้องเรียนอย่างทั่วถึง					
4	ครูชมเชยเมื่อข้าพเจ้าทำความดี					
5	ข้าพเจ้ารู้สึกว่าคุณครูไม่เป็นกันเองกับนักเรียน ทำให้ไม่กล้าถามครูเมื่อมีข้อสงสัย					
6	เมื่อนักเรียนขอคำปรึกษาจากครูเกี่ยวกับปัญหาที่เกิดขึ้น ในชั้นเรียน ครูยินดีให้คำแนะนำแก่นักเรียน					
7	ข้าพเจ้ารู้สึกท้อใจในการเรียน เพราะครูสนใจแต่นักเรียนที่เรียนเก่ง					
	พฤติกรรมที่นักเรียนปฏิบัติต่อครู					
8	ข้าพเจ้าปฏิบัติตามคำชี้แนะของครู					
9	ข้าพเจ้าไม่ตั้งใจเรียนขณะที่ครูสอน					
10	ข้าพเจ้าส่งงานตรงตามที่ครูกำหนดเสมอ					
11	ข้าพเจ้าไม่สามารถปรึกษาเรื่องเรียนกับครูได้					
12	ข้าพเจ้านึกถึงครูเมื่อมีปัญหาด้านการเรียน					

ตอนที่ 7 แบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน

คำชี้แจง แบบสอบถามนี้เป็นแบบวัดข้อเท็จจริงของนักเรียน เมื่อท่านอ่านข้อความแล้ว โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องทางขวามือ ของใดช่องหนึ่งใน 5 ช่องที่ตรงกับข้อเท็จจริงของท่านมากที่สุด แบบวัดนี้แบ่งเป็น 5 ระดับ ดังนี้ คือ

จริงที่สุด หมายถึง ข้อความตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนมากที่สุด
 จริง หมายถึง ข้อความตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนมาก
 จริงบ้าง หมายถึง ข้อความนั้นบางครั้งตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนและบางครั้งก็ไม่ตรงกับ ข้อเท็จจริง
 จริงน้อย หมายถึง ข้อความตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนน้อย
 จริงน้อยที่สุด หมายถึง ข้อความตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนน้อยที่สุด

ข้อที่	ข้อความ	จริง ที่ สุด	จริง	จริง บ้าง	จริง น้อย	จริง น้อย ที่สุด
1	เพื่อนในห้องต่างคนต่างอยู่ ไม่สนใจกันและกัน					
2	ข้าพเจ้ากับเพื่อนทำกิจกรรมในชั้นเรียนด้วยความสามัคคี					
3	เพื่อนของข้าพเจ้าเป็นคนเห็นแก่ตัว					
4	ข้าพเจ้าคิดว่าเพื่อนไม่คบกับข้าพเจ้าเพราะข้าพเจ้ายากจน					
5	ข้าพเจ้าไม่พอใจเมื่อเพื่อนแสดงความคิดเห็นแตกต่างจากข้าพเจ้า					
6	ในการทำงานกลุ่มข้าพเจ้ายอมรับฟังความคิดเห็นของเพื่อน					
7	ข้าพเจ้าชอบทำงานตามลำพัง					
8	เมื่อเพื่อนกระทำความผิดข้าพเจ้า ชมเชยเพื่อนด้วยความจริงใจ					
9	เพื่อนชอบแกล้งข้าพเจ้า					
10	ข้าพเจ้าตำหนิเพื่อน เมื่อเพื่อนทำอะไรไม่ถูกใจ					
11	ข้าพเจ้าพอใจที่สามารถทำให้เพื่อนสนุกสนาน					
12	ข้าพเจ้ามีความสุขเมื่ออยู่ร่วมกับเพื่อน					

ตอนที่ 8 แบบสอบถามความสามารถในการปฐมพยาบาลเบื้องต้น แบ่งเป็น 3 เรื่อง

8.1 แบบสอบถามความสามารถในการปฐมพยาบาลเบื้องต้น เรื่องการทำแผลหกล้ม

คำชี้แจง คำถามแต่ละข้อต่อไปนี้ เป็นสถานการณ์ที่สมมติขึ้น ถ้าหากนักเรียนอยู่ในสถานการณ์ดังกล่าว นักเรียนมีวิธีให้การช่วยเหลืออย่างไร ซึ่งคำตอบของนักเรียนจะไม่มีผลต่อคะแนนการเรียนแต่อย่างใด ฉะนั้นจึงขอให้ นักเรียนตอบคำถามตามความคิดของนักเรียนให้มากที่สุด โดยทำเครื่องหมาย X ลงบนตัวอักษรที่ท่านเลือกเพียง คำตอบเดียว

ข้อ	ข้อความ	เมื่อเผชิญเหตุการณ์ดังกล่าว นักเรียนจะให้การปฐมพยาบาลเบื้องต้นอย่างไร
1	ขณะที่นักเรียนกับเพื่อนขี่จักรยานมาโรงเรียน เพื่อนของนักเรียนขี่จักรยานหกล้ม ทำให้มีแผลถลอกเลือดออกเล็กน้อย นักเรียนจะให้การช่วยเหลืออย่างไร	☐ ก พาเพื่อนมานั่งข้างถนนก่อนแล้วล้างแผลด้วยน้ำสะอาด (3) ☐ ข พาเพื่อนมานั่งข้างถนนก่อนแล้วใช้ผ้าพลาสติกปิดแผล (2) ☐ ค ใช้มือปิดสิ่งสกปรกที่แผลออก (1)
2	นักเรียนกำลังเตะฟุตบอลกับเพื่อน แล้วเกิดการปะทะกัน เพื่อนหกล้มหัวฟาดกับพื้นมีเลือดออกมาก นักเรียนควรช่วยเหลืออย่างไร	☐ ก ใช้มือกดปากแผลเพื่อห้ามเลือด (2) ☐ ข ใช้ใบไม้มาอุดที่ปากแผลเพื่อห้ามเลือด (1) ☐ ค ห้ามเลือดทันทีโดยใช้ผ้าสะอาดกดปากแผล (3)
3	นักเรียนวิ่งออกกำลังกาย ในวิชาพลศึกษา เกิดสะดุดก้อนหินและหกล้มไปโดนตะปูดำที่แขนนักเรียนจะทำอย่างไร	☐ ก เอามือเช็ดแผล และปิดพลาสติก (1) ☐ ข บีบแผลให้เลือดออกและล้างแผลด้วยน้ำสะอาด (3) ☐ ค ใส่ยาทิงเจอร์หรือยาใส่แผลสดทันที (2)

8.2 แบบสอบถามความสามารถในการปฐมพยาบาลเบื้องต้นเรื่องงูกัด

คำชี้แจง คำถามแต่ละข้อต่อไปนี้เป็นสถานการณ์ที่สมมติขึ้น ถ้าหากนักเรียนอยู่ในสถานการณ์ดังกล่าว นักเรียนมีวิธีให้การช่วยเหลืออย่างไร ซึ่งคำตอบของนักเรียนจะไม่มีผลต่อคะแนนการเรียนแต่อย่างใด ฉะนั้นจึงขอให้นักเรียนตอบคำถามตามความคิดของนักเรียนให้มากที่สุด โดยทำเครื่องหมาย X ลงบนตัวอักษรที่ท่านเลือกเพียงคำตอบเดียว

ข้อ	ข้อความ	เมื่อเผชิญเหตุการณ์ดังกล่าว นักเรียนจะให้การปฐมพยาบาลเบื้องต้นอย่างไร
1	ในวิชาลูกเสือและยุวกาชาดมีกิจกรรมให้นักเรียนเก็บขยะรอบโรงเรียน บังเอิญเพื่อนของนักเรียนเดินไปบริเวณพงหญ้าจึงทำให้เพื่อนถูกงูกัดที่ขา นักเรียนจะให้การช่วยเหลืออย่างไร	☐ ก ใช้ผ้าพันคอลูกเสือหรือยุวกาชาดรัดเหนือแผลที่ถูกงูกัดให้แน่นพอสมควร และคลายผ้าที่รัดออกเป็นระยะ (3) ☐ ข จัดทำให้ผู้ป่วยนั่งห้อยขาลง (2) ☐ ค ใช้มือบีบให้เลือดออกตรงบาดแผลที่ถูกงูกัด (1)
2	ขณะที่นักเรียนเดินกลับบ้านเห็นผู้ใหญ่คนหนึ่งถูกงูกัดที่แขนและมีคนกำลังให้การช่วยเหลืออยู่นักเรียนควรให้การแนะนำผู้ที่ถูกงูกัดอย่างไรเพื่อให้ไม่ให้เป็นอันตรายเร็วเกินไป	☐ ก ควรให้แขนที่ถูกงูกัดอยู่นิ่งๆ และให้แขนให้อยู่ในระดับเดียวกับหัวใจ (2) ☐ ข ใช้ปากดูดพิษบริเวณแขนที่ถูกงูกัด (1) ☐ ค รับประทานหรือเชือกรัดเหนือแผลที่ถูกงูกัดให้แน่นพอสมควร (3)
3	เมื่อนักเรียนเรียนวิชาเกษตรทำแปลงผักสวนครัวกำลังถางหญ้าอยู่ งูก็เข้ามากัดที่ข้อเท้าของนักเรียน นักเรียนจะทำอย่างไร	☐ ก ให้ข้อเท้าที่ถูกงูกัดอยู่นิ่งๆ (2) ☐ ข ทายาหม่องที่ข้อเท้าที่ถูกงูกัด (1) ☐ ค รับประทานหรือเชือกรัดเหนือแผลที่ถูกงูกัดให้แน่นพอสมควรด้วยตัวเอง (3)

8.3 แบบสอบถามความสามารถในการปฐมพยาบาลเบื้องต้นเรื่อง ข้อเคล็ด, ข้อเคลื่อน

คำชี้แจง คำถามแต่ละข้อต่อไปนี้เป็นสถานการณ์ที่สมมติขึ้น ถ้าหากนักเรียนอยู่ในสถานการณ์ดังกล่าว นักเรียนมีวิธีให้การช่วยเหลืออย่างไร ซึ่งคำตอบของนักเรียนจะไม่มีผลต่อคะแนนการเรียนแต่อย่างใด ฉะนั้นจึงขอให้นักเรียนตอบคำถามตามความคิดของนักเรียนให้มากที่สุด โดยทำเครื่องหมาย X ลงบนตัวอักษรที่ท่านเลือกเพียงคำตอบเดียว

ข้อ	ข้อความ	เมื่อเผชิญเหตุการณ์ดังกล่าว นักเรียนจะให้การปฐมพยาบาลเบื้องต้นอย่างไร
1	เมื่อนักเรียนเดินลงบันไดมาพร้อมเพื่อน เพื่อนตกบันไดลงมา 3 ชั้นเกิดข้อเท้าเคล็ด (ข้อแพลง) นักเรียนควรช่วยเหลืออย่างไร	☐ ก. นวดบริเวณที่ข้อเท้าเคล็ด (1) ☐ ข. ใช้น้ำแข็งประคบและทายาหม่อง (2) ☐ ค. บอกเพื่อนให้พักข้อเท้าที่เคล็ดอยู่นิ่งและพันผ้าพันแผล (3)
2	ในงานแข่งกีฬาโรงเรียน นักเรียนไปเชียร์เพื่อนลงแข่งวิ่งผลัด 4x100 m เพื่อนของนักเรียนเกิดอุบัติเหตุหกล้มข้อเท้าบวมและปวด นักเรียนจะช่วยเหลือเพื่อนอย่างไร	☐ ก. ใช้อาหม่องทาบริเวณที่มีอาการบวม (1) ☐ ข. ใช้น้ำแข็งประคบและยกข้อเท้าที่บวมสูงขึ้น (3) ☐ ค. ใช้ผ้าพันข้อเท้าให้แน่นพอสมควร (2)
3	นักเรียนเตะบอลกับเพื่อนๆ อย่างสนุกสนาน เพื่อนคนหนึ่งเกิดหกล้มแล้วใช้มือยันพื้นทำให้ข้อมือเคลื่อน นักเรียนจะให้การช่วยเหลืออย่างไร	☐ ก. ให้ข้อนั้นอยู่นิ่งๆ และใช้ผ้าพันให้แน่นพอควร (3) ☐ ข. ดึงข้อมือที่เคลื่อนให้เข้าที่ (1) ☐ ค. ใช้น้ำแข็งประคบและพันผ้าให้หลวมๆ (2)

ภาคผนวก จ
คุณภาพเครื่องมือ

ตาราง 7 แสดงค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถามทัศนคติต่อการเรียนวิชาการลูกเสือและยุวกาชาด

ข้อที่	ค่าอำนาจจำแนก (t)
1	2.493
2	4.453
3	3.062
4	9.441
5	4.070
6	10.026
7	2.842
8	4.685
9	6.978
10	3.536
11	3.384
12	7.196
13	4.330
14	4.822
15	7.386
16	5.746
17	5.870
18	3.077
19	5.977
20	3.874
21	4.549
22	5.490
23	7.817
24	6.393

ค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ .8615

ตาราง 8 แสดงค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับผู้ปกครอง

ข้อที่	ค่าอำนาจจำแนก (t)
1	3.280
2	3.790
3	9.003
4	6.422
5	4.423
6	7.466
7	3.318
8	5.103
9	9.037
10	4.591
11	5.468
12	5.336
13	5.193
14	5.605
15	5.468

ค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ .7641

ตาราง 9 แสดงค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างครูกับนักเรียน

ข้อที่	ค่าอำนาจจำแนก (t)
1	8.933
2	5.297
3	7.243
4	5.313
5	5.208
6	4.977
7	4.088
8	5.438
9	8.375
10	4.802
11	12.490
12	4.817

ค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ .8080

ตาราง 10 แสดงค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน

ข้อที่	ค่าอำนาจจำแนก (t)
1	11.605
2	3.571
3	15.667
4	12.263
5	8.431
6	3.841
7	5.683
8	2.771
9	5.095
10	7.049
11	2.715
12	2.764

ค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ .7778

ตาราง 11 แสดงค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถามความสามารถในการปฐมพยาบาลเบื้องต้น

ข้อที่	ค่าอำนาจจำแนก (t)
8.1.1	2.281
8.1.2	8.288
8.1.3	5.849
8.2.1	2.862
8.2.2	6.565
8.2.3	2.538
8.3.1	6.121
8.3.2	2.335
8.3.3	7.332

ค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ .7839

ประวัติย่อผู้วิจัย

ประวัติย่อผู้วิจัย

ชื่อ-ชื่อสกุล	นางสาว ภาวินี ชาญวิชัย
วันเดือนปีเกิด	18 มีนาคม 2516
ที่อยู่ปัจจุบัน	215 ตลาดหนองต้ม อำเภอพรหมพิราม จังหวัดพิษณุโลก 65180
ตำแหน่งงานปัจจุบัน	พยาบาลวิชาชีพ ระดับ 5
สถานที่ทำงาน	โรงพยาบาลรามาริบัติ แผนก ไอ.ซี.ยู. เด็ก ชั้น 9 กรุงเทพมหานคร โทรศัพท์ 02-2011903
ประวัติการศึกษา	
พ.ศ. 2528	ประกาศนียบัตรมัธยมศึกษา จากโรงเรียนเฉลิมขวัญสตรี จังหวัดพิษณุโลก (สายวิทย์)
พ.ศ. 2534	พยาบาลศาสตรบัณฑิต (พย.บ.) จากมหาวิทยาลัยมหิดล โรงพยาบาลรามาริบัติ
พ.ศ. 2544	การศึกษามหาบัณฑิต (กศ.ม) จากมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร (จิตวิทยาการศึกษา)